

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ÖĞRETMENLERİN HİZMETİÇİ EĞİTİMİNE YÖNELİK
UZAKTAN EĞİTİM PLATFORMU TASARIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Faruk YILDIRIM

Enstitü Anabilim Dalı : ELEKTRONİK BİLGİSAYAR EĞİTİMİ

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Ahmet Turan ÖZCERİT

Eylül 2007

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ÖĞRETMENLERİN HİZMETİÇİ EĞİTİMİNE YÖNELİK
UZAKTAN EĞİTİM PLATFORMU TASARIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Faruk YILDIRIM

Enstitü Anabilim Dalı : ELEKTRONİK BİLGİSAYAR EĞİTİMİ

Bu tez 07 / 09 /2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

**Yrd. Doç. Dr.
Ahmet Turan ÖZCERİT
Jüri Başkanı**

**Yrd. Doç. Dr.
Ahmet ESKİCUMALI
Üye**

**Yrd. Doç. Dr.
Ahmet ZENGİN
Üye**

TEŞEKKÜR

Tezi hazırlamaya başladığım günden bugüne kadar gösterdiği destek ve anlayıştan dolayı değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ahmet Turan ÖZCERİT'e, tez çalışmalarım süresince yardımlarını esirgemeyen meslektaşlarım İsmail KARAGÖZ, Murat FETTAHOğLU ve Hülya KILIÇASLAN'a, çalışmalarım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen sevgili aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
ÖZET.....	x
SUMMARY.....	xi
BÖLÜM 1.	
GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı.....	5
1.2. Çalışmanın Önemi.....	5
1.2. Çalışmanın Yöntemi.....	6
1.3. Sınırlılıklar.....	6
1.4. Tanımlar.....	6
1.5. Yurtdışında Yapılan WTE Araştırmaları.....	8
1.6. Yurtiçinde Yapılan WTE Araştırmaları.....	9
BÖLÜM 2.	
INTERNET TABANLI UZAKTAN EĞİTİM.....	13
2.1. Uzaktan Öğretim Amaçları	15
2.2. Uzaktan Eğitimin Gelişimi ve Ülkemizdeki Durumu.....	15
2.3. WTE Sağladığı Olanaklar.....	23
2.4. WTE'nin Olumsuz Yönleri.....	25
BÖLÜM 3.	
HİZMETİÇİ EĞİTİM KAVRAMI.....	26

3.1. Giriş.....	26
3.2. Eğitimin Tanımı ve Önemi.....	27
3.3. Hizmetiçi Eğitimin Tanımı.....	28
3.4. Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları.....	29
3.5. Hizmetiçi Eğitimin Nedenleri.....	30
3.6. Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği.....	31
3.7. Hizmetiçi Eğitim Türleri	33
3.7.1. Sosyalleştirme eğitimi.....	33
3.7.2. Değişikliklere uyum eğitimi.....	33
3.7.3. Bilgi tazeleme eğitimi.....	34
3.7.4. Üst düzey görevlere hazırlama eğitimi.....	34
3.8. Eğitim Zorunluluğunu Gösteren Belirtiler.....	35
3.9. Hizmetiçi Eğitimin Özellikleri.....	36
3.10. Hizmetiçi Eğitimin Sağladığı Yararlar.....	37
3.10.1. Kurumsal yararlar.....	37
3.10.2. Bireysel yararlar.....	38
3.11. Hizmetiçi Eğitimin Sınırlılıkları.....	40

BÖLÜM 4.

UZAKTAN EĞİTİM MODÜLÜ.....	43
4.1. Giriş Sayfası.....	43
4.2. Yönetici Sayfası.....	44
4.2.1. Ana sayfa.....	44
4.2.2. Yeni üyeler sayfası.....	44
4.2.3. Kayıtlı üyeler sayfası.....	47
4.2.4. Arama sayfası.....	48
4.2.5. Eğitimler sayfası.....	49
4.2.6. Onay bekleyen eğitim istekleri sayfası.....	54
4.2.7. Üye eğitim durumları sayfası.....	58
4.2.8. Sınavlar sayfası.....	59
4.2.9. Sınava gelen üyeler sayfası.....	59
4.2.10. Sınav giriş izni sayfası.....	60

4.3. Yeni Üye Sayfası.....	61
4.4. Üye Sayfası.....	67
4.4.1. Kişisel bilgilerim sayfası.....	67
4.4.2. Eğitim isteği bildirim sayfası.....	68
4.4.3. Eğitim isteği iptali sayfası.....	69
4.4.4. İstatistik sayfası.....	70
4.4.5. Eğitimlerim sayfası.....	71
BÖLÜM 5.	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	78
KAYNAKLAR.....	81
ÖZGEÇMİŞ.....	86

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ADSL	: Asymmetric Digital Subscriber Line (Asimetrik Sayısal Abone Hattı
CDLP	: California Distance Learning Project (California Uzaktan Eğitim Projesi)
CU	: Capella University (Capella Üniversitesi)
CVC	: California Virtual Campus (Kaliforniya Sanal Kampüsü)
FTP	: File Transfer Protocol (Dosya Transferi Protokolü)
HLC	: The Higher Learning Commission (Yüksek Öğrenim Kurumu)
KIE Project	: The Knowledge Integration Environment (Tümleşik Bilgi Çevresi Projesi)
MCLI	: Maricopa Center for Learning and Instruction
NCACS	: North Central Association of Colleges and Schools (Merkez Kuzey Kolejler ve Okullar Birliği)
PDA	: Avuçiçi bilgisayar
URL	: Uniform Resource Locator (Özgün Kaynak Adresi)
USDLA	: United States Distance Learning Association (Amerika Birleşik Devletleri Uzaktan Eğitim Birliği)
WASC	: Batı Okullar ve Kolejler Birliği (Western Association of Schools and Colleges)
WebCT	: British Columbia Üniversitesi tarafından, eğitsel içeriğin internet üzerinden sunumunu sağlamak amacıyla hazırlanmış bir bilgisayar yazılımı.
WTE	: Web Tabanlı Eğitim

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1.	Uzaktan Eğitim Modülü Giriş Sayfası.....	43
Şekil 4.2.	Yönetici Ana Sayfası.....	44
Şekil 4.3.	Yeni Üyeler Sayfası.....	45
Şekil 4.4.	Yeni Üyeler Sayfası Üye Kabulü – Reddi.....	46
Şekil 4.5.	Yeni Üyeler Sayfası Üye Kabulü-Reddi’nden Sonraki Ekran Görüntüsü.....	47
Şekil 4.6.	Kayıtlı Üyeler Sayfası.....	47
Şekil 4.7.	Arama Sayfası.....	48
Şekil 4.8.	Eğitimler Sayfası.....	49
Şekil 4.9.	Eğitimler Sayfası Eğitim Ekle Penceresi.....	50
Şekil 4.10.	Eğitim Ekle Penceresi Örnek Eğitim Ekleme.....	50
Şekil 4.11.	Eğitimler Sayfası Kayıt Yok Uyarısı.....	51
Şekil 4.12.	Konu Ekle Penceresi.....	52
Şekil 4.13.	Alt Konu Ekle Penceresi.....	53
Şekil 4.14.	Örnek Alt Konu Kaydı.....	53
Şekil 4.15.	Alt Konu Eklendi Uyarısı.....	54
Şekil 4.16.	Alt Konu Ekle Penceresinin Yeni Konu Eklemeye Hazır Hali....	54
Şekil 4.17.	Onay Bekleyen Üyeler Sayfası.....	55
Şekil 4.18.	Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Onayları.....	55
Şekil 4.19.	Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Onaylama.....	56
Şekil 4.20.	Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Onayları Sonrası.....	57
Şekil 4.21.	Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Reddi Uyarısı.....	57
Şekil 4.22.	Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Reddi.....	58
Şekil 4.23.	Üye Eğitim Durumları Sayfası.....	58
Şekil 4.24.	Sınavlar Sayfası.....	59
Şekil 4.25.	Sınava Gelen Üyeler Sayfası.....	60

Şekil 4.26.	Sınav Giriş İzni Sayfası.....	60
Şekil 4.27.	Yeni Üye Formu.....	61
Şekil 4.28.	Yeni Üye Formu Güvenlik Kodu Uyarısı.....	62
Şekil 4.29.	Yeni Üye Formu Yanlış Güvenlik Kodu Uyarısı.....	62
Şekil 4.30.	Yeni Üye Formu Doldurulmuş Hali.....	63
Şekil 4.31.	Başarılı Yeni Üye Kaydı.....	63
Şekil 4.32.	Üyelik Aktivasyonu.....	64
Şekil 4.33.	Etkinleştirilmiş Üyelik.....	64
Şekil 4.34.	Yeni Üye İlk Giriş.....	65
Şekil 4.35.	Yeni Üye Girişi Kabulü.....	65
Şekil 4.36.	Yeni Üye Girişi Eğitim İsteği Kabul Onayı Uyarısı.....	65
Şekil 4.37.	Eğitim İsteği Kabul Onayı.....	66
Şekil 4.38.	Üye Tarafından Eğitim İsteği Kabul Onayı Linkine Tıklanması	66
Şekil 4.39.	Üye Sayfası.....	67
Şekil 4.40.	Üye Bilgileri Sayfası.....	68
Şekil 4.41.	Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği Bildirimi.....	69
Şekil 4.42.	Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği Bildirimi Sonrası.....	69
Şekil 4.43.	Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği İptali.....	70
Şekil 4.44.	Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği İptali Sonrası.....	70
Şekil 4.45.	Üye İstatistik Seçim Ekranı.....	70
Şekil 4.46.	Üye İstatistik Ekranı.....	71
Şekil 4.47.	Eğitim İsteği Kabulü.....	71
Şekil 4.48.	Eğitim İsteği Reddi.....	72
Şekil 4.49.	Üye Eğitimlerim Sayfası.....	72
Şekil 4.50.	Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitime Giriş.....	73
Şekil 4.51.	Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitim Konuları Seçimi.....	73
Şekil 4.52.	Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitim Alt Konuları Seçimi.....	73
Şekil 4.53.	Örnek Eğitim Sayfası.....	74
Şekil 4.54.	Eğitim Sayfaları Arası Geçiş Süresi.....	74
Şekil 4.55.	Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitim Bitti Uyarısı.....	75
Şekil 4.56.	Eğitimi Tamamlama Yüzdeleri.....	75
Şekil 4.57.	Üye Sınav Başlamadı Ekranı.....	75

Şekil 4.58. Üye Sınav Giriş İzni.....	76
Şekil 4.59. Üye Sınava Giriş Ekranı.....	76
Şekil 4.60. Üye Sınava Giriş Uyarısı.....	76
Şekil 4.61. Üye Sınav Sayfası.....	77
Şekil 4.62. Üye Sınava Girdiniz Uyarısı.....	77

ÖZET

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, hizmetiçi eğitim, web tabanlı eğitim, e-öğrenme

Özellikle son yıllarda teknolojiye meydana gelen hızlı gelişmelerin sınırları ortadan kaldırması yeni bir dönemi başlatmıştır. Her alanda olduğu gibi, eğitim alanının da bu gelişmelerden etkilenmemesi mümkün değildir.

Bir ülkenin hem ekonomik, hem de sosyal gelişiminde temel oluşturan eğitimin, günümüzde daha iyi nasıl verileceği tartışılmakta ve bu konuda birçok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmaların en önemlilerinden biri olan ve gelişmiş ülkelerde her geçen gün daha da yaygınlaşan internete dayalı uzaktan eğitim olgusu, ülkemiz açısından da, gelişmiş ülkeler arasındaki yerimizi alabilmek için inkar edilemez bir öneme sahiptir.

Her ne kadar uzaktan eğitim aracılığıyla birçok alanda eğitimler veriliyor olsa da öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerine yönelik bir çalışma henüz yapılmamıştır.

Bu çalışmada, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimine yönelik bir uzaktan eğitim platformu tasarlanması ve böylece, öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminde karşılaşılan yolluk, yevmiye, barınma ve hizmetiçi eğitim süresince, eğitime katılan öğretmenlerin derslerinin boş geçmesi gibi sorunların ortadan kaldırılması amaçlanmıştır.

DISTANCE LEARNING PLATFORM DESIGN FOR IN-SERVICE EDUCATION OF TEACHERS

SUMMARY

Key Words: Distance learning, distance education, in-service education, web-based education, e-learning

Rapid changes in technology especially in recent years have removed all the boundaries and created a new period. As it is practiced in every other field, it is almost impossible not to be affected by these changes in education that forms a basis for economic and social development of a country.

At present the most discussed topic is how to provide a better education. Many labour are made and discussed about this topic. Web based distance learning is one of the most important of this labours and spreading more rapidly in developed countries has an undisputable importance for our country to take a part amongst the developed countries.

Even though there are many distance learning programs in various fields there is still not a program relating the in-service education of teachers.

This work aims at designing a distance education platform for in-service education of teachers and so discussing the problems that the teachers meet during the in-service education about transportation allowances, daily wages, accommodation and their unattended classes when they are having in-service education

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Toplumların gelişiminde eğitimin rolü büyüktür. Medeniyetlere en parlak zamanlarını yaşatan ya da tarih sahnesinden silen belirleyici unsur, büyük ölçüde eğitim olmuştur. Yıllar boyu pek çok farklı yöntem ve yaklaşım eğitimi etkilemiş, öğrenmeyi en üst düzeye çıkarabilecek sistemler üzerindeki çalışmalar aralıksız devam etmiştir ve etmektedir.

Teknolojideki yenilikler her alanda olduğu gibi, eğitim alanında da etkili olmakta, eğitim ortamı, bu teknolojilerle hızla değişip gelişmektedir. Eğitim araç ve gereçlerinin, teknolojideki bu yeniliklerle birlikte yenilenmesi, günün gereksinimlerine cevap verebilir duruma gelmesi kaçınılmazdır.

İçinde yaşadığımız yüzyıl bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır. Bunun nedeni, bilgiyi üreten toplumların yaşamlarını etkili olarak sürdürecektir olmalarıdır. Bilgi çağına çok hızlı bir şekilde girmiş bulunmaktayız. Bu değişim, hemen hemen her alanda hissedilmektedir. Bunların temel nedeni ise bilişim teknolojilerinde mesela İnternet alanında meydana gelen çok hızlı gelişmelerdir [1].

İnsanoğlunun, her geçen gün artan “üretilen bilgiyi saklama, paylaşma, güncelleme ve kolayca ulaşma” ihtiyaçları sonrasında ortaya çıkan bir teknoloji olan İnternet, [2] pek çok alandaki bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenilir bir şekilde erişme imkanı sunmaktadır. İnternet, bilgi denizine ya da büyükçe bir kütüphaneye benzetilebilir [3].

Eğitimde yenilenme ya da reform çabaları evrensel bir görünüm sergilemekte ve günümüzde bütün ülkeler eğitim sistemlerinde kısmen ya da tümünden bir yenileşme çabası içinde bulunmaktadır. Ülkemizde de biriken eğitim sorunlarının çözümü için zaman zaman reform hareketlerine girişilmiştir. Türk eğitim sistemi, bir yandan hızla

artan nüfusun eğitim ihtiyaçlarını karşılama çabası gösterirken [4], diğer yandan da daha etkin bir şekilde eğitim görmesi konusunda titizlik göstermek zorundadır.

Ülkemiz eğitim sisteminde önceden beri süregelen birtakım sorunlar bulunmaktadır. Eğitim sistemimizde bulunan söz konusu sorunları; fırsat eşitsizlikleri, kaynakların verimli kullanılamaması, istem-sunu dengesizliği, hizmette işlevselliğin, yaygınlığın ve niteliğin düşüklüğü şeklinde sıralayabiliriz [5]. Bu sorunların geleneksel çözüm arayışlarıyla çözümlenememesi ve gelişen teknolojilerin cazip imkânlar sunması, toplumsal eğitim sistemini yeni arayışlara yöneltmiştir. Geleneksel uzaktan eğitim sistemi ve sonrasında ortaya çıkan İnternet tabanlı uzaktan eğitim sistemi, bu arayışlar sonucunda geliştirilen eğitim sistemleri olarak değerlendirilmektedir.

Kalabalık sınıflar, karşılanamayan eğitim talepleri, tesis, araç gereç yetersizliği, fırsat eşitliği yönünden dengesiz dağılım, bireysel gereksinimlerin karşılanamaması, öğrenci başarısında verim düşüklüğü gibi birçok problem, geleneksel eğitim sistemlerinin karşı karşıya kaldıkları sorunlar olarak nitelendirilmektedir [6]. Geleneksel eğitim uygulamalarının yetersiz kaldığı durumlarda, bu yetersizlikleri ortadan kaldıracak ve mevcut eğitimin dışında kalan bireylere eğitim sağlayacak yeni olanaklar geliştirerek, bireysel ve bağımsız öğrenme sağlayacak kitlesel eğitimi gerçekleştirecek yollar aranmalıdır. Çağın gerektirdiği bu zorunluluklarla birlikte günümüz koşulları, geçmiş yüzyıllara kıyasla daha çok bilgiye gereksinim duyma, daha fazla bilgi üretme, üretilen bilgiyi daha büyük bir hızla yayma ve kullanma ihtiyacı doğurmuştur. Böylelikle, yeni değerlerin ortaya çıkardığı nitelikleri bireylere kazandırmak mümkün olabilecek; özellikle daha karmaşık hale gelen sosyal ve ekonomik yaşamın temel dinamiklerinin öğrencilerce anlaşılması sağlanabilecektir. Bunu da gelişen teknolojiyle birlikte, bireyin çevreye uyumunda temel araç olan öğrenme süreci karşılayabilmektedir [7]. Bu bağlamda, bilim ve teknolojinin hızlı gelişimi ve bilginin hızla artması, bir yandan eğitimin görev alanını genişletirken [8], diğer yandan da eğitim için hem yeni gereksinimler oluşturmakta hem de yeni olanaklar sunmaktadır [9].

Önceleri eğitimin aileden okul ortamına geçmesi, yazı dilinin öğretim alanı olarak esas alınması, matbaa ve basım yayımın gelişimi, elektronik alandaki gelişme gibi aşamaları yaşayan teknoloji; bugün iletişim teknolojisi, bilgisayar teknolojisi, eğitim teknolojileri alanlarında sürekli bir yenilik ve gelişme süreci içinde bulunmaktadır [10]. Eğitimi oluşturan öğelerin yapısal ve işlevsel değişimi sonucu, değişim ve yeniliğe uygun bir kavramsal çerçeve gereksinimi, eğitimde verim ve etkinliği artırma gereksinimi gibi etkenler yeni bir disiplinin oluşumunu gündeme getirmiştir [11]. Fırsat eşitsizliğine çözüm getiren, isteyen herkese yaşam boyu eğitim sağlayan ve bunların yanı sıra, eğitimin bir dizi bireysel ve toplumsal amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunabilen, eğitim teknolojilerinden yararlanmaya ve daha çok kendi kendine öğrenmeye dayalı olan bu disiplin, “uzaktan eğitim” dir [12]. Diğer taraftan, eğitim sisteminin çağdaş bilim ve teknolojideki gelişmeler sonucu eğitim teknolojisindeki yeni oluşumları dikkate almasının gerekliliği de düşünüldüğünde [13], web tabanlı teknolojilerin uzaktan eğitimde yeni fırsatların doğmasına sebep olacağı söylenebilir.

Günümüzde sosyal hayatın ihtiyaçlarının çeşitlenmesi ve giderek artması, birden fazla uzmanlık alanının iç içe girdiği çoklu alan bilgisine sahip bireylere gereksinimi gündeme getirmiştir. Bu durum, birden fazla temel alandan bilgi edinilmesini gerekli kılmaktadır. Ancak eğitime yönelik klasik bakış, gerek yasa ve mevzuat açısından, gerekse disiplinler arası öğretime uygun müfredat kitaplarının bulunmayışından; yasa-mevzuat-müfredat uygun olsa bile bir öğretim kurumunun çatısı altında çoklu disiplin öğretimini yürütmeye yetecek kalifiye öğretim elemanı bulma güçlüğünden dolayı, eğitimde yeni anlayışlar şekillenmeye başlamıştır. Zengin olanaklara sahip olan web ortamının gerek bilgi gerekse teknolojik altyapısından faydalanan, dinamik bir yapıya sahip ve öğrenmeyi hedef alan web tabanlı uzaktan eğitim anlayışı doğmuştur. Bu anlayış sayesinde öğrenenlerin bireysel gereksinimlerini karşılamak, onları öğrenmeye motive etmek ve çağın gerektirdiği bir öğrenme-öğretme ortamı sağlamak mümkün olabilecektir. Dahası, bilgisayar ve ağ tabanlı teknolojilerin sağladığı bu etkileşim ortamı sayesinde katılımcılar, bilgiyi depolama, kullanma ve oluşturma şansına da sahip olabilmektedir [14].

Web Tabanlı Eğitim uygulamaları, geleneksel sınıflarda çoğunlukla yetersiz olan etkileşime katkı getiren bir uygulamadır. Coğrafi ya da geçici olarak ayrılmış öğrencilere düşünce ve bilgi değişimi, işbirlikli (kubaşık) çalışma, alternatif yolları keşfetme ve kendi öğrenme biçimlerini geliştirme olanağı sağlamakta; coğrafi sınırları ortadan kaldırmakta ve herhangi bir konuya çok kültürlü bir bakış açısı kazandırabilmektedir. Özel ilgi alanları olan gruplar, bu sayede çok uzakta olsalar bile deneyimlerini paylaşabilmektedir.

Farklı yerlerde bulunan öğretmen ve öğrenciler arasında gereksinim duyulan yazılı, sesli ve görüntülü iletişim İnternet yoluyla sağlanabilmektedir. Bu yolla öğrenci, herhangi bir anda istediği bir derse katılabilmekte ve bu durum zamanın daha etkin kullanılmasını sağlamaktadır. Öte yandan öğrencilerin ve öğretmenlerin sınıftan bağımsız olması, bina ve personele gereksinim duyulmaması, öğretim masraflarının azalmasına da neden olabilecektir.

İnternet aracılığıyla eğitim özellikle yüksek öğrenim basamağında hızla yaygınlaşmaktadır. Yüksek öğrenimde, Web Tabanlı Eğitim (WTE) aracılığıyla gerçekleştirilmeye çalışılan amaçların başlıcaları şunlardır [15]:

1. Tüm dünyadaki insanları uzaktan eğitmek
2. Öğrencilere belirli bir yerleşkede açılmamış derslere katılma olanağı sağlamak
3. Öğrencilere farklı üniversitelerde açılan derslere katılma olanağı sağlamak
4. Yerleşkeler arasında gidip gelmeye gerek kalmadan, uzaktan öğrenenlere sınıfa katılma şansı vermek ve onlara uygulama örnekleri göstermek
5. Öğrencilere dünyanın değişik yerlerindeki uzmanlarla etkileşim olanağı sağlamak
6. Uluslararası programlarda öğrenim gören öğrencilerin kendi aralarında ve uzmanlarla toplantılar düzenlemesine olanak sağlayarak öğrenmelerini desteklemek
7. Dünyanın farklı yerlerinde bulunan uzman ya da öğrencilerle değişik konularda toplantılar düzenlemek

8. İş başvurusunda bulunmak isteyen öğrencilerin ilgililerle görüşme yapmalarına olanak tanımak

WTE’de, öğrenme sürecinin güçlü yapısı etkileşim ortamında değişmektedir. Genelde sırayla konuşma söz konusu olduğundan etkileşim, zaman zaman gecikmeli olarak gerçekleşmesine rağmen, öğretmen merkezli bir iletişimin hakim olduğu geleneksel bir sınıftaki eğitimden daha demokratik olabilmekte ve daha çok sayıda öğrencinin derse katılımı sağlanabilmektedir. Böyle bir etkileşimde, grup konferanslarına katılım ve öğretmenlerle düzenli iletişim, öğrenci güdülenmesi için olumlu bir etkiye sahiptir [16].

Yapılan araştırma sonuçlarına göre, öğrendiklerimizin % 83’ünü görme, % 11’ini işitme, % 3,5’ini koklama, % 1,5’ini dokunma, % 1’ini tatma duyularımızla edindiğimiz [17] düşünüldüğünde, İnternet’in eğitim teknolojisinde sağladığı çeşitli görsel ve işitsel unsurların öğrenmeyi artırmadaki etkisi daha açık görülecektir.

1.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın genel amacı, öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminde karşılaşılan sorunları gidermek amacıyla uzaktan eğitiminde kullanılmak üzere web tabanlı bir platformun geliştirilmesidir.

1.2. Çalışmanın Önemi

Bu çalışma, Bolu ilindeki yaklaşık 3000 öğretmenin hizmetiçi eğitimleri internet üzerinden almasını olanak verecek ve böylece özellikle uzak ilçelerden ve köylerden gelen, hizmetiçi eğitimler boyunca ulaşım ve barınma sorunu yaşayan öğretmenlerin sıkıntılarının ortadan kalkmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca hizmetiçi eğitimlerin maliyetleri gözle görülür bir şekilde azaltılacak, eğitime katılan öğretmenlerin derslerinin boş geçmesi de önlenmiş olacaktır.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

Uzaktan eğitim platformu PHP ve JAVASCRIPT programlama dilleri, MySQL veritabanı, Apache web sunucusu ve Linux işletim sistemi bileşenlerinden oluşturulmuştur.

Platform ve eğitimler internete uyumlu olan Dreamweaver programıyla hazırlanmıştır. Ayrıca platformun yapımında Stil Şablonları (Cascading Style Sheets - CSS) kullanılmıştır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma;

- a) Araştırmacının PHP, Javascript programlama dilleri ve MySQL veritabanı olanaklarından yararlanabilme düzeyi ve ağ protokollerinin destekleyebildiği imkanlarla sınırlıdır.
- b) Uzaktan eğitim platformunun içerdiği modüllerle sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Ağ Protokolleri: Bilgisayar ağları üzerindeki bilgi iletimi ve paylaşımını sağlayarak veri iletmeye ve veri alma birimleri arasında organizasyonu düzenleyen iletişim kurallarıdır.

CSS (Cascading Style Sheets): Css tasarımcıların kendi stillerini oluşturmasını sağlamak için geliştirilen html ekidir. Bu sayede tasarımcılar kendi stillerini web sayfalarına ekleyebileceklerdir.

İşletim Sistemi: Kullanıcı ile bilgisayar arasında köprü görevi yürüten ve bilgisayar donanımının sistematik bir biçimde çalışmasını sağlayan yönetici (Unix, Linux, Windows gibi) programdır.

JavaScript: JavaScript Netscape firması tarafından geliştirilmiş olan bir script dilidir. Script dilleri Web sayfası hazırlayanlara etkileşimli ve dinamik sayfalar hazırlama imkanı vermektedir. JAVA dilinin özelliklerine ve komut yapısına çok benzeyen JavaScript aslında JAVA dilinden ayrı olarak hazırlanmıştır.

Javascript yardımı ile HTML kaynak kodları değiştirilebilir, bu sayede dinamik Web sayfaları hazırlamak mümkün olur. Javascript ile hazırlanmış Web sayfaları ancak JavaScript desteği veren Web tarayıcıları ile izlenebilir. En popüler tarayıcılardan olan Netscape Navigator ve Internet Explorer tarafından desteklenmektedir. Javascript ile hazırlanan Web sayfalarından tam randıman alabilmek için iki tarayıcının da en son sürümlerini kullanmanızı (en azından 4.x ve üstü) önerilir.

Programlama Dili: Bir problemin mantıksal çözümünün bilgisayara öğretilmesini sağlayan ve kendine özgü kuralları olan komutlar bütünüdür.

PHP: Sunucu taraflı dinamik web teknolojilerinde kullanılan bir programlama dilidir. PHP, bir çok işletim sisteminde çalıştığından platformdan bağımsız olarak adlandırılır.

Sunucu (Server): İnternet ortamında gelen isteklere uygun protokollerle yanıt veren bilgisayar demektir. Verilen hizmetin türüne göre sunucunun türü de (Web Sunucusu, Dosya Sunucusu, Veritabanı Sunucusu, Mail Sunucusu gibi) değişmektedir. İnternet ortamında web sayfalarına gelen istekleri değerlendiren ve yanıtlayan sunucuya Web Sunucu (Web Server) adı verilmektedir.

Uzaktan Eğitim Platformu: Klasik bir sınıf ortamını en iyi şekilde uzağa taşıyabilen, zenginleştirilmiş eğitim içeriğini istenilen her noktaya iletebilen bir alt yapıdır.

Veri Tabanı: Birden çok birey tarafından kullanılan, birbirleriyle ilişkili geniş bir veri kümesinin düzenlenmesi, depolanması ve sorgulanması için kurulan bir sistemdir.

Web: Birbirinden farklı yapıdaki bilgileri, ortak bir platformda insanlara sunan bir İnternet teknolojisidir.

Web Protokolleri: İstemci ile sunucu bilgisayarlar arasında iletişimi sağlayan http, https, ssh, telnet ve ftp gibi bağlantı sistemleridir.

Web Tabanlı Eğitim (WTE): Ortam olarak internet aracılığıyla birbirine bağlı olan bilgisayarların kullanıldığı, en iyi tanımını "etkin" ve "etkileşimli" sıfatlarında bulacak; eğitimi planlayanlar, yönetenler ve uygulayanlar ile öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin, bilgisayar ve ağ temelli teknolojiler aracılığıyla sağlandığı bir uzaktan eğitim modelidir.

Web Tarayıcı (Web Browser): Web sayfalarının görüntülenmesi için, ağ protokollerini kullanarak, istemci bilgisayarla sunucu bilgisayar arasında bağlantı kurmaya yardımcı olan (Mozilla, Opera, Netscape ve Internet Explorer gibi) yazılımdır.

1.5. Yurtdışında Yapılan WTE Araştırmaları

- Lim-Fernandes [18], “Online Eğitimin Etkililiğinin Değerlendirilmesi” isimli doktora tez çalışmasında, üniversite mezunlarına uygulanan ‘Online Kamu Yönetimi’ dersi programının etkililiğini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma, Golden Gate Üniversitesi’nde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, arşiv verileri, öğrenci testleri ve görüşme yöntemleriyle veri toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda “Online Kamu Yönetimi” programının öğrenci motivasyonu ve tatmini açısından etkili olduğu görülmüştür.

- Graham ve arkadaşları [19], hazırladıkları “Bir Web Tabanlı Uzaktan Öğrenme Çevresinde Öğretim: Dört Kursa Yönelik Bir Değerlendirme” isimli araştırma raporunda, web tabanlı öğretim hizmeti sunan kurumların, verdikleri kurs hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik olarak dönüt sağlamayı amaçlamışlardır. Araştırma raporu, teknolojik gelişmelerle birlikte yeni bir eğitim anlayışının

gelişmesine yardım etmek, etkileşimli uzaktan öğrenme çevrelerinde öğrencilerin öğrenmesini değerlendirerek bunların üzerine araştırmalar yapmak ve öğrencilerin etkileşimi ve işbirliğini desteklemek için, mevcut ve gelişmekte olan öğrenme stratejileri üzerine araştırmalar yapmak amacıyla kurulan, Indiana Üniversitesi CRLT (Center for Research on Learning and Technology) tarafından hazırlanmıştır. Bu kapsamda, kurs materyalleri, teknik altyapı ve öğrencilerin forumları (elektronik bülten tahtası verileri) incelenmiştir. Araştırma sonucunda, web tabanlı öğretim uygulamalarının etkililiğini ve verimliliğini artırmak için, öğrenci-fakülte iletişiminin teşvik edilmesi, öğrencilerin kendi aralarındaki işbirliğinin teşvik edilmesi, aktif öğrenmenin teşvik edilmesi, geribildirimlerin anında verilmesi, görevlerin zamanında gerçekleştirilmesi ve farklı öğrenme yollarının ve yeteneklerinin açığa çıkarılması yönünde uygulayıcılara önerilerde bulunulmuştur.

- Chang [20], “Değerlendirme ve Web Tabanlı Öğrenme Etkililik Analizi” isimli bir çalışma yapmıştır. Çalışmada, web tabanlı öğrenme sisteminin öğrenme ürünlerini ve öğrencilerin kavrama yeteneğini artırıp artırmadığını anlamak amacıyla bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında uygulanan anket dört farklı görüşü içermektedir. Bunlar; sistem fonksiyonları, arayüz, sistem kullanımı ve öğrenme sürecine etkileri şeklindedir. Araştırmanın sonucunda, kullanıcıların yüzde 85.84’ü web tabanlı öğrenme sisteminin uygun olduğunu, yüzde 80’i sistem arayüzünün kullanımının kolay olduğunu, yüzde 48,3’ü sistem performansının çok iyi olduğunu ve yüzde 88.84’ü sistemin onların öğrenmesine katkı sağladığını düşündüğü ortaya çıkmıştır.

1.6. Yurtiçinde Yapılan WTE Araştırmaları

- Karasar [21], “Sanal Yükseköğretim: Yeni İletişim Teknolojilerinden İnternet’in Kullanımı” isimli doktora çalışmasında, ‘sanal eğitim’i oluşturan teknolojik ve akademik gelişmeleri ‘yeniliklerin yayılması kuramı’ çerçevesinde değerlendirerek, Türkiye için uygun bir model geliştirmeyi amaçlamıştır. Araştırma, tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Konular, sanal eğitim, yeniliklerin yayılması ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ışığında ele alınarak stratejiler belirlenmeye

çalışılmıştır. Araştırmada, ‘İletişim, İletişim Teknolojileri ve Yeniliklerin Yayılması’ ve ‘Eğitim, Uzaktan Eğitim ve Eğitimde Sanallaşma’ bölümleri altında incelenmeye çalışılmıştır. Sanal üniversite uygulamaları ayrı bir başlık altında ele alınarak, sanal eğitim ve sanal üniversite için öngörülen misyon, amaçlar, programlar, örgütsel yapı ve işleyiş üzerinde durulmuştur. Son olarak da, Türkiye için bir sanal eğitim uygulama modeli önerisi sunulmuştur. Çalışma kapsamında sunulan modelde, üniversite düzeyinde uygulamalar üç kategoride ele alınmıştır. Bunlar, mesleki amaçlı hizmet içi eğitim programları, akademik derece programları (lisans ve lisansüstü) ve sosyal amaçlı özel programlardır. Birçok mesleğin, özellikle de ileri teknoloji alanlarındaki mesleklerin, kısa sürelerde yeni bilgilerle takviye edilmesi gerektiğinin altı çizilerek, mesleki amaçlı sanal eğitim programlarına yönelik uygulamaların artırılması öngörülmektedir. Lisans ve lisansüstü programlara olan talebin artması ve buna bağlı olarak kapasite ve kalitede yaşanan tıkanıklıkların çözümünde sanal eğitim programlarının kullanılabilceği öne sürülmüştür. Tamamen bireysel tatminlere dönük sosyal programların, çok değişik alanlarda gerçekleştirilebileceği de bu model içerisinde yer almıştır. Ayrıca, kamu kuruluşlarının (TÜBİTAK, TÜBA, DPT, YÖK ve MEB gibi) üst birimleri ile alan uzmanlarının oluşturacağı çalışma gruplarıyla izlenecek genel bir stratejinin belirlenmesi, talebin yoğun olduğu alanlarda hizmet-içi ve hizmet-öncesi diploma/sertifika programlarında uygulamalara başlanması, sanal eğitim yapılan anabilim dallarında referans bilgi bankalarının oluşturulması, danışmanlık hizmetlerinin belirli merkezler aracılığıyla yüz yüze ve sanal ortamda verilmesi, uygulamalara yabancı üniversitelerin katılımının sağlanması ve uygulamaların bir proje bütünlüğünde araştırma ve geliştirme süreci içerisinde yürütülmesi modelin başlıca politikalarını oluşturmaktadır. Türkiye’de belirli sayıda üniversitenin katılımıyla oluşturulacak bir “sanal kampüs”, YÖK ve katılımcı üniversitelerle oluşturulacak “sanal lisansüstü eğitim konseyi” ve yine katılımcı üniversitelerin enstitü ve anabilim dalları temsilcilerinden oluşturulacak “sanal eğitim yönetim kurulu” ve “sanal eğitim akademik kurulu” modelin örgütsel yapısını teşkil etmektedir.

- Atıcı [22], “Bilgisayar Destekli Asenkron İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Sınıf Yönetimi Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi (Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim

Fakültesi Örneği)” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, bilgisayar destekli işbirlikli öğrenme ile geleneksel eğitimi karşılaştırarak, etkililik derecesini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın deney deseni öntest-sontest kontrol grup modelinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Araştırmada veriler, sınıf yönetimi dersi alan 32 tanesi deney grubu ve 42 tanesi kontrol grubu olmak üzere 74 öğrenci üzerinden elde edilmiştir. Deney grubuna uygulanan bilgisayar destekli işbirlikli öğrenme yöntemi web tabanlı olarak yürütülmüştür. Araştırma sonucunda, bilgisayar destekli işbirlikli öğrenme yönteminin geleneksel eğitime göre öğrenci başarısı açısından daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda, araştırma kapsamında bilgisayar destekli işbirlikli öğrenme yönteminin olumlu ve olumsuz yönleri öğrenci görüşleri açısından incelenmiştir. Elde edilen bulgular ışığında, öğrencilerin eğitimde yeni olanakların kullanılmasına yönelik istekli oldukları ve bilgisayar destekli işbirlikli öğrenme yönteminin öğrenciler tarafından benimsendiği sonucu ortaya çıkmıştır.

- Kabakçı [23], “İnternet’le Öğretim Etkinlikleri ve Anadolu Üniversitesi’nde Bir Uygulama” isimli yüksek lisans çalışmasında, “Temel Bilgi Teknolojisi” dersinin “Bilgi Teknolojilerine Giriş” ve “Algoritma Kavramı ve Temel Özellikleri” ünitelerinde, WebCT yazılımını kullanarak, İnternet’le öğretim etkinliği desenlemeyi ve öğrencilerin başarısının ne yönde değiştiğini belirlemeyi amaçlamıştır. WebCT, British Columbia Üniversitesi tarafından, eğitsel içeriğin İnternet üzerinden sunumunu sağlamak amacıyla hazırlanmış bir bilgisayar yazılımıdır. Araştırmanın deney deseni öntest-sontest kontrol grup modelinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Veriler, 22 tanesi birinci deney grubu, 21 tanesi ikinci deney grubu ve 28 tanesi kontrol grubu olmak üzere 71 öğrenci üzerinden elde edilmiştir. Birinci deney grubunda, öğretim etkinlikleri web destekli yürütülmüştür. Yani, öğrenciler söz konusu üniteleri araştırmacı gözetiminde ve belirlenen ders saatleri içerisinde İnternet üzerinden takip etmişlerdir. İkinci deney grubunda ise öğretim etkinlikleri web tabanlı yürütülmüştür. Kontrol gurubunda da uygulamalar geleneksel öğretimle gerçekleştirilmiştir. Gruplar arası istatistiksel karşılaştırmalarda, öğrenci başarısını sağlama açısından; web destekli eğitimin web tabanlı eğitime göre; geleneksel eğitimin ise web tabanlı eğitime göre daha etkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

- Karabatak [24], “Web’e Dayalı Uzaktan Eğitimde Otomasyon” isimli yüksek lisans tez çalışmasında, web tabanlı öğretimde otomasyon sistemlerinin yararlarını ve tasarımlarını incelemiştir. Araştırmada otomasyon sistemlerinden yararlanılarak web ortamında, “Sayısal Analiz” dersinde, eğitimcilerin sınav hazırlamasına ve öğrencilerin sınav olabilmesine imkan veren bir bilgisayar programı da geliştirilmiştir.

BÖLÜM 2. İNTERNET TABANLI UZAKTAN EĞİTİM

Uzaktan Eğitim (Distance Education), terimi, ilk olarak Wisconsin Üniversitesi'nin 1892 yılı kataloğunda geçmiş; yine ilk kez aynı üniversitenin yöneticisi William Lighty tarafından 1906 yılındaki bir makalede kullanılmıştır. Daha sonra bu terim (Ferrunterricht), Alman eğitimci Otto Peters tarafından 1960 ve 1970'lerde Almanya'da tanıtılmış ve Fransa'da uzaktan eğitim kurumlarına isim (Teleenseignement) olarak verilmiştir [25].

Uzaktan eğitim, tümüyle özdeş anlam taşımayan değişik terimler içermektedir. Mektupla eğitim, e-öğrenme, uzaktan öğrenme, mobil-öğrenme, tele-öğrenme, esnek öğrenme, dış çalışma, bağımsız çalışma gibi terimler uzaktan eğitimin kapsamındaki ifadelerdir ve tümü öğrenci ve öğretmenin fiziksel olarak ayrı yerlerde oldukları bir eğitim sürecini tanımlamak için kullanılır [26].

Literatürde uzaktan eğitim ile ilgili yapılmış birçok tanıma rastlamak mümkündür. Genel hatlarıyla benzerlik gösteren bu tanımlamalar kimi zaman farklı yaklaşımlar da içermektedir.

Uzaktan eğitime ilişkin California Distance Learning Project (CDLP 2004) tarafından yapılan tanımda, uzaktan eğitimin öğrenciyle eğitsel kaynaklar arasında bağlantı kurularak gerçekleştirilen bir eğitim sistemi olduğu belirtilmekte, uzaktan eğitim programlarının herhangi bir eğitim kurumuna kayıtlı bulunmayan kimselere de eğitim imkanı sağlamanın son dönemde öğrencilere tanınan eğitim imkanlarını artıran bir durum olduğunun altı çizilmektedir. Uzaktan eğitim programının bir başka yönü de mevcut kaynaklardan yeterince faydalanarak gelişen teknolojiyi de yakından takip etmek zorunda olmasıdır [27].

United States Distance Learning Association (USDLA 2004)'ın tanımı da şu şekildedir:

Uzaktan eğitim uydu, video, ses, grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır. USDLA, öğretmen ve öğrencinin birbirlerinden coğrafi olarak uzak olduğunu belirterek bu eğitim programında elektronik araçların ya da yazılı materyal ve matbu malzemelerinin kullanılması gerektiğinin altını çizer. Uzaktan eğitim; öğretmenleri içine alan öğretim ile öğrencileri içine alan öğrenim olmak üzere iki temel bölümden oluşmaktadır [28].

Genel olarak İnternet tabanlı uzaktan eğitim, gelişmiş teknolojik gereçlerle birbirinden uzak öğrenciler ve eğitim kadrosunun etkileşimli olarak veri alış verişinde bulunması şeklinde tanımlanabilir. Söz konusu eğitim sisteminin izlerinin bir yüzyıl kadar gerilere gittiğini söyleyen Ruksasuk [29], uzaktan eğitim kavramının, onunla çok yakından ilgisi bulunan uzaktan öğrenim, telekurs, ev kursları, bağımsız kurslar, açık üniversite, elektronik üniversite ve sanal sınıf gibi kavramlardan doğduğunu ifade etmektedir. Günümüze kadar hizmetiçi eğitim, posta ile eğitim ve yaşam boyu öğrenim gibi çeşitli adlarla anılan eğitim yaklaşımlarının oluşumunu gerektiren nedenler, İnternet tabanlı eğitime de alt yapı oluşturan nedenlerdendir.

Teknolojinin eğitime hizmet etmeye başlamasından bu yana uzaktan eğitimin bünyesine, uydular, bilgisayarlar, İnternet, cep telefonları ve PDA (avuçiçi bilgisayar)'lar gibi pek çok araç katılmış; bu nedenle uzaktan eğitim kavramı çok geniş bir alanı kapsar duruma gelmiştir[30].

Uzaktan eğitimin tanımı nasıl yapılırsa yapılsın aşağıdaki temel özellikler göze çarpmaktadır (Keegan, 1983; Heinich ve diğerleri, 1999) [31]:

- a. Eğitimci ve öğrencilerin, öğrenme sürecindeki fiziksel ayrılığı,
- b. Düzenlenmiş bir öğretim programı,

- c. Bir eğitim kurumunun varlığı (program derslerinin planlanması, materyallerin hazırlanması, akademik ve öğrenci destek hizmetlerinin sağlanması),
- d. Teknoloji araçları (ders içeriklerini aktarmak ve etkileşimi sağlamak için basılı materyaller, ses, video görüntü ve bilgisayar gibi teknolojilerin ve araçların kullanılması),
- e. Çift yönlü etkileşim.

2.1. Uzaktan Öğretim Amaçları

- a. Daha fazla kitleye erişim sağlamak.
- b. Fiziksel uzaklık boyutunu öğretim sürecinden kaldırmak.
- c. Öğretim maliyetlerini düşürmek
- d. Öğretim verilmesi düşünülen hedef kitleye daha hızlı erişebilmek.
- e. Öğretim sürecini çabuklaştırmak.
- f. Klasik dersane ortamının getirebileceği psikolojik baskıları yok etmek.
- g. Öğrenme olayını hızlandırmak.
- h. Öğrencileri öğrenme sürecinde daha fazla aktif hale getirmek.
- i. Öğrenme fırsatlarını ve alternatiflerini arttırmak.

2.2. Uzaktan Eğitimin Gelişimi ve Ülkemizdeki Durumu

Birçok ülkede toplumun bütün kesimlerine yönelik olarak uzaktan eğitimin yaygınlaştırılmasının üç temel nedeni bulunmaktadır. Bunlar; coğrafi uzaklık, sosyal dengesizlik ve bireysel sorunlar şeklinde sıralanabilir. İnsanlar, uzaklık, coğrafi engeller veya yetersiz iletişim sistemleri nedeniyle birbirlerinden uzak yaşamak zorunda kalabilmektedirler. Avustralya, kuzey-güney ve doğu-batı arasındaki 4.000 km.'lik mesafe ile buna örnek olarak gösterilebilir. Avustralya'da insanlar, henüz okullarının ilk yıllarından itibaren uzaktan eğitime gereksinim duyacakları şekilde birbirlerinden uzak, kırsal kesimlerde yaşamaktadırlar [32].

Uzaktan eğitimin başlangıç yıllarına bakıldığında ilk olarak 1728'de Boston Gazetesi'nin mektup ile stenografi dersleri verdiği görülmektedir. 1890'da

Avustralya Queensland Üniversitesinde kampus dışına açık bir eğitim programı oluşturulmuştur [33]. Fransa’da 1907 yılında atılan adımlar, 1939 yılında resmi Uzaktan Eğitim Merkezi’nin kuruluşunu sağlamıştır. Japonya’da ise 1948 yılında temelleri atılıp 1986 yılında “University of the Air” kurulmuştur [34]. Uzaktan eğitim programları, özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında daha çok gündeme gelmiş ve asıl ilerleme bu dönemde kaydedilmiştir.

1960’ların başlarında televizyon yayıncılığı uzaktan eğitim medyası olarak kullanılmaya başlandı. 1980’lerde videoların kullanımı ve yaygınlaştırılması ile öğrencilerin derslere daha fazla katılımı sağlanmıştır [35]. Telekonferans ve video konferans gibi gerçek zamanlı, çift yönlü senkronize teknolojilerin gelişimi ile, coğrafik olarak dağınık yerlerde bulunan öğretmen ve öğrencilerin birbirleriyle kolayca iletişim kurmaları sağlanmıştır. Bilgiyi elde etme ve yayınlama aracı olarak Internet’in oluşturulması ve web sayfalarının adeta patlayarak büyümesi, günümüzde uzaktan eğitimi bir yayıncılık biçiminden interaktif biçime dönüştürmüştür. Video konferans, haber grupları ve FTP gibi ağ gereçleri ile birleştirildiğinde web, interaktif eğitim görmek isteyenler için uygun bir sanal sınıf ortamı oluşturmaktadır.

Özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ülkelerinde Internet tabanlı uzaktan eğitim konusunda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Yurt dışında kütüphanecilik ve bilgi bilimi eğitimi veren bölümlerin de Internet tabanlı eğitim alanında önemli adımlar atmış olduğu görülmektedir. Kütüphanecilik ve bilgi bilimi eğitimi veren bölümlerin bir kısmı Internet’i örgün ders programlarına katkı sağlamak için kullanırken, diğer bir kısmı senkron ya da asenkron yöntemlerle uzaktan eğitim vermek için kullanılmaktadırlar. Ayrıca söz konusu bölümlerin bir kısmı ders ve sınavlarını bütünüyle Internet üzerinden grafik, video, telekonferans, klip, slayt gibi yardımcı unsurları da kullanarak yürütürken, diğer bir kısmı yalnızca dersleri asenkron biçimde vermekte ve öğrencileri geleneksel yöntemlerle sınav yapmaktadırlar. Söz konusu bölümlerin bazılarında lisans, lisansüstü ya da sertifika programlarından biri bulunurken, bazılarında bu programların hepsi bulunmaktadır. Örneğin Illinois Üniversitesi Kütüphane ve Bilgi Bilimi Lisansüstü Okulu’nda yüksek lisans ve ileri düzeyli sertifika programları senkronize bir biçimde

sunulmaktadır. Bu programlar, öğrencilerin öğretmenleri ve kendi aralarında rahatça iletişim kurabildikleri, sunu, grafik, müzik veya kliplerle desteklenmiş uygun bir Internet tabanlı uzaktan eğitime örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca burada program ücretleri ve öğrencinin ihtiyaç duyacağı yazılım donanımlar, söz konusu eğitim için öğrencide aranan nitelikler gibi çok çeşitli ve ayrıntılı bilgilere yer verilmektedir [36].

Rutgers Üniversitesi İletişim, Enformasyon ve Kütüphane Bilimi Okulu'nda da lisansüstü düzeyde uzaktan eğitim programı düzenlenmektedir. Kütüphaneciler, iletişim uzmanları ve öğretmenler için düzenlenen söz konusu eğitim programı toplam 11 dersin 5'i alınmak kaydıyla 3 yılda tamamlanmaktadır [37]. Ayrıca Pittsburgh Üniversitesi Bilgi Bilimi Okulu'nda Internet tabanlı uzaktan eğitim ile yüksek lisans, doktora ve sertifika programları düzenlenmektedir. Bu programlarda ağ tasarımı, iletişim sistemleri, bilgisayar iletişimi, iletişim yöntemleri, insan iletişimi, kablosuz iletişim gibi çok farklı alanlarla ilgili dersler verilmektedir [38]. Yurtdışında Internet tabanlı uzaktan eğitime yardımcı kaynak olarak TV yayıncılığını kullanan bölümler de bulunmaktadır. Örneğin Güney Carolina Üniversitesi Kütüphane ve Bilgi Bilimi Okulu'nda verilen bazı lisans dersleri TV'den yayınlanarak Internet tabanlı eğitim programları yürütülmektedir [39].

Ülkemizde uzaktan eğitim çalışmaları 1920'li yıllara kadar geri gitmektedir. Bu yıllarda yalnızca fikir düzeyinde kalan uzaktan eğitimin ilk somut adımı 1950 yılında Ankara Üniversitesi Banka ve Ticaret Enstitüsü'nün girişimi ile atılmış, bankacılık sektöründe çalışanlara mektupla eğitim verilmiştir. Bu yıllardan sonra ülkemizde çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından mektupla eğitim çalışmaları sürdürülmüştür. Özellikle Anadolu Üniversitesi tarafından sürdürülen posta ile eğitim programları başarılı örneklerden biri olarak gösterilebilir [40]. Günümüzde ise bazı üniversiteler ve özel kuruluşlar tarafından Internet tabanlı uzaktan eğitim programları halen sürdürülmektedir.

Internet tabanlı uzaktan eğitim programları ülkemizde özellikle Sakarya Üniversitesi, ODTÜ ve İstanbul Bilgi Üniversitesi olmak üzere bir kaç üniversite tarafından

yürütülmektedir. Kocaeli, Selçuk, Çanakkale ve Sütçü İmam Üniversiteleri ise Yükseköğretim Kurulu Milli Enformatik Komitesi tarafından verilen yetki ile ODTÜ tarafından hazırlanmış bazı dersleri İnternet tabanlı uzaktan eğitim sistemi ile kullanmaktadırlar [41]. Üniversitelerde uzaktan eğitimin belli kurallar çerçevesinde yürütülmesi için Yükseköğretim Kurulu Milli Enformatik Komitesi tarafından Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği hazırlanmıştır. Söz konusu Yönetmelikte uzaktan eğitimin amacı, kapsamı, ders ve programlara ilişkin yapılması gereken işlemler, öğrenci kabulü, kayıt, sınav ve ders geçme yöntemleri ve öğretim dili gibi çeşitli konulara yer verilmektedir [42].

Gerek yurtdışı gerekse yurtiçinde kullanılan pek çok uygulamadan birkaçı aşağıda örnek olarak verilmektedir:

- Berkeley Üniversitesi, doğrudan öğrenme çevresinin tasarımı ile ilgili olan ve ilköğretim ikinci kademe fen bilgisi dersinde İnternet ve World Wide Web'in eğitsel kullanımını sağlamaya yönelik, Tümlşik Bilgi Çevresi Projesi (the Knowledge Integration Environment (KIE) Project) web tabanlı olarak gerçekleştirmiştir [43].

- Maricopa Center for Learning and Instruction (MCLI) tarafından yürütülen bir çalışma kapsamında web'in öğrenme ve öğretme amaçlı kullanılmasını sağlayan, 35 farklı alanda 300 adet site bulunmaktadır. Kullanıcıların ulaşabileceği WTE uygulamaları, antropolojiden kompozisyona kadar geniş bir dağılım içermektedir. Bu çalışmada, web tabanlı öğretim hizmeti sunan sitelerin adresleri yanında web'in bir öğrenme ortamı olarak nasıl kullanılacağına yönelik 770'den fazla örnek sunulmaktadır [44].

- Capella Üniversitesi (Capella University – CU), 1993 yılından bu yana programlarını web tabanlı öğretimin yeniliklerini de işe katarak, yüksek öğretimde, 6000'den fazla öğrenciye ve mezuna hizmet vermektedir. CU'nun programları, "North Central Association of Colleges and Schools – NCACS" kurumunun bir birimi olan "The Higher Learning Commission – HLC" tarafından akredite

edilmiştir. CU, üniversite ve mezunlar düzeyinde programlar, sertifikalar ve profesyonel yaşamları ileri derecede artırarak bütünleştirmek isteyen yetişkinlere eğitim ortamı sunan bir kurumdur. CU'nun misyonu, yüksek kalitede geleneksel ve çağdaş bilgileri uzaktan eğitimin en modern imkanlarıyla sunmaktır. CU'da, öğrenim tecrübesinin merkezi, işbirliğine dayanan ve bütünleşmeye odaklı ve yüksek kalitede akademik çalışmaları esas alan uygulamalara dayanmaktadır. 97 alanda lisans ve sertifika derecesi, 14 alanda lisans üstü derecesi ve 12 alanda da profesyonel düzeyde uzmanlaşma derecesi veren programlar sunulmaktadır [45].

- Kaliforniya Sanal Kampüsü (California Virtual Campus – CVC), 1999 yılının Mart ayında Kaliforniya Sanal Üniversitesi'nin (California Virtual University) uygulamalarına son vermesinin ardından, El Camino ve Santa Monica kolejleri tarafından uygulamanın devam ettirilmesiyle oluşturulmuştur. Misyonunu, Kaliforniya'nın en iyi programlarını Kaliforniyalıların, Amerikalıların ve tüm insanların yararına sunmak olarak belirlemiştir. 54 üniversite, enstitü ve kolej bünyesinde oluşturulan işbirliğinde, tam ya da yarı zamanlı çalışan öğrencilere web tabanlı yüksek öğretim imkanı sağlamak amacı güdülmektedir. Kampüs bünyesinde yaklaşık 4124 lisans, lisansüstü, sertifika ve derece programları hizmete sunulmuştur. Kampüste sunulan tüm programlar, Batı Okullar ve Kolejler Birliği (Western Association of Schools and Colleges – WASC) tarafından akademik kalite denetiminden geçirilerek akredite edilmektedir. Kampüsteki sunucu kurumlar, kendi programlarını kendi felsefeleri doğrultusunda yapma, kayıt, mezuniyet, akademik takvim ve ücret gibi konulardaki şartları kendisi koyma hakkına sahiptir. Aynı zamanda her kurum kendi öğretim elemanını temin etmek durumundadır [46].

Ülkemizdeki sayıları giderek çoğalan WTE uygulamalarının bazıları ise aşağıdaki gibidir:

Sakarya üniversitesi, Türkiye'nin genç üniversitelerinden biri olmasına rağmen, bilişim teknolojilerindeki gelişmeleri yakından takip etmektedir. İnternet Destekli Öğretimin yakın gelecekte sahip olacağı önemi nedeniyle 1997 yılında bu konudaki ilk çalışmalar başlatılmıştır.

Bu çalışmalarda Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı dersinin içeriğini hazırlamış ve Web ortamında yayınlamıştır. Elektronik ortamda yayımlanan dersi, URL adresini yazan herkes görebiliyor, fakat dersi kimin ziyaret ettiği ne kadar zaman kaldığı gibi sorulara cevap verilemiyordu.

Sakarya Üniversitesi'nde, yönetim ve organizasyon yapısının oluşturulmasından sonra, 2000–2001 öğretim yılı güz döneminde pilot proje başlatıldı. Pilot projenin amaçları Uzaktan Öğretim kursların yayımı ve geliştirilmesinde gereken deneyimlerin elde edilmesi üniversite organizasyonunda eğitim teknolojilerinin başlangıç etkilerinin değerlendirilmesi ve öğretim teknolojilerinin yoğun kullanıldığı üç dersin bu akademik yılın ilk döneminde yayınlanmasıydı. Bu amaçla yayınlanması için başvuru alan üç dersin içeriği geliştirilerek, pilot projesi uygulaması için seçilen Mühendislik Fakültesinden 183 öğrenci Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı, Bilgisayar Destekli Teknik Resim, Dijital Lojik Devreler derslerini İnternet Destekli Öğretim le almak için başvurmuşlar ve ilgili derslere kayıt edilmişlerdir.

Final sınavları ile YÖK'ün yönetmeliğine uygun olarak gözetin nezaretinde yapılmıştır. Başarıyı ölçmede kriterlerden biri olan öğrenci notlarının aritmetik ortalamasını hesaplayarak bir önceki sene aynı dersi yüz yüze alan aynı bölümdeki öğrencilerin not ortalaması ile karşılaştığımızda, dersleri İnternet Destekli Öğretime alan öğrenciler %5-10 daha başarılı olduğu görülmüştür [47].

ODTÜ'de lisans ve lisansüstü düzeyde olmak üzere İngilizce, Türk Dili, bilgisayar gibi temel dersler İnternet üzerinden verilmektedir. Ayrıca bilgisayar bilimleri yüksek lisans programı, bilgi teknolojileri sertifika programı ve yabancı dil eğitimi konusunda çeşitli programlar İnternet tabanlı uzaktan eğitim sistemi ile sunulmaktadır [48]. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde ise lisans ve doktora düzeyinde uzaktan eğitim programı bulunmamakta, yalnızca İşletme Yönetimi alanında yüksek lisans eğitimi verilmektedir. Yılda bir kere sınav için okula gelme zorunluluğu bulunan söz konusu program, Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki ayrı düzeyde İnternet aracılığıyla verilmektedir. Bu programda öğrenciler ve öğretim elemanları

aynı anda iletişim kurup, görüşlerini bir platform üzerinde paylaşabilmektedirler [49].

- Tübitak-ODTÜ-Bilten İnternet Teknolojileri ve Uygulamaları Grubu tarafından matematik ve eğitim alanındaki uzmanlarla birlikte, İnternet'ten matematik alanında eğitim vermek üzere, İntermat adında bir web sitesi geliştirilmiştir. İntermat, çoklu ortam teknolojilerini kullanarak İnternet üzerinden matematik alanında eş zamanlı/eş zamansız eğitim veren, çok amaçlı bir site şeklindedir.

- İstanbul Bilgi Üniversitesi, YÖK tarafından onaylanan ve Bilgi E-MBA olarak adlandırılan ilk elektronik işletme programını başlatmıştır. Bu programda pazarlama, girişimcilik, finans, insan kaynakları gibi alanlarda dersler sunulmaktadır. Dünyanın her yerinde İnternet'ten izlenebilen program sonunda, uluslararası geçerliğe sahip MBA diploması verilmektedir [50].

- Fırat Üniversitesi, 14 Aralık 1999 tarihli ve 23906 sayılı Resmi Gazete'de YÖK'ün "Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yüksek Öğretim Yönetmeliği"nin yayınlanması üzerine "Robotik" isimli bir dersi web tabanlı öğretim uygulaması olarak hazırlamıştır. 2000–2001 öğretim yılı bahar yarı yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Elektrik-Elektronik Bölümü'ndeki öğrenciler ve 2001–2002 öğretim yılı güz yarısında da Sakarya Üniversitesi'nde bu dersi almak isteyen öğrenciler, Fırat Üniversitesi'nin gözetimi altında dersleri İnternet üzerinden takip etmişlerdir [51]. Ayrıca, günümüzde Fırat Üniversitesi, bilgisayar alanına yönelik sertifika programlarıyla sürdürülen uzaktan eğitim yayınlarının İnternet ve video konferans sistemi kullanılarak daha yaygın hale getirilmesini hedeflemektedir [52].

- Anadolu Üniversitesi, İnternet yoluyla uzaktan eğitim uygulamasını 2002–2003 öğretim yılında başlatmıştır. Bu uygulamayla Açıköğretim Fakültesi bünyesinde Bilgi Yönetimi Önlisans Programı'nı sunmakta; öğrencilere uzaktan eğitim yöntemleriyle bilgiyi düzenleme, bilgiye erişim ve bilgiyi iletme ve verimli bir araç durumuna getirme becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. Programdaki mesleki,

kuramsal ve uygulamalı dersler İnternet ortamında işlenmektedir. Her üniteye özgün konu anlatımı bulunmakta, öğrenciyi yönlendirecek ve öğrendiklerini pekiştirecek öğelere yer verilmektedir. Uygulamalar sanal bir şirket olan Anadolu Yayıncılık A.Ş. üzerinde kurgulanmıştır. Öğrencilere, her üniteye bu şirketin bir çalışanı biçiminde bir rol verilerek, öğrencilerin iş dünyasındaki gerçek sorunların çözümü konusunda deneyim kazanmaları sağlanmaktadır. Ünitelerde öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerini sağlayacak ve sınavlara hazırlayacak testler bulunmaktadır. Uygulamalı derslerde öğrencilere çeşitli ödevler verilmekte, öğrenciler de ödevlerini teslim tarihine kadar e-posta kanalıyla teslim adresine iletmektedirler. Ayrıca akademik danışmanlık hizmetleri günün belirli saatlerinde sohbet ortamında, diğer saatlerde ise e-posta ve forum ortamında gerçekleştirilmektedir [53]. Ayrıca, Yüksek Öğretim Kurulu'nun, 14 Aralık 1999 tarihinde aldığı web tabanlı öğretimi de kapsayan bir kararla yüksek öğretimdeki uzaktan eğitim çalışmalarında birliktelik oluşturma amacıyla, farklı üniversitelerin istemci veya sunucu olarak, isteğe bağlı katılımlarıyla gerçekleştirilecek bir çalışma başlatılmıştır [54].

Üniversitelerden sonra ülkemizde İnternet tabanlı uzaktan eğitim modelinden yararlanmak amacıyla çalışmalar yapan en önemli kurum Türk Silahlı Kuvvetleri'dir. Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından geliştirilen TAFFICS projesi ile bütün askeri birlikler fiber-optik kablo ile birbirine bağlanmıştır. Bu proje ile Türk Silahlı Kuvvetleri içindeki tüm birimlerin mümkün olduğunca hızlı iletişim kurlmaları ve birbirlerine veri aktarabilmelerinin yanı sıra, personele eğitim hizmetlerinin sunumu da gerçekleştirilecektir. Bu amaçla Eğitim ve Doktrin Komutanlığı (EDOK) bünyesinde Uzaktan Eğitim Merkezi kurulmuştur [55].

Ülkemiz açısından elektronik eğitimin geleceğine baktığımızda karşımıza çıkan ilk sorun, bilgisayar destekli eğitim tecrübemizin çok köklü olmamasıdır. Bunun sonucu olarak da söz konusu eğitim deneyimine sahip kadrolar son derece sınırlıdır [56]. Elektronik eğitim kültürü ve alt yapısına sahip olmamakla birlikte, geçmişte yaşanmış olumsuz bir deneyime ve demode olmuş teknolojik alt yapıya da sahip değiliz. Bu nedenle doğrudan geleceğe yönelik yatırımlar yaparak uzaktan eğitimin daha etkin bir şekilde sürdürülebilmesi sağlanabilir.

WTE ile ilgili örnekleri incelediğimizde temel olarak iki farklı yaklaşım ortaya çıkmaktadır. Bu yaklaşımlar akademik programlar ve sertifika programları olarak ifade edilebilir. Üniversite ve özel sektör bünyesinde verilen çok çeşitli sertifika programları bulunmaktadır. Sayıca üstün olan bu sertifika programlarını ön lisans, yüksek lisans ve lisans programları izlerken, doktora programlarının sayısı diğerlerine göre bir hayli düşüktür. Öte yandan, bilişimin hemen her alanında olduğu gibi, WTE konusunda da ülkemizde içerik sıkıntısı bulunmaktadır. Bant genişliğinin yeni yeni belirli standartlara ulaşabildiği ülkemizde (örneğin ADSL sayesinde belirli bir standardı yakalayabilmiştir), WTE konusunda da yeterli ilerlemeler kaydedilememiştir. En büyük sıkıntılardan biri içeriğin yetersiz oluşudur. Yurt dışında oluşturulan zengin içerik, dil sorunu ve müfredat farklılıkları yüzünden kullanılamamaktadır. Tüm bu olumsuz tabloya rağmen, WTE konusunda standartları yakalamış yukarıda sözü geçen özel sektör kuruluşları ve üniversiteler mevcuttur ve bunların sayısının gittikçe artacağı şüphesizdir.

2.3. WTE'nin Sağladığı Olanaklar

WTE'de, öğrenme-öğretme sürecinde öğrenenlerin duyularına azami derecede hitap eden ve etkileşimi oldukça artıran bir sistem kullanılmaktadır. WTE'nin sağladığı bazı olanaklar aşağıdaki gibidir [57, 58, 59]:

- a. Eğitim sürecinde belirli bir dengenin sağlanarak fırsat eşitsizliğinin en aza indirgenmesi,
- b. Sadece metin tipinde bir sunumdan öte, ses, renk, grafik, animasyon gibi unsurlarla birlikte görsel ve işitsel duylara hitap eden ve interaktifliği sağlayan yapılar dahil edilerek etkililiğin artırılması,
- c. Zaman ve mekandan bağımsız bir şekilde öğrenme imkanı tanınmasıyla sınırsız ve süresiz eğitimi ortaya çıkarması,
- d. İstenilen zamana ve hıza imkan tanıyarak, bireysel öğretimin gerçekleştirilmesi,
- e. Eğitimi bir taraftan bireysel, diğer taraftan kitlesel olarak gerçekleştirebilmesi,
- f. İçeriğin kolaylıkla güncellenebilmesi nedeniyle sürekli olarak güncel bilginin sunulmasına fırsat vermesi,

- g. Bilgiye kaynağından ulaşma imkanı sunması,
- h. Eğitimin bilgi teknolojilerine dayalı olarak sürdürülmesini sağlaması,
- i. Öğrenci-eğitimci ve öğrenci-öğrenci arasında çok yönlü bir haberleşmenin gerçekleşmesi için uygun ortamlar sunması,
- j. Geleneksel sınıf ortamında soru sormayan veya grup içinde katılım yetisine sahip olamayan öğrencilerin sanal ortamda özgüven kazanmasına imkan sağlaması,
- k. Ders sunumlarını ortamdaki öğrenciden, eğitmeninden ve diğer çevre koşullarından bağımsız kılarak öğretimsel tutarlık göstermesi,
- l. Bireysel katılımı ve karşılıklı etkileşimi sağlayarak ilginin artmasını sağlaması,
- m. Bireylerin kendi zamanlarını yönetmeleri için uygun ortamlar sunması,
- n. İletişim ve ulaştırma gibi alanlarda görülen altyapısal farkların yanında, kültürel ve toplumsal seviye farklarının etkisini en aza indirgeyerek eğitimi demokratikleştirmesi,
- o. Seyahat, barınma masraflarının ve kişilerin seyahat süresince oluşan üretim kaybının ortadan kalkması ve buna bağlı olarak da birey açısından öğrenim maliyetinin düşmesi,
- p. Sanal etkileşim ortamları ile mekan olarak ayrı yerlerde bulunan fakat farklı özelliklere ve imkanlara sahip bireylerin grup çalışmasını sağlayarak, grup üyelerinin değişik bakış açılarının paylaşımını sağlaması,
- q. İnternet hizmetleri aracılığıyla grup tartışmasının etkili bir biçimde gerçekleştirilmesine imkan vererek, kaynakların sanal ortamda paylaşımının sağlanmasıdır.

Ayrıca, süreç içerisinde öğrencilerin yeni bilgilerle karşılaşmaları sonucu rastlantısal öğrenmenin gerçekleşmesine de imkan tanınmaktadır [60].

2.4. WTE'nin Olumsuz Yönleri

WTE'nin olumsuz yönleri aşağıdaki gibidir [61]:

1. Sürekli gerçekleşen teknolojik gelişmelerden dolayı teknik altyapının son gelişmeler seviyesinde güncellenmesinin zor olması,
2. Öğrencilerin WTE ortamında başarılı olabilmeleri için bilgisayar ve İnternet kullanımını yeterliliğinin (bilgisayar okur-yazarlık, e-okur-yazarlık) gerekli olması,
3. Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleşmesinde etkili olamaması,
4. Kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayan ve bu yeteneğini geliştirememiş öğrenciler için sınırlılık oluşturması,
5. Uygulamaya dönük derslerden yeterince yararlanılamaması,
6. Öğrencilerin sosyalleşmelerini sınırlandırması,
7. Öğrencilerin (özellikle de küçük yaştaki öğrencilerin), canlı ile cansız arasındaki farkı ayırt etmelerini zorlaştırabilmesi, duygusal alanda körleşmelerine neden olabilmesi ve onları yalnızlığa itebilmesidir.

Ayrıca;

1. Gerekli teknik altyapının maliyet açısından pahalı olması,
2. Öğrencilerin, okul ve sınıf atmosferinden yararlanamamaları,
3. Öğrencilerin esastan çok teknoloji üzerinde yoğunlaşması,
4. İletişim olanaklarının herhangi bir sebeple değişmesi veya İnternet olanaklarının iyileştirilememesi nedeniyle iletişimde etkin olamama ve buna bağlı olarak da anlık soru ve sorunlara çözüm bulunamaması gibi olumsuzlukları da sayılabilir.

BÖLÜM 3. HİZMETİÇİ EĞİTİM KAVRAMI

3.1. Giriş

Bir toplumun gelişebilmesi için tüm üyelerini amaçlarına göre yetiştirmek zorundadır. Bu zorunluluk bireyleri içinde buldukları topluma uyma, moralleri yükseltme, güdüleme, kişiliklerini geliştirme, mesleki yeterliklerini artırma, ileri doğru gitme ve yükselme gibi çabaların gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlığın kazandırılmasını kapsamına alır. Bu gereksinmelerin karşılanması, eğitim ortamının sağlanmasına bağlıdır. Toplum üyeleri için düzenlenecek eğitim, üyelerin ömür boyu yararlanabilecekleri sürekli bir eğitim olmalıdır. Hiç bitmeyecek olan bu yaşam boyu eğitim, insanın varlığı için vazgeçilmez bir eklenti değil, daha çok ve insanca var olmanın başlıca temelidir. Bu görüşlerden hareketle, her toplum kendi gereksinimlerini karşılayacak bir eğitim sistemi geliştirir. Tarihsel gelişmede, görüşlerde, sosyal ve ekonomik koşullarda değişikliğin bulunması nedeni ile hiç bir toplum, diğer bir toplumun eğitim sistemini aynen kabul edemez. Ayrıca eğitim dinamik bir süreçtir. Hizmet ettiği toplumdaki sürekli değişimler ve gelişmeler eğitim sistemini de etkileyerek bu gelişmelere göre şekillendirmeye doğru götürür. Bu nedenle özellikle bir toplumda yapılacak eğitim için tek bir modelin önerilmesi doğru değildir.

Eğitim, tek bir araç olmamakla birlikte, kişinin ve toplumun sosyal ve ekonomik gelişme ve değişmelere uyabilmesini sağlayan iyi bir süreçtir. Özellikle çağımızda teknolojik değişmelerin gerektirdiği bilgi ve beceri seviyeleri yükseldikçe, eğitimin geleneksel olan belirli sürelerle ve programlarla sınırlandırılması zorlaşmaktadır. Sürekli olarak bireyin bu değişikliklere kendini uydurması ve değişen veya eklenen eğitim koşullarını yerine getirmesi için yaşamını eğitim süreci içerisinde geçirmesi gerekmektedir. Teknoloji iş hayatını, sosyal ve ekonomik koşullarının yerine getirmesi için yaşamını eğitim süreci içerisinde geçirmesi gerekmektedir. Teknoloji

iş hayatını, sosyal ve ekonomik koşulları değiştirirken, kaçınılmaz bir şekilde kişi ve işi arasındaki ilişkiyi de özelliği "değişiklik" kelimesi ile tanımlanabilir. Teknoloji etkilerin yerini alan yeni bir sosyal ve ekonomik ilişkiler sorunu olmayıp, yaşamak için değişikliği kabul eden ve gittikçe artan bir hızla kendisinin yerini alan ilişkiler sorunudur.

Çağımızda hızla gelişen bilim ve teknoloji, birey ve toplum yaşantısını büyük ölçüde etkilemekte, sosyal kurumların yapı ve fonksiyonlarını da değişikliğe zorlamaktadır. Sosyal bir sistem olan eğitim, kişileri bir yandan toplumdaki yeni bilgiler ve hünerler yaratmak yoluyla da toplumun değişen koşullara uymasını kolaylaştırmaktadır.

İnsanın çevresinde oluşan değişiklikler bilinen ve var olanlar dışında yeni etkiler yapar. Bireyin bu farklı etkileri yeni tepkiler göstermesi zorunludur. Böyle bir ortamda, eğitim insanın çevresinde sürekli oluşan değişmelerin karşılamak üzere yeni davranışlar kazandırmakla yükümlüdür. Eğitim sisteminin hem çevredeki değişmelere uyum sağlayacak, hem de çevrede istenilen değişmeleri oluşturabilecek yeterliğe ulaştırması gerekecektir.

3.2. Eğitimin Tanımı Ve Önemi

Makro açıdan bakıldığında eğitim, toplumun yaratıcı gücünü ve verimini arttıran, kalkınma çabasının gerçekleşmesi için gerekli nitelik ve nicelikte elemanların yetişmesini sağlayıcı ve toplumda kişilere yeteneklerine göre yetişme olanağı veren en etkili bir araçtır. Bilim ve politika adamları eğitimi çoğu kez kalkınmanın motoru olarak tanımlar. Örneğin tanınmış düşünür DANTON, "Emekten sonra halkın en büyük gereksinmesi eğitimidir" diyerek eğitimin önemini vurgulanmıştır.

Eğitim, birey olarak yüksek bir yaşama düzeyi elde etmenin başlıca yolu, hem toplum olarak gelişme ve ilerlemenin, ileri ülkeler arasında yer almanın ve hem de bir ülkede demokratik bir siyasal ve toplumsal yaşamı gerçekleştirmenin temel bir yoludur". Gerçekten eğitim bir ülkenin kalkınmışlığı ile eş anlamda kullanılabilir. Eğer bir ülke eğitim sorunlarını büyük ölçüde çözümlenmiş ise o ülke kalkınma ve

gelişme sürecine girmiş demektir. Örneğin ünlü ekonomist Adam SMITH "Milletlerin Zenginliği" adlı yapıtında eğitim ile kalkınma arasındaki ilişkiyi şöyle belirtmektedir. "Eğitim süreci içinde bireylerin öğrenme, inceleme, araştırma ve görüşme kapasitelerinin arttırılması belirli yeteneklerin kazanılmasına yol açmakta ve gerçekleştirilmiş bunun sabit kapitalin reel bir harcama türü olarak ifade edilmektedir. Bu yetenekler her ne kadar kişisel kazanç şeklinde görünmekte ise de gerçekte bireylerin oluşturduğu topluma mal olan zenginliklerin bir bölümüdür" bu nedenle birçok ekonomist, ülkelerin gelişme kriteri olarak kişi başına düşen ulusal gelirden daha çok o ülkenin sahip olduğu eğitilmiş insan gücü oranını kalkınmışlık ölçütü olarak alınmasını önerir.

Eğitim en kısa anlatımla bir değişim sürecidir". Bu açıdan bakıldığında bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak meydana gelen değişim sürecine eğitim denebilir. Eğitim sadece davranışların değişmesi değil aynı zamanda yatay ve dikey düzeyde bilgi kapasitesini arttıran, yetenek ve becerileri geliştiren, düşünce yapısını besleyen bir değişim olgusu olarak da değerlendirilmelidir. Bir başka yazara göre eğitim, kuramsal bilgi edinme, hareketlerin öğrenimi, davranışların iyileştirilmesi olarak tanımlanır.

3.3. Hizmetiçi Eğitimin Tanımı

Hizmetiçi eğitim yaşam boyu eğitim içinde yer alan bir alt süreçtir. Bir kurumda belirli bir göreve atanan birey işe başladığı günden ayrılıncaya kadar mesleği ile ilgili gelişmelerin gerisinde kalmamak için sürekli olarak eğitime ihtiyaç duyar. Yaşam boyu eğitim, eğitimin süreklilik ve çok boyutluluk özelliklerinin bileşiminden ortaya çıkmıştır. Yaşam boyu eğitim, eğitim sürecinin insan yaşamı boyunca sürmesinden çok, yaşamın her alanında ortaya çıkan eğitim etkinliklerine sistemli bir bütünlük kazandırmaktır [62].

Eğitim kavramında olduğu gibi, hizmetiçi eğitim de farklı ifadelerle tanımlanmaktadır. Hizmetiçi eğitimin amaç ve işlevleri göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki şekillerde tanımlanabilir.

Hizmetiçi eğitim, özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir.

Hizmetiçi eğitim, kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir.

Hizmetiçi eğitim, sektör ayırımı yapılmaksızın, tüzel ve özel kişilere ait işyerlerinde, belirli bir maaş ve ücret karşılığı görevlendirilmiş ve çalışmakta olan kişilere yapılan eğitimidir. Hizmetiçi eğitimin genel amacı, üretilen mal ve hizmette emek faktörüne düşen payın verimliliğini artırmak üzere insanların gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarınıdır.

Hizmetiçi eğitimin, yolu ile bireye özellikle işinin gerektirdiği mesleki bilgi, beceri ve tutumlar kazandırılır. Mesleki eğitimin temel görüşü, çoğunlukla bireyi faydalı bir işe hazırlamak sözü ile ifade edilebilir. Bu görüş, mesleki eğitimden yararlanmış olan bireyin, yararlanmamış olana kıyasla daha iyi bir ekonomik geleceğe ulaşabileceğinin dolaylı bir ifadesidir.

Eğitim sisteminde bir slogan haline gelen yaşam boyu eğitim farklı biçimlerde tanımlanmaktadır. Yapılan tanımların ortak olan yönü, sosyal ve ekonomik gelişmelerin, örgün eğitim kurumlarından öğretilenlerin ötesinde bu gelişmelere uygun eğitim gereksinimlerinin yol açtığı, bu olgunun yaşam boyu eğitimi bir seçenek olmaktan çıkarıp bir zorunluluk haline getirdiğidir.

3.4. Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları

Bir eğitim programı için amaçlarının saptanması, daha sonra yapılacak çalışmalara yön vereceğinden, başlangıç ve çıkışı belirleyeceğinden önem taşımaktadır. Amaçlar genel olarak, eğitim programının yapısını, işlenecek konuları, işleme yöntemlerini, eğitim teknolojisini ve sonunda yapılacak değerlendirme tekniklerini saptamaya

yardım eder. Eğitim sürecinde amaç, bireyin davranışında meydana getirilmesi istenilen değişikliktir. Bu nedenle amaç bir bakıma elde edilebilecek, sağlanabilecek, sonuç olarak görülür.

Planlı yapılacak her etkinlik için amaçların önceden saptanmış olması zorunludur. Amaç belirlenmeden ulaşılmaması istenilen hedef, elde edilmesi arzulan sonuç belli olmadan yapılacak çalışmalar hakkında karar verilmesi ve sonunda da bir değerlendirme yapılması zordur ve sonuca güvenilmez. Hizmetiçi eğitimin genel amaçları saptanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır.

1. Hizmetiçi eğitim amaçları, kurumun amaçları içinde yer olmalı ve sistem amaçlarını bütünleştirmelidir.
2. Amaçlar, hizmetiçi eğitim yolu ile kazandırılacak davranışları tanımlamalıdır.
3. Hizmetiçi eğitim amaçları sağlanabilen ortamla ulaşılabilecek nitelikte olmalıdır.
4. Hizmetiçi eğitim amaçları, bireylerin yeteneklerine uygun ve ilginç olmalıdır.
5. Hizmetiçi eğitim amaçları, bireylerin gereksinimleri de kapsamlı ve karşılamalıdır.
6. Hizmetiçi eğitimin amaçları, birey gereksinimlerini ve kurum hedefleri ile tutarlı ve dengeli olmalıdır.
7. Saptanan hizmetiçi eğitim amaçları kendi içinde tutarlı olmalıdır.
8. Amaçlar hizmetiçi eğitimin sonuç ve ürünü ortaya koymalıdır.
9. Amaçlar tanımladığı davranışlar bakımından ölçülebilecek nitelikte olmalıdır.
10. Hizmetiçi eğitimin amaçları yenilik ve değişimlere göre geliştirilebilecek nitelikte olmalıdır.

3.5. Hizmetiçi Eğitimin Nedenleri

İşletmeleri insan kaynağının eğitimine yönlendiren başlıca nedenler şunlardır:

1. Yeni iş görenleri işe alıştırmak: İşe yeni başlayanlar her ne kadar bazı becerilere sahip iseler de, yeni iş, yeni bazı becerilerin öğrenilmesini gerektirebilir.

2. Başarıyı artırmak: Özellikle, üretim maliyetleri, işgücü maliyetleri, kalite, verimlilik konularındaki sayısal veriler değerlendirilerek mevcut başarının eğitim yoluyla artırılmasına çalışılabilir.
3. Aynı başarı düzeyini sürekli kılmak: Belirli bir mevkideki birey yeni teknolojilerin gerektirdiği bilgi ve becerileri öğrenmezse zamanla "yetersizleşme" sorunu ortaya çıkar. İnsan kaynağının seçimi, değerlendirilmesi, danışmanlığı iyi uygulandığında ve esnek bir personel politikası izlendiğinde yetersizleşme azalabilir. İşlerin yeniden tasarlanması, karar almada daha fazla mesleki katkı ve iş rotasyonu da yetersizleşmeyi azaltan önlemlerdir. Bu ikinci grup önlemler eğitim ve geliştirme programlarına ihtiyaç gösterir.
4. İnsan kaynağını yeni işlere hazırlamak: Bir bölümdeki açık iş için diğer bölümlerdeki elemanlardan yararlanmak istendiğinde genellikle bir ek eğitim gerekli olmaktadır.

3.6. Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği

Çağımızda insan yaşamını etkileyen unsurlar günden güne artış göstermektedir. Bunlardan en önemlileri teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler ile oluşturdukları sorunlardır. İnsanın içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmesi, rolünü oynayabilmesi için öğretim kurumlarında gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandırılır. Bilimsel nitelik taşıyan gelişmeler, öğretim kurumlarında yapılan eğitimin ilerisinde ve ötesinde değişik amaçlı programları gerektirmektedir.

İleri bir ekonomik gelişim aşaması, işgücünde ileri bir eğitim düzeyi gerektirir, öte yandan yüksek nitelikli bir işgücü de toplumsal gelişmeyi hızlandırır. Bu bağlamda eğitim, ekonominin gerektirdiği niteliklere sahip insan gücünün üreticisi gibi alınmakta ve ekonominin önkoşulu bir yatırım olarak kabul edilmektedir. Hemen her kurumdaki ortak problem alanlarından biri personel niteliğinin iş gereklerine uygunluğunun sağlanamamasıdır. İşin gerektirdiği ile personelin sahip oldukları yeterlikler arasındaki uyumsuzluklar, insan gücünü geliştirme faaliyetlerinin gerekliliğini ortaya çıkartmaktadır. Yeterlik yönünden işin gereklerini karşılayamayan personel kurumun amaçları ve etkinliği yönünden bir engeldir.

Hizmetiçi eğitim bu engel durumu aşmak için en iyi ve etkili süreçlerden biridir. Hızla değişen bir toplumun ve mesleğin koşullarını evvelce görmüş oldukları öğrenim ile karşılamakta zorluk çeken personelin hizmet içinde yetiştirilmesinin zorunluluğu gün geçtikçe artmaktadır. Aslında eğitimin amaçlarından biri, eğitimin sürekliliğini sağlamaktır. Bu açıdan bakıldığında hizmetiçi eğitimin gerekliliği aşağıdaki altı madde ile özetlenebilir.

1. Okul eğitimi, bireyin tüm yeteneklerini ortaya çıkartıp yönlendirme yeterli değildir. Bu nedenle birçok insanın işe başladıktan sonra gizli kalan yeteneklerini geliştirdikleri görülür. Bireyin bazı yetenekleri hizmet içinde geliştirilerek kendisine uygun olan işte çalışması ve başarısı sağlanır.
2. Her meslek alanında yalnız okulda kazandırılan bilgiler ile çözümlenemeyecek sorunlarla karşılaşılabilir. Bu gibi durumlarda kurumdaki işine uyum sağlayabilmesi için çalışan insan eğitime gereksinme duyar.
3. Toplumun, kültürel, sosyal ve ekonomik yapısı sürekli olarak değişmekte ve gelişmektedir. İnsanın bu değişmelere uyumu eğitim yolu ile sağlayabilir.
4. Bilim ve teknolojik gelişmeler her meslek alanına yeni bilgi, teknik ve araçlar getirmekte, çalışanları bu bakımdan öğrenmeye, yetiştirmeye zorlamaktadır. B zorlama kuşkusuz hizmetiçi eğitimi gerekli kılar.
5. Teknolojik yeniliklerin uygulandığı işletmelerde kol işçisinin yerini bilgi işçisi almaktadır. Bilgi işçisi gelişmiş toplumların ve ekonomilerin başarılı olmalarını sağlayan önemli bir üretim faktörüdür. Bilgiyi ve kavramsal düşünceleri kullanmayı bilen personel daha etkili olabilmekte ve verimliliği artırmaktadır.
6. Çok pahalı olan makine ve cihazların kullanılmasını gerektiren bir yetiştirme programı, genellikle okullarda tam olarak sağlanamaz. Ayrıca üretim ve hizmet alanı tek ya da az olan endüstri ile ilgili bilgi ve beceri isteklerini karşılayacak programlar örgün eğitim sisteminde yer almaz. Bu tür yetiştirme eksiklikleri hizmetiçi eğitim yolu ile giderilebilir.

Her kurum önceden saptadığı personel politikasına uygun biçimde çeşitli yöntemler uygulayarak personelini seçer ve görevlendirir. İşe yeni alınan personelin bir kısmı kısa zamanda kendiliğinden uyum sağlar ve başarılı olabilirse de özellikle görevin

gerektirdiği davranış değişikliğini meydana getirmek için yetiştirilmesinde yarar vardır. Aslında kurumların büyük bir kısmında hizmetiçi eğitim programları uygulanmıyorsa da personel işi ile ilgili bilgi, beceri ve tutumları kendi kendine, üstleri ve arkadaşlarının yardımı ile informal olarak kazanmaktadır. Kurumlar personel seçerken işin gerektirdiği yeterlikler yanı sıra, değişme ve gelişmelere kolaylıkla uyum sağlayabilecek yetenekte olmasına da zen gösterir. Bireyin ortama uyum sağlayabilme derecesi hizmet içinde yetiştirilmesine bağlıdır.

3.7. Hizmetiçi Eğitim Türleri

Başlıca hizmetiçi eğitim türleri, sosyalleştirme eğitimi, değişikliklere uyum eğitimi, bilgi tazeleme eğitimi ve st düzey görevlere hazırlama eğitimi olarak sınıflandırılabilir.

3.7.1. Sosyalleştirme eğitimi

Sosyalleştirme eğitimi, işe yeni başlayanlara verilen, onların işe, işin gerektirdiği yetki ve sorumluluklara, iş arkadaşlarına, işyeri iklim ve kültürüne alışmalarını sağlayan kısa süreli bir eğitimidir. Sosyalleşme eğitimi, işe yeni girenin öğrenmesini kolaylaştırır, hata yapma olasılığını azaltır, kendine güven duymasını sağlar. Sosyalleşme eğitimi işgörende olumlu bir tutum yaratarak örgüte bağlılık duygusunu geliştirir. Böylece verimlilik ve kalite kısa sürede artar, işgören devir hızı azalır.

3.7.2. Değişikliklere uyum eğitimi

Günümüzde örgütlerin yaşaması, büyümesi ve gelişmesi çevresel değişikliklere hızla uyum sağlayarak daha kaliteli, verimli ve düşük maliyetli mal ve hizmet üreterek rakipleriyle rekabet gücünü koruyabilmesine bağlıdır. Bilim ve teknolojiye, mevzuatta meydana gelen değişiklikler işletme içindeki çeşitli yöntem, işlem ve tekniklerin de değiştirilmesi ihtiyacını yaratmaktadır. Örneğin, muhasebe işlemleri ile ilgili olarak yeni çıkan bir yasa, bu yeni bilgilerin işletmenin muhasebesinde çalışanlara aktarılmasını zorunlu kılmaktadır. Ülkemizde ilk kez katma değer vergisi

uygulamaları başladığında, işletmelerin muhasebe sistemlerinin yeni yasal düzenlemelere uydurulması için böyle bir eğitim sistemi birçok işletmede hızla uygulanmış idi. Vergi usulleri, sermaye piyasası işlemleri vs. hakkında çıkarılan birçok yasa ve yönetmelikler, yeni bilgi teknolojileri, yeni yatırım alanlarına girme gibi gelişmeler, değişme uyum eğitimiyle öğretilmektedir.

3.7.3. Bilgi tazeleme eğitimi

Çoğu zaman okullarda öğretilen bilgiler iş hayatındaki bilgi ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Okullarda verilen kurumsal bilgilerin uygulamada kullanımları sınırlıdır. Bu kullanım alanlarını genişletmek ve aynı zamanda unutulmuş bilgileri tazelemek, sorunların çözümünde alışılmış yöntemlerin yanı sıra yeni yöntemlerden yararlanılmasına imkan yaratmaktadır. İş ortamından edinilen tecrübelerle yeni bilgiler birleştirildiğinde çalışanlar yeni atılımlar için cesaret kazanmaktadırlar.

3.7.4. Üst düzey görevlere hazırlama eğitimi

Kariyer sistemini benimsemiş işletmelerde, personelin bir üst göreve atanması için hem alt görevde tecrübe kazanmış olması, hem de üst düzey görev için hazırlanması istenir. Bu hazırlık bilgi ve psikolojik yönden donanım gerektirdiği gibi, yönetim görevlerine hazırlanan personel için yöneticilik vasıflarının da geliştirilmesini içerir. Her düzeyde personele bir üst düzey görev için eğitim verilmesi, fırsat eşitliğini sağlar; bir üst pozisyon açıldığında birden fazla aday arasından seçim yapılabilmesine imkan verir.

Yukarıda sayılan türden eğitimlerin hizmetiçi eğitim olarak verilmesi yanında bazı araştırmacılar daha da ileri giderek uzmanlık programlarının da işletme içinde verilmesi gerektiğini ileri sürmektedirler. John Peters'e göre işletmeler elemanları işletme masteri (MBA) programlarına göndermek yerine işletme içinde kendi "öğrenen örgütlerini" kurmalıdırlar. Örgüt dışında öğrenilenlerin ancak %20'si uygulanabilmekte, diğer kullanılmayan bilgiler unutulmaktadır. Halbuki örgüt içinde öğrenilenlerin %80'i uygulanabilmektedir.

3.8. Eğitim Zorunluluğunu Gösteren Belirtiler

Bir kurumda mal ve hizmet şeklinde bir kıymetin üretimini etkileyen unsurlardan başlıcaları, insan, para, yönetim, araç-gereç ve pazarlamadır. Üretim sürecinde insan emek boyutunu oluşturur. İnsanın kurumun amaçlarını gerçekleştirmek üzere kendisine verilen görevi yerine getirebilmesi için aranan yeterlikte olması gerekir.

Bir kurumda hizmetiçi eğitim gerekliliğini gösteren durumlar sınırlı olmamakla birlikte aşağıda sıralanan belirtilerden biri veya daha fazlası olabilir.

1. Kurumda üretilen mal veya hizmetin saptanan ya da beklenen kalitenin, niteliğin altında olması.
2. Üretilen mal veya hizmetin gerekli niceliğin, miktarın altında düşmesi, rantabilitenin azalması.
3. Üretimin zamanında alınmaması, gecikmesi, süre standartlarına uygun olmaması ve verimliliğin azalması.
4. Üretim için gereğinden fazla malzeme kullanılması, malzeme zayıtının artması.
5. Kurumda bakım ve onarım giderlerinin amortisman sınırlarını aşarak artık göstermesi.
6. Mal ve hizmetin üretiminde kusur, hata ve iş kazalarının artması, iş düzeninin bozulması.
7. Kuruma yeni alınan personelin ortama ve işe uyum sağlamada bazı sorunlarla karşılaşması.
8. İşin kabulünde ve yapımında beklenen algılama, benimseme ve istekle çalışmaların azalması.
9. Kurumda iletişim, işbirliği ve koordinasyonda aksaklıkların meydana gelmesi.
10. Personel moralinin bozulduğunun görülmesi ve güdülenmesi gereğinin duyulması), zorunlu bir hale gelmesi.
11. Kurumda (alışan personel arasında uyuşmazlık ve disiplin olaylarının artması.
12. Kurumda personel hareketliliğinin, yer değiştirme ve ayrılmalarının artış göstermesi.

13. Kurumun etkinlik alanı ile ilgili değişiklik ve yenilikleri yürütecek eleman sağlamada güçlük çekmesi.
14. Rakip olan diğer kurumların rekabet prensiplerine karşı personelin uyanık olması gerekliliği.
15. Kurum içinde ve dışında kazanılan, beklenen saygınlığın azalması.

3.9. Hizmetiçi Eğitimin Özellikleri

Eğitim programlarının uygulanması sonunda sağlanacak başarının derecesi, program varlığının belirli nedenlere dayanma ve uygulanmasında ilkelere uyulma durumu ile yakından ilgilidir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde aşığıda yazılı özellikler göz önünde bulundurulur.

1. Hizmetiçi eğitimin amaçları saptanırken ve plan hazırlanırken kurumun amaç ve politikası göz önünde tutulur ve uygun olmasına önem verilir.
2. Hizmetiçi eğitim programları hazırlanırken personelin eğitim ihtiyacı, öğrenim durumları, özgeçmişleri dikkate alınır. Kurumun amaçları ile bireylerin beklentileri dengeli tutulur.
3. Hizmetiçi eğitim programları, katılan personelin psikolojik ve sosyolojik gereksinmelere, sorunlarına ve amaçlarına uygun biçimde geliştirilir.
4. Hizmetiçi eğitim programlarına katılan personel yetişkin insandır. Yaşları, deneyimleri, öğrenim alan ve seviyeleri farklılık gösterir. Nitelikleri göz önünde bulundurularak küçük ve homojen gruplar oluşturulur.
5. Hizmetiçi eğitim programları iş ve hizmetin gerektirdiği davranış değişikliği sağlayacak veya yeni davranışlar kazandırabilecek nitelikte hazırlanır ve uygulanır.
6. Kısa sürede uygulamalı olarak yürütülecek öğretim programları bireyleri hizmetiçi eğitimin gerekliliğine ve yararına inandıracak ve kanıtlayacak şekilde düzenlenir.
7. Kurumda her alan ve kademedede çalışan personelin yetiştirilmesi için öğretim programları birey ve birimler arası ilişki ve işbirliğini sağlayacak şekilde düzenlenir.

8. Hazırlanan eğitim programları iş veya görevin gerektirdiği yeterlikleri kazandıracak şekilde kurum içinde veya dışında, iş başında veya iş dışında uygun yerde gerekli ortam sağlanarak uygulanır.

9. Hizmetiçi eğitimde uygulanacak öğretim yöntemi, öğretim araçları, personelin durumu ve kurumdaki eğitim ortamı göz önünde tutularak saptanır.

10. Hizmetiçi programlarına katılanları tanımak amacıyla ön, program uygulamasındaki eksiklikleri saptamak için ara, katılanların başarısı ve programın yararlık derecesini belirlemek için son değerlendirmeler yapılır. Ayrıca programın yararlı olma derecesini saptamak üzere katılanların işlerine döndükleri üç veya altı ay sonra izleme değerlendirmesi yapılır.

3.10. Hizmetiçi Eğitimin Sağladığı Yararlar

Bir kurumda hizmetiçi eğitim etkinlikleri personelin eğitim ihtiyacını karşılamak, kurumun saptanmış olan amaçlarına ulaşmada emek faktöründen beklenen verimliliği elde etmek üzere programlanır ve uygulanır. Eğitimden beklenen yararlar amaçların kapsamında yer alır. Kurumlarda hizmetiçi eğitim genellikle bireye işiyle ilgili bilgi, beceri ve tutumlar kazandırmak amacı ile yapıldığında mesleki eğitim niteliği taşır. Bu nedenle meslek eğitiminden beklenen yararlarla çok yakın bir ilişkisi olduğu görülür ve değerlendirme de aynı yaklaşımlar yapılır. Eğitimin amaçlarına ulaşabilmesi için kurum ve birey ihtiyaç ve beklentilerinin dengeli olarak karşılanması gerekir. Bu nedenle eğitim programının sonunda kurum ve bireylerin aşağıdaki yararları sağlanmaları beklenir.

3.10.1. Kurumsal yararlar

1. Ürünün miktarı artar
2. Ürünün maliyeti azalır
3. Ürünün kalitesi yükselir
4. Üretim zamanında yapılır
5. Verimlilik artışı sağlanır
6. Sağlanan kazanç artar

7. İş güvenliği sağlanır
8. Malzeme ve enerji tasarrufu sağlanır
9. Üretimde zayıflar azalır
10. Makine ve araçlar az yıpranır
11. Bakım, onarım giderleri azalır
12. Kurum kendisini kolaylıkla yeniler
13. Teknoloji üretilir ve uygulanır
14. Gelişmelere uyum sağlanır
15. İş kazaları azalır
16. Meslek hastalıkları önlenir
17. İş metotları geliştirilir
18. Kusurlu üretim azalır
19. Personel şikayetleri azalır
20. Disiplin sorunları halledilir
21. Personel tanınır
22. Anlaşmazlık azalır
23. İletişim kolaylıkla sağlanır
24. Sosyal ilişkiler gelişir
25. İşten ayrılmalar azalır
26. Kaliteli işgücü sağlanır
27. Kadrolama kolaylaşır
28. Rekabet gücü artar
29. Kontrol işlem ve yükü azalır
30. Toplumda saygınlık kazanır

3.10.2. Bireysel yararlar

1. Güven duygusu gelişir
2. İşinden memnuniyet artar
3. Huzurlu olarak çalışır
4. Morali yükselir
5. Gütülenir

6. Kazancı artabilir
7. Ortama uyum kolaylaşır
8. Mutluluk duyar
9. Yeterlik kazanır
10. Ufkunu genişletir
11. Çekingenliği azalır
12. Yenilikleri izler
13. İşine yatkınlığı artar
14. Unvan elde eder
15. İş kazalarından korunur
16. Sağlığını korur
17. Sınama yanılma süresi azalır
18. Kendini yetiştirir
19. Yakınması azalır
20. İşyerine uyum sağlar
21. Personelin değeri artar
22. Kültürünü arttırır
23. Kolaylıkla anlaşma sağlar
24. İnsan ilişkileri artar
25. İşinde devamlı olur
26. Başarısını artırır
27. İşyerinde yükselebilir
28. Bireysel doyum sağlar
29. Rolünü rahatlıkla oynar
30. İşinde Saygınlık kazanır

Her iki boyuttaki yararlar incelendiğinde ve karşılaştırıldığında kuramsal yararlar daha çok maddi ve yapılacak değerlendirme sonuçlarının çoğunlukla sayısal olarak belirlenebilecek şekilde olduğu, buna karşın bireysel yararların daha çok manevi ve yapılacak değerlendirme sonuçlarının değer yargıları ile belirtilebilecek durumda olduğu görülür.

3.11. Hizmetçi Eğitimin Sınırlılıkları

Bir kurumda çalışan personel için yapılan hizmetiçi eğitim, kuruma ve bireylere çeşitli yararlar sağlar. Aslında amaç olarak tanımlanan yararların sağlanacağına inanılmazsa, kuşkusuz eğitim külfetine katlanmak gereksizdir. Hizmetçi eğitim, üretimde en önemli faktör olan insan gücünün etkinliğini artırma amacına yönelik olarak yapılır ve bu amaca hizmet eder. Ancak, bir kurumda karşılaşılan tüm sorunların hizmetiçi eğitim yolu ile çözümlenebileceğini düşünmek veya beklemek bir bakıma gerçek ile bağdaşmaz. Amacın hayal ürünü olmasını önlemek, ölçülebilirlik ve gerçekleştirilebilirlik ilkesine uygun olmasını sağlamak üzere aşağıdaki sınırlılıkların göz önünde bulundurulmasında yarar vardır.

1. Eğitim ihtiyacı ve amacı saptanmadan yapılırsa yarar sağlanamaz. Hizmetçi eğilim etkinlikleri personelin yeterliği ile beklenen yeterlik arasında farkı ortadan kaldırmak üzere planlanır. İhtiyaç duyulmadan ve amacı belirlenmeden yapılan eğitim değerlendirilmesi objektif olarak yapılamaz. Böyle bir durumda değerlendirme yapılmayacağına göre, eğitimin yararlık ve etkinlik derecesi saptanamaz ve hakkında bir yargıya varılamaz.
2. Bireyin amaç ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmadan yapılan eğitimden olumlu sonuç alınmaz. Yapılan eğitimde temel amaç, kurumsal yararlar sağlamaya yönelik olabilir. Ancak, eğitilen bireyin isteklendirilmeden, ekonomik, sosyal ve duygusal ihtiyaçların karşılanmasını sağlayamayan veya kolaylaştırmayan bir eğitim programının diğer boyutları çok iyi olsa da bireyin "benim bu çalışma sonunda kazancım ne olacaktır? "sorusuna kendini az da olsa doyurabilecek bir yanıt verebilmesi gerekir.
3. Hizmetçi eğitim programı, personelin temel bilgi ve beceri seviyesine uygun değilse, başarı sağlanamaz. Eğitim programına katılacak yetişkinlerin öğrenim dereceleri, işteki özgeçmişleri, yaş grupları ve eğitim ihtiyaçları göz önünde tutulmadan hazırlanan programın uygulanması olanaksızdır. Aslında öğrenim kademeli olarak basitten zora, yalından karmaşığa doğru yapılmalıdır. Bu kural dikkate alınmadan yapılan eğitim yararlı olmaz.

4. Birey hizmetiçi eğitimin gerekliliğine inanmıyor ve benimsemiyorsa başarılı bir öğretim yapılamaz. Bireyin eğitime karşı istek duyması ve yararına inanması için somut örneklerle, başkalarının ilerlemesine nasıl katkıda bulunduğunu, iş güvenliği ve gelir sağladığını görmesi gerekir.

5. Gerekli potansiyele sahip olmayan bireylere yapılan eğitim ile başarı sağlanamaz. Hizmetiçi eğitim personelinin gizli kalmış yeteneklerini ve potansiyelini geliştirir, ancak yeni bir potansiyel yaratamaz. Bir bakıma personel politikasının yapısal eksikliği ile ilişkili olan bu durumlarda, yetiştirilen personelinden beklenen başarı ve iş verimi sağlanamaz.

6. Hizmetiçi eğitim kurumda yalnız bir alan ve kademedede yapılmış ise beklenen yarar sağlanamaz. Hizmetiçi eğitim çeşitli kademelerde bulunan personelin yapacağı iş veya görevi ile ilgili bilgi ve beceri yanı sıra iletişim, işbirliği ve koordinasyon tekniklerinin de geliştirilmesi beklenir. Bir alan veya kademedede çalışanların yetiştirilmesi, iletişimin sağlanmasına olanak vermez ve bu nedenle de beklenen sonuç alınamaz.

7. Hizmetiçi eğitimde görevin gerektirdiği nitelikte öğrenci elemanlar görevlendirilmemiş ise başarılı öğretim yapılamaz. Eğitim programına katılan yetişkin zamanın değerlendirilmesini, sarf ettiği çabanın karşılığını almak ister. Öğretici eleman gerekli yeterlikleri kazanmamış ise yetişkinin öğrenme ihtiyaç ve arzusunu karşılayamayacak ve öğrenim istenilen düzeyde olmayacaktır.

8. Bir kurumdaki organizasyon bozukluğundan doğan sorunlar hizmetiçi eğitim ile çözümlenemez. Bir kurumda örgüt yapısı hatalı oluşturulmuş ve bu nedenle iletişim, işbirliği ve koordinasyonda düzensizlik ve aksaklıklar varsa, hizmetiçi eğitim yolu ile kazandırılan bilgi ve becerinin uygulanmasına olanak sağlanmıyorsa, beklenen derecede yararlanılması düşünülemez.

9. Kurumda hatalı personel politikası, hizmetiçi eğitimin yararlılık derecesini azaltır. Kurum içinde çeşitli kademelere personel atanırken, kurum içinde yetiştirilme, başarı ve yeterlik durumları gözönünde bulundurulmuyorsa, personelin isteklendirilmesi ve güven duygusunun geliştirilmesi güçleşir. Bu durumda birey yapılan eğitimin kendine bir yarar sağlayacağına kuşku ile bakar.

10. Hizmetiçi eğitim programları değerlendirilmemiş ise yararlılık derecesinden bahsedilmez. Hizmetiçi eğitim programlarının etkinlik derecesi ile katılanların başarı

dereceleri çeşitli yöntemlerle ölçülür ve sonuçlar yorumlanarak bir hükme varılır. Değerlendirme yapılmaksızın başarı ve amaçları gerçekleştirme derecesi hakkında objektif bir karar değil, sadece görüş ve kanaat belirtilebilir [63].

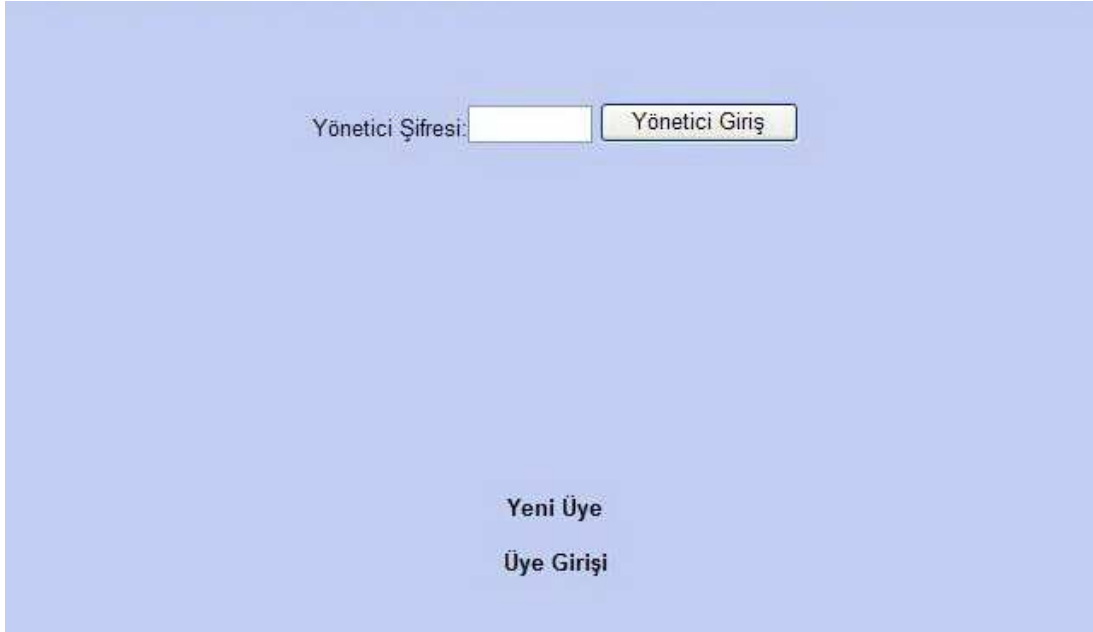
Ülkemizde gerek eğitim seviyesinin düşüklüğü ve gerekse istihdam edilenlerin dağılımı itibariyle hizmet içi eğitim etkinlikleri yeterince başarılı olamamıştır. Kurumlardaki eğitim altyapısının yetersizliği, işgücünün temel eğitimindeki eksiklikler, finansman zorlukları, kaynak kullanımında fayda-maliyet analizlerinin yapılmaması Türkiye’de hizmet içi eğitimin önündeki en önemli engeller olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca hizmet içi eğitim etkinliğini düzenleyen birim ve eğiticilerin yetersizliği, uygulanan hizmet içi eğitim etkinliklerinin verimliliğini olumsuz olarak etkilemektedir.

Bu sorunların giderilmesi için günümüzde hızla gelişmekte olan internet teknolojilerinden yararlanılması kaçınılmazdır. Eğitimi internet ortamından vermek hem zamandan tasarruf sağlayacak, hem daha geniş kitlelere ulaşmasına yardımcı olacak, hem de bu kitlelerin bir mekana bağımlı kalmasını ortadan kaldıracak, daha ekonomik hale getirecektir. İnternete dayalı uzaktan eğitim kurumlarının mesai kaybını minimuma indirmekte, ayrıca eğitimi alan kişilerin en uygun zamanında dersi almasını sağlayarak verimi arttırmaktadır.

BÖLÜM 4. UZAKTAN EĞİTİM MODÜLÜ

4.1. Giriş Sayfası

Uzaktan Eğitim Modülü giriş sayfasında yönetici girişi, yeni üye kaydı ve üye girişi bulunmaktadır (Şekil 4.1). Yönetici ve üyeler bu sayfadan sisteme giriş yaparken yeni üye kaydı yaptıracaklar “Yeni Üye” linkine tıklayıp karşlarına gelecek olan yeni üye sayfasındaki formu doldurarak uzaktan eğitim modülüne kayıtlarını yaptırabilmektedir. Üye kaydı kabul edilen yeni üyeler “Üye Girişi” linki ile giriş yaparak eğitim isteğinde bulunabilirler.

Yönetici Şifresi:

[Yeni Üye](#)

[Üye Girişi](#)

Şekil 4.1. Uzaktan Eğitim Modülü Giriş Sayfası

4.2. Yönetici Sayfası

Yönetici, sistemin tüm yetkilerine sahip kullanıcısı olup yeni üye kayıtlarının kabulü, eğitim içeriklerinin oluşturulması ve yayınlanması, eğitim isteklerinin kabulü, sınav tarihlerinin ve yerlerinin belirlenmesi ile sınav giriş izinlerinin verilmesi işlemlerini yürütür.

4.2.1. Ana sayfa

Yönetici Ana Sayfası Şekil 4.2’de görüldüğü gibidir.

Şekil 4.2. Yönetici Ana Sayfası

4.2.2. Yeni üyeler sayfası

Yeni üyeler sayfasında üye kaydını yaptırmış ancak üyeliği henüz onaylanmamış üyeler bulunur. Menüde “Yeni Üyeler” linkinin yanında parantez içerisinde yeni üyelerin sayısı gözükmektedir. Böylece yöneticinin yeni üye kaydı yapanları kontrol etmek için sürekli yeni üyeler sayfasına bakmasına gerek kalmamaktadır. Bu

sayfadaki tabloda yeni üyelerin bilgileriyle birlikte “Etkin” ve “Süre(Gün)” sütunları da bulunmaktadır (Şekil 4.3). Etkin sütunu, üyelik kaydını yaptırmış olan üyenin mail adresine gönderilmiş olan aktivasyon linkine tıklayıp üyeliğini etkinleştirip etkinleştirmediyi gösterir. “-“ işareti henüz üyeliğini etkinleştirmemiş üyeleri gösterirken “x” işareti üyeliğini etkinleştirmiş üyeleri göstermektedir. Her üyenin üye kaydını yaptırdıktan sonra 7 gün içerisinde üyeliklerini e-posta adreslerine gönderilen aktivasyon linkine tıklayarak etkinleştirmesi gerekir. Üyeliklerini 7 gün içerisinde etkinleştirmeyen üyeler sistemden otomatik olarak silinirler. “Süre” sütunu burada üyenin kaydını yaptırdıktan sonra üyeliğini etkinleştirmemişse üyeliği silinene, etkinleştirmişse üyeliği kabul ya da reddedilene kadar geçen zamanı gün olarak gösterir. Üyeliğini etkinleştiren üyelerin süreleri güncellenerek baştan başlar, üyelikleri onaylanana kadar da süreleri tutulmaya devam eder.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Yeni Üyeler							
UYE KABULU							
	TCKN	ADI SOYADI	ELEKTRONİK POSTA	CEP TELEFONU	ETKİN	Süre (Gün)	BRANŞ
Ana Sayfa	12312312312	çığdem Öztürk	çigdem13@gmail.com	(0505) 896 00 00	-	0	Bilgisayar
Yeni Üyeler (13)	58459874212	Hasan Yiğit	farukyild@gmail.com	(0542) 188 00 18	-	0	Besin/Gıda Tek. Ev. Y.ve Bes
Kayıtlı Üyeler	41807126616	Hülya Kılıçaslan	zeyno_hk@hotmail.com	(0505) 556 66 55	-	0	Fen Teknoloji
Arama	60124446726	Abdülkadir GÖKALP	halvet3@hotmail.com	(0536) 463 46 86	-	1	Bilgisayar
Eğitmenler	38651615155	Önder Tokin	farukyild54@yahoo.com	(0542) 549 76 94	-	1	Diğer
Onay Bekleyen Eğitim İstekçiler	33333333333	Alaattin Ceren	farukyild@gmail.com	(0505) 656 56 56	x	1	Sınıf Öğretmenliği
Üye Eğitim Durumları	58574213641	Aykut DEMİR	farukyild@gmail.com	(0533) 456 87 99	x	1	Elektronik/ Telekomünikasyon
Sınıflar	49874551145	Beytullah Gülten	farukyild@gmail.com	(0537) 858 58 58	x	1	Bilgisayar
Sınıfa Gelen Üyeler	29222332070	Fahri Yıldırım	farukyild54@msn.com	(0532) 222 22 22	x	1	Sanat Tarih
Sınav Gözlemcileri	29222332071	Fatih Yıldırım	farukyild54@hotmail.com	(0537) 777 77 77	x	1	Resim/Grafik
Sınav Gözlemcileri	11111111111	İsmail Karagöz	farukyild@gmail.com	(0505) 555 55 55	x	1	Bilgisayar
Çıkış	12345678912	Murat Fettahoğlu	farukyild54@hotmail.com	(0555) 454 54 55	x	1	Elektronik/ Telekomünikasyon
	22222222222	İbrahim Terzi	farukyild54@hotmail.com	(0505) 333 33 33	x	1	Sınıf Öğretmenliği

Hepsini Seç - Hepsini İptal Et - Seçimi Tersine Çevir

Red Nedeni:

Şekil 4.3. Yeni Üyeler Sayfası

Yönetici tarafından uygun görüldüğü takdirde üyelikleri onaylanacak yeni üyeler tek tek ya da toplu olarak seçilip üyelikleri onaylanabilir (Şekil 4.4). Ayrıca üyelikleri uygun görülmeyen üyelerin istekleri reddedilebilir. Üyelikleri reddedilen üyelerin reddedilme nedenleri mutlaka belirtilmelidir. “Hepsini Seç”, “Hepsini İptal Et” ve “Seçimi Tersine Çevir” linkleri yapılacak seçimi kolaylaştırması için konulmuştur.

Üyeler seçilirken seçilen üye sayıları “Onayla” ve “Reddet” butonlarında parantez içerisinde belirtilir. Bu işlem sayfanın güncellenmesine gerek kalmadan gerçekleşmektedir. Seçim yapıp üyeler onaylandıktan ya da reddedildikten sonra üyeye üyeliğinin onayladığına ve eğitim isteğinde bulunabileceğine, üyeliği onaylanmadıysa neden reddedildiğine dair bir e-posta gönderilir. Ayrıca bu şekilde üyenin e-posta adresi kontrolü 2 kez yapılmış olur. Üyelikleri onaylanan ya da reddedilen üyeler yeni üyeler sayfasındaki “Üye Kabulü” tablosundan silinirler (Şekil 4.5).

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Yeni Üyeler							
ÜYE KABULU							
Ana Sayfa	TCKN	ADI SOYADI	ELEKTRONİK POSTA	CEP TELEFONU	ETKİN	Süre (Gün)	BRANŞ
Yeni Üyeler (12)	41007120516	Hulya Küçütaşlı	zeyno_hk@hotmail.com	(0505) 556 66 55	-	1	Fen Teknoloji
Kayıtlı Üyeler	60124446726	Abdulkadir GÖKALP	halwet3@hotmail.com	(0536) 463 46 96	+	2	Bilgisayar
Azama	35651615155	Önder Tokin	tanukylo54@yahoo.com	(0542) 549 76 94	-	2	Diğer
Eğitmenler	58459874212	Hasan Yiğit	tanukylo@gmail.com	(0542) 188 00 18	x	1	Besim/Gıda Tek Ev Y'ye Bes
Onay Bekleyen Eğitim İstakileri	33333333333	Azrahan Çevre	tanukylo@gmail.com	(0505) 656 56 56	x	2	İnsan Öğretmenliği
Üye Eğitim Durumları	5874213641	Aykut DEMİR	tanukylo@gmail.com	(0533) 496 87 99	x	2	Elektronik/ Telekomünikasyon
Sınıflar	43874551145	Beytulah Göben	tanukylo@gmail.com	(0537) 858 58 58	x	2	Bilgisayar
Sınava Gelen Üyeler	2822330070	Fatih Yıldırım	fatuk.yildirim@gmail.com	(0532) 222 22 22	x	2	Sanat/Tarih
Sınav Giriş İzni	29222332071	Fatih Yıldırım	tanukylo54@hotmail.com	(0537) 777 77 77	x	2	Resim/Grafik
Çıkış	11111111111	İsmail Korogöç	tanukylo@gmail.com	(0505) 555 55 55	x	2	Bilgisayar
	12345678912	Murat Fatmaoğlu	tanukylo54@hotmail.com	(0555) 454 54 54	x	2	Elektronik/ Telekomünikasyon
	32222222222	Özkan Tazlı	tanukylo54@hotmail.com	(0505) 333 33 33	x	2	İnsan Öğretmenliği

Hepsiyi Seç - Hepsini İptal Et - Seçimi Tersine Çevir

Onayla (7) Reddet (7)

Red Nedeni:

Şekil 4.4. Yeni Üyeler Sayfası Üye Kabulü - Reddi

Yeni üye kaydında olduğu gibi üyeliği onaylanan üyelerin e-posta adreslerine eğitim isteğinde bulunabilmeleri için gönderilen “Eğitim isteğinde bulunmak istiyorum” linkine tıklayarak 7 gün içerisinde eğitim isteğinde bulunmaları gereklidir. 7 gün içerisinde eğitim isteğinde bulunmayan üyeler sistemden yine otomatik olarak silinirler. Bu işlem ilk eğitim isteğinde gerekli olup daha sonra yapılacak eğitim isteklerinde böyle bir gün sınırlaması bulunmamaktadır.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Yeni Üyeler

UYE KABULU						
TCKN	ADI SOYADI	ELEKTRONİK POSTA	CEP TELEFONU	ETKİN	Süre (Gün)	BRANŞ
41507126516	Hülya Keleşkan	zeyno_hk@hotmail.com	(0505) 556 66 55	-	1	Fen Teknoloji
60124446726	Abdülkadir GÖKALP	halvet3@hotmail.com	(0636) 463 46 96	-	2	Bilgisayar
35651615155	Önder Tokin	farukyild54@yahoo.com	(0542) 549 76 94	-	2	Diğer
58450874212	Hasan Yiğit	farukyild5@gmail.com	(0542) 186 00 18	x	1	Besin/Gıda Tek. Evi Y ve Bes
29222332071	Fatih Yıldırım	farukyild54@hotmail.com	(0537) 777 77 77	x	2	Resim/Grafik

Hepsini Seç - Hepsini İptal Et - Seçimi Tersine Çevir

Red Nedeni:

Şekil 4.5. Yeni Üyeler Sayfası Üye Kabulü-Reddi'nden Sonraki Ekran Görüntüsü

4.2.3. Kayıtlı üyeler sayfası

Üyelikleri kabul edilen üyeler kendilerine gönderilen “Eğitim isteme hakkına sahip olmak istiyorum” linkine tıklayıp herhangi bir eğitime kayıtlarını yaptırdıktan sonra bu sayfada “Kayıtlı Üyeler” tablosunda listelenirler. Kayıtlı üyeler tablosunda gezerken TCKN, Elektronik Posta ve Cep Telefonu bilgileri hemen altındaki tabloda görüntülenmekte ve bu güncelleme sayfa yenilenmeden gerçekleşmektedir (Şekil 4.6).

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Kayıtlı Üyeler

KAYITLI ÜYELER					
Eğitime Başlama Tarihi	Sınav Başlama Tarihi	Adı Soyadı	Branş	Eğitim	
07/09/2007	09/09/2007 09:00:00	Faruk Yıldırım	Elektronik/ Telekomünikasyon	Web Tasarım	
08/09/2007	10/09/2007 08:00:00	Faruk Yıldırım	Elektronik/ Telekomünikasyon	Bilgisayara Giriş	
08/09/2007	11/09/2007 09:00:00	çıldırım İzzet	Bilgisayar	Web Tasarım	
08/09/2007	11/09/2007 07:00:00	İsmail Karagöz	Bilgisayar	Web Tasarım	
12/09/2007	13/10/2007 08:30:00	İsmail Karagöz	Bilgisayar	İş Office Uygulamaları	
12/09/2007	14/10/2007 09:30:00	Alaattin Çeren	Sınıf Öğretmenliği	Web Tasarım	
12/09/2007	14/10/2007 09:30:00	Faruk Yıldırım	Elektronik/ Telekomünikasyon	Web Tasarım	
12/09/2007	14/10/2007 08:30:00	Rodan Terzi	Sınıf Öğretmenliği	Web Tasarım	
13/09/2007	21/10/2007 09:30:00	Murat Fettahoğlu	Elektronik/ Telekomünikasyon	Temel Bilgisayar Eğitimi	

TCKN : 29222332073
Elektronik Posta : farukyild54@hotmail.com
Cep Telefonu : (0533) 629 50 95

Şekil 4.6. Kayıtlı Üyeler Sayfası

4.2.4. Arama sayfası

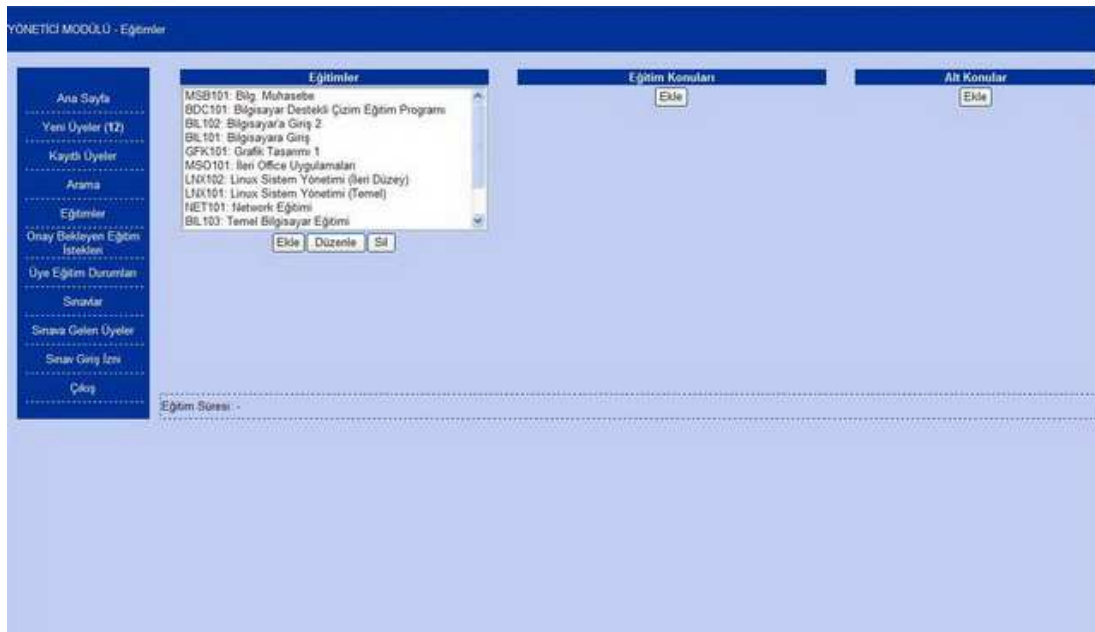
Arama işlemi seçilen üye eğitimlerine, eğitim alan üyelerin branşlarına, üyelerin eğitim sonunda aldığı puan durumuna, cinsiyetine ya da yaşına göre ayrı ayrı ya da bu seçimlerin bir kombinasyonu olarak yapılabilir (Şekil 4.7). “Seçilen Üye Eğitimleri” listesi o ana kadar üyeler tarafından seçilmiş olan eğitimleri gösterir. Eğitimler listesine eklenmiş olan ancak herhangi bir üye tarafından henüz eğitim isteğinde bulunulmamış eğitimler burada listelenmez. Aynı şekilde “Eğitim Alan Üyelerin Branşları” da sistemde kayıtlı olan eğitim isteğinde bulunmuş üyelerin branşlarını göstermektedir. “Üyelerin Eğitim Sonunda Aldığı Puan Durumu”nda ise standart olarak verilmiş olan fark etmez, sınav girmeyenler, sınava girip cevap göndermeyenler, başarılılar (45 ve üstü) ve başarısızlar (44 ve altı) seçeneklerinden biri seçilebildiği gibi puan belirtmek istiyorum seçeneğine tıklanarak 0 ila 100 arasında istenen bir puan aralığı da girilebilir. Ayrıca üyelerin cinsiyetine ya da yaşına göre de arama yaptırılabilir. Ayrıca arama sonunda elde edilen sonuçlar çıktı olarak alınabilir.

The screenshot shows the 'ARAMA' (Search) page in the 'YÖNETİCİ MODÜLÜ - Arama' system. The page is divided into a navigation menu on the left and a search interface on the right. The navigation menu includes links for 'Ana Sayfa', 'Yeni Üyeler (5)', 'Kayıtlı Üyeler', 'Arama', 'Eğitimler', 'Onay Bekleyen Eğitim İstekleri', 'Üye Eğitim Durumları', 'Sınavlar', 'Sınava Gelen Üyeler', 'Sınav Giriş İzni', and 'Çıkış'. The search interface is titled 'ARAMA' and contains several filter sections: 'Seçilen Üye Eğitimleri' with a list of courses (MSO101 İleri Office Uygulamaları, BİL103 Temel Bilgisayar Eğitimi, WEB101 Web Tasarımı) and a 'Fark Etmez' button; 'Eğitim Alan Üyelerin Branşları' with a list of branches (Bilgisayar, Elektronik/ Telekomünikasyon, Sınıf Öğretmenliği) and a 'Fark Etmez' button; 'Üyelerin Eğitim Sonunda Aldığı Puan Durumu' with radio buttons for 'Fark etmez', 'Sınava Girmeyenler', 'Sınava girip cevap göndermeyenler', 'Başarılar (45 ve üstü)', 'Başarısızlar (44 ve altı)', and 'Puan belirtmek istiyorum'; 'Cinsiyet' with radio buttons for 'Fark etmez', 'Bay', and 'Bayan'; and 'Üyenin Yaşı' with a range selector from 22 to 100 and an 'Ara' button.

Şekil 4.7. Arama Sayfası

4.2.5. Eğitimler sayfası

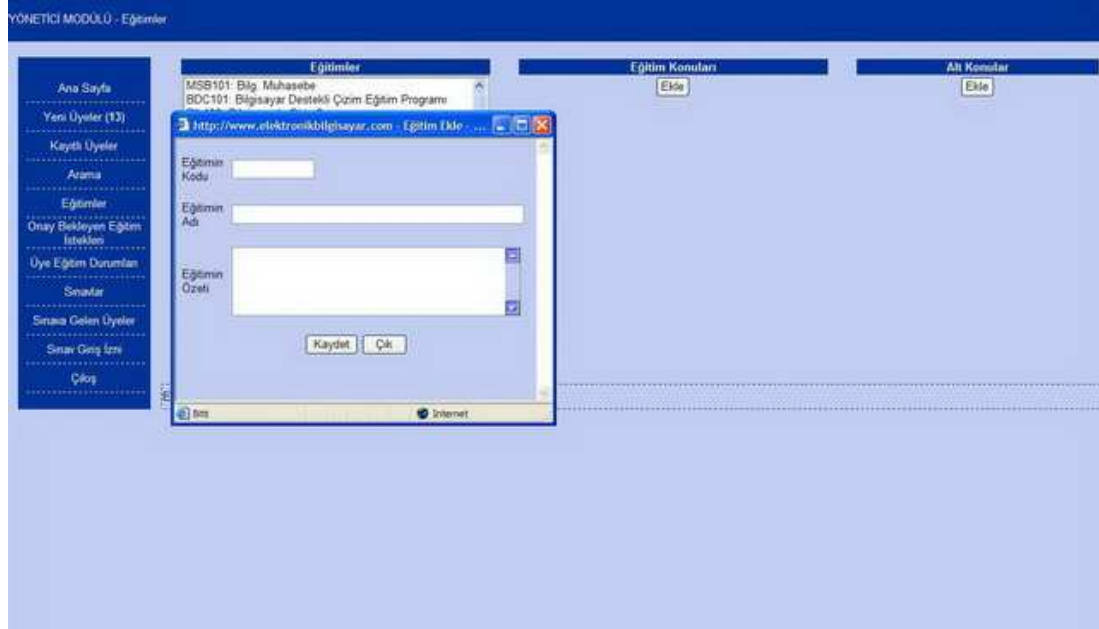
Uzaktan eğitim modülüne eğitimlerin girişi yönetici tarafından “Eğitimler” sayfasından yapılır. Eğitimler sayfası Şekil 4.8’de görüldüğü gibi “Eğitimler”, “Eğitim Konuları” ve “Alt Konular” listelerinden oluşur. Her eğitim konularına ve alt konularına ayrılmıştır. Her listenin altında “Ekle” butonu yer alır. Eğer listeye herhangi bir eğitim, eğitim konusu ya da alt konusu eklenmişse “Ekle” butonuyla birlikte “Düzenle” ve “Sil” butonları, ayrıca “Eğitim Konuları” ve “Alt Konular” da bu butonların yanında “Sırala” butonu da yer almaktadır.

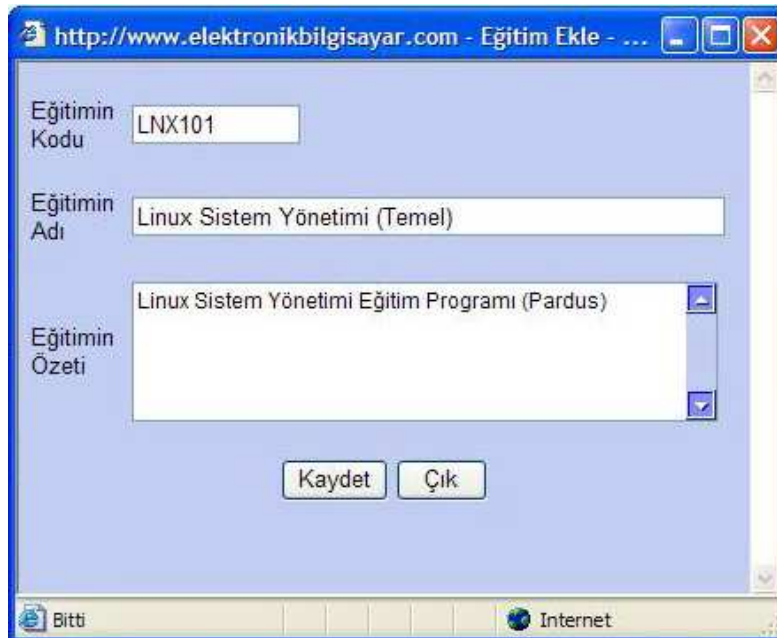
Şekil 4.8. Eğitimler Sayfası

Eklenecek eğitim ilk önce “Eğitimler” listesine eklenir. Bunun için Eğitimler listesinin altındaki “Ekle” butonuna tıklanır. Ekle butonuna tıklandıktan sonra karşımıza yeni bağımsız bir pencerede “Eğitim Ekle” sayfası gelir. Burada Şekil 4.9’da da görüldüğü gibi her eğitimin bir kodu, adı ve özeti bulunmaktadır. Gerekli alanlar doldurulduktan sonra “Kaydet” butonuna tıklanarak eğitim kaydedilir (Şekil 4.10). Eğitim kaydedildikten hemen sonra “Eğitimler” sayfası otomatik olarak yenilenecek yeni eklenen eğitim “Eğitimler” listesinde görüntülenir. “Eğitim Ekle”

penceresi de yenilenerek yeni eğitim eklemeye hazır halde karşımıza gelir. Yeni eğitim eklenmeyecekse “Çık” butonuna tıklanarak bu pencere kapatılabilir.

Şekil 4.9. Eğitimler Sayfası Eğitim Ekle Penceresi

Şekil 4.10. Eğitim Ekle Penceresi Örnek Eğitim Ekleme

Eğitim eklendikten sonra eğitim konuları eklenmelidir. Eğitim konusu ya da konuları eklenecek eğitim “Eğitimler” listesinden seçilir. Eğer seçtiğimiz eğitime ait bir konu yoksa “Eğitime ait konu kaydı yapılmadı!” uyarısı görülür (Şekil 4.11). Daha önce konu kaydı yapılmışsa eğitime ait konular “Eğitim Konuları” listesinde görüntülenir.

Şekil 4.11. Eğitimler Sayfası Kayıt Yok Uyarısı

Eğitim konusu eklemek için “Eğitim Konuları” altındaki “Ekle” butonuna tıklanır. “Eğitim Konusu Ekle” sayfası da yine bağımsız bir pencerede açılacaktır. Eğitim kodu seçtiğimiz eğitime bağlı olarak gelir ve bu pencereden değiştirilemez. Konu adı ve konunun ilgili ilk sayfasının konumu girilerek kaydet butonuna basılıp konu kaydedilir (Şekil 4.12). Konunun başarıyla kaydedildiğini gösteren mesajın ardından “Eğitimler” sayfası yine otomatik olarak güncellenir. Böylece yeni eklenen konunun “Eğitim Konuları” listesinde görünmesi için kullanıcının sayfayı yenilemesine gerek kalmamış olur. Aynı şekilde “Konu Ekle” penceresi de yenilenerek yeni konu kaydı için hazır hale gelir. Yeni konu kaydı yapılmıyorsa “ık” butonuna basılarak pencere kapatılır.

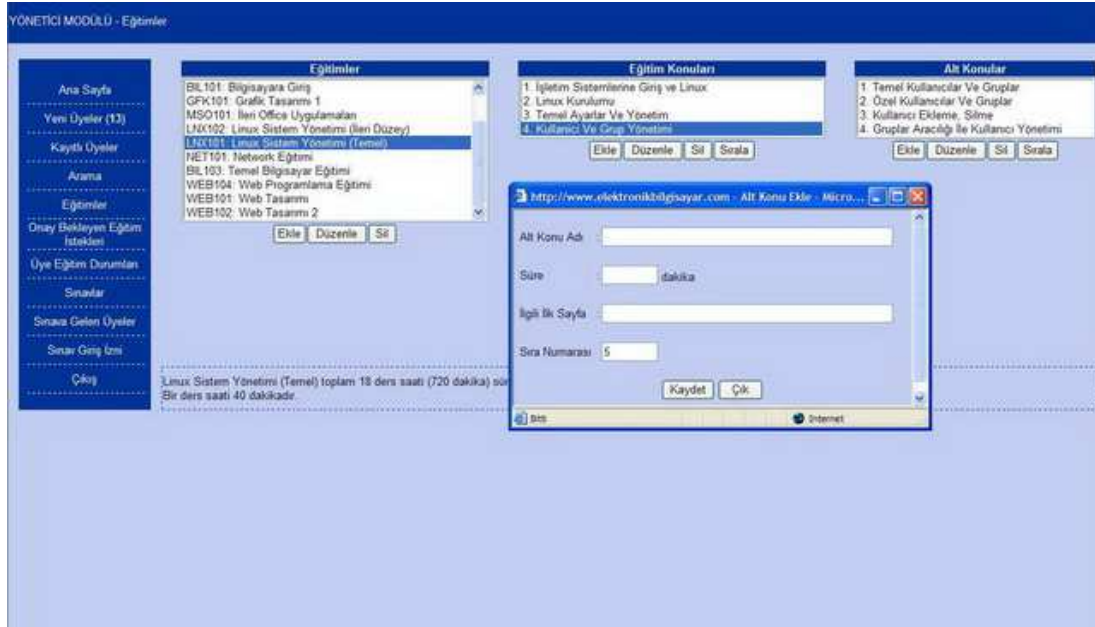
Şekil 4.12. Konu Ekle Penceresi

Eğitim alt konusu eklemek için öncelikle eklenecek alt konunun ait olduğu eğitim “Eğitimler” listesinden seçilir. Bu seçim işleminin ardından sayfa otomatik olarak yenilenecek o eğitime ait konular “Eğitim Konuları” listesinde görüntülenir. Daha sonra alt konusu eklenecek eğitim konusu seçilir. Yine bu işlemin ardından sayfa yenilenecek varsa o konuya ait alt konular “Alt Konular” listesinde görüntülenir. Yoksa o konuya ait herhangi bir alt konunun bulunmadığına dair bir uyarıyla karşılaşılır.

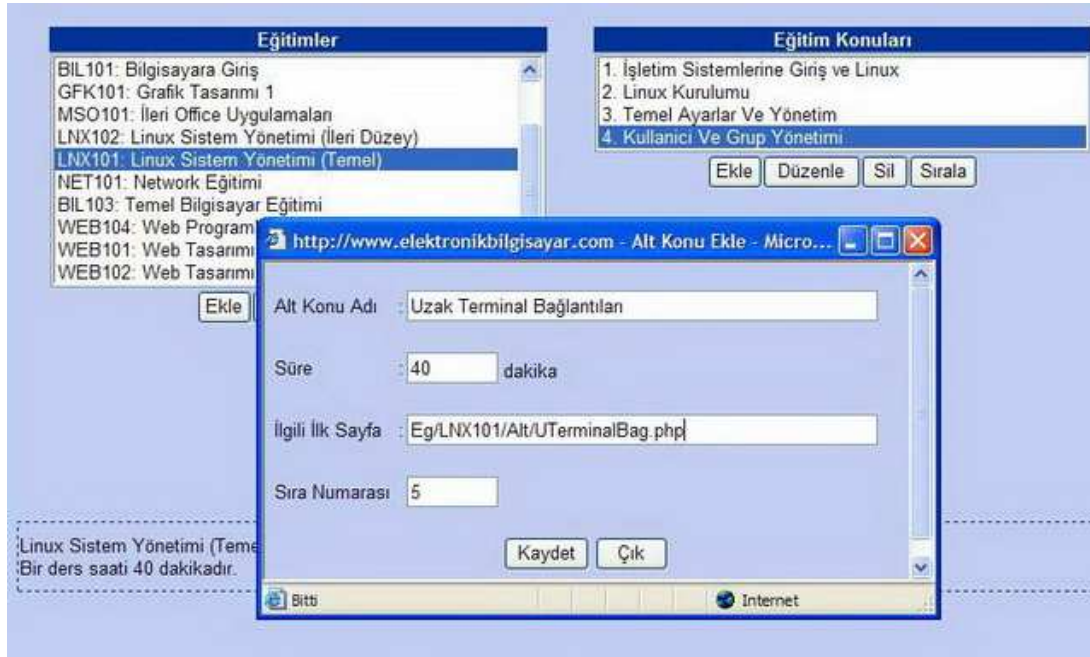
“Eğitimler” ve “Eğitim Konuları”nda olduğu gibi “Alt Konular”da da yeni alt konu eklemek için “Ekle” butonuna tıklanır (Şekil 4.13). Bağımsız olarak açılan “Alt Konu Ekle” penceresinden gerekli alanlar doldurularak “Kaydet” butonuna basılır (Şekil 4.14). Sistemin alt konuyu başarıyla kaydetmesinden sonra (Şekil 4.15) yine “Eğitimler” sayfası otomatik olarak yenilenecek “Alt Konular” listesi güncellenir ve “Alt Konu Ekle” penceresi yeni bir kayıt yapmaya hazır hale gelir (Şekil 4.16).

“Alt Konu Ekle” penceresinde “Konu Ekle” penceresinden farklı olarak dakika cinsinden “Süre” alanı mevcuttur. Burada bir ders saati 40 dakika kabul edilmiştir.

Sayfanın altındaki alanda seçilen eğitime ait ders saatleri otomatik olarak hesaplanmaktadır.

Şekil 4.13. Alt Konu Ekle Penceresi

Şekil 4.14. Örnek Alt Konu Kaydı

Şekil 4.15. Alt Konu Eklendi Uyarısı

Şekil 4.16. Alt Konu Ekle Penceresinin Yeni Konu Ekleme Hazır Hali

4.2.6. Onay bekleyen eğitim istekleri sayfası

Eğitim isteğinde bulunan üyeler bu sayfada listelenir. Sayfanın sol üst tarafında eğitim adlarına göre üyeler tarafından istenen, onay bekleyen eğitimler tablosu yer alır. Şekil 4.17’de de görüldüğü gibi istekte bulunulan her eğitimin karşısında o eğitime başvuranların sayısı görülmektedir. Tablodaki herhangi bir eğitim üzerine tıklandığında eğitimi isteyen üyeler tablosu sayfa güncellenerek görüntülenir.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Onay Bekleyen Üyeler			
Ana Sayfa	ONAY BEKLEYEN EĞİTİMLER		
	Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Üye Sayısı
Yeni Üyeler (5)	BDC101	Bilgisayar Destekli Çözüm Eğitim Programı	1
Kayıtlı Üyeler	BL101	Bilgisayara Giriş	2
Arama	MSO101	İleri Office Uygulamaları	3
Eğitimler	LNX101	Linux Sistem Yönetimi (Temel)	2
Onay Bekleyen Eğitim İstekleri	BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	3
Üye Eğitim Durumları	WEB104	Web Programlama Eğitimi	3
Sınavlar	WEB101	Web Tasarımı	4
Sınav Gelen Üyeler	WEB102	Web Tasarımı 2	2
Sınav Giriş İzni			
Çıkış			

Şekil 4.17. Onay Bekleyen Üyeler Sayfası

Eğitim isteği onaylanacak üyeler seçilip gerekli alanlar doldurulduktan sonra eğitim onayı verilir. * işareti ile gösterilen “Faaliyet No”, “Başlama Tarihi” ve “Bitiş Tarihi” alanları doldurulması zorunlu alanlardır (Şekil 4.18). Fakat sınav bilgilerinden biri girildiğinde sınav bilgilerinin hepsinin girilmesi zorunlu kılınmıştır.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Onay Bekleyen Üyeler				
Ana Sayfa	ONAY BEKLEYEN EĞİTİMLER		WEB101 Web Tasarımı Eğitimini İsteyen Üyeler	
	Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Üye Sayısı	
Yeni Üyeler (5)	BDC101	Bilgisayar Destekli Çözüm Eğitim Programı	1	
Kayıtlı Üyeler	BL101	Bilgisayara Giriş	2	
Arama	MSO101	İleri Office Uygulamaları	3	
Eğitimler	LNX101	Linux Sistem Yönetimi (Temel)	2	
Onay Bekleyen Eğitim İstekleri	BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	3	
Üye Eğitim Durumları	WEB104	Web Programlama Eğitimi	3	
Sınavlar	WEB101	Web Tasarımı	4	
Sınav Gelen Üyeler	WEB102	Web Tasarımı 2	2	
Sınav Giriş İzni				
Çıkış				

TCKN	Adı Soyadı	Çap Telefonu	Elektronik Posta
3333333333	Aziztin Çelen	(0505) 888 33 33	tanayktd@gmail.com
58974213641	Aykut DEMİR	(0533) 456 87 99	tanayktd@gmail.com
2922132473	Fatih Yıldırım	(0533) 628 36 36	tanayktd@gmail.com
9222522222	Rahvan Tepe	(0500) 333 33 33	tanayktd@gmail.com

Hepsini Seç :: Hepsini iptal Et :: Seçimi Tersine Çevir

Faaliyet No	12092007110001	Sınav URL	EgWEB101/WebTasarim/Snav01.php
Başlama Tarihi	12/09/2007	Sınav Başlama Zamanı	14/10/2007 09:30
Bitiş Tarihi	12/10/2007	Sınav Bitiş Zamanı	14/10/2007 12:30
Eğitim Süresi	31 gün		
Cevap Anahtar	ACBAD0BCCDABCBAAD0BCACDDBAACAB0DCBACDAAB0CDD0BACDABCDADAC0BCD0CACB		
Sınav Yeri	Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi		

Belirtilen tarihler arasında eğitiminizi tamamlayıp sınav tarihinde sınav başlamadan en az yarım saat önce sınav yerinde bulunmanızdır.

Açıklama

Şekil 4.18. Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Onayları

Buradaki faaliyet numarası, aynı eğitimi alan üyelerin eğer sınav tarihi, yeri, cevap anahtarı ya da URL'sinin herhangi bir nedenden dolayı değiştirilmesi gerektiği takdirde değiştirilecek alanların toplu şekilde değiştirilebilmesi için konulmuştur.

Eğitimin sınava başlama zamanı eğitim bitiminden önce bir tarihte olmamalıdır. Bu durumda kullanıcı uyarılmakta ve böylece sınav tarihinin eğitim bitiminden önce konulması önlenmiş olmaktadır.

Gerekli alanlar doldurulup “Onayla” butonuna tıkladığı anda sınav bilgileri açıklama satırına eklenerek üyenin e-posta adresine gönderilir (Şekil 4.19). Onaylanan üyeler listeden silinirler (Şekil 4.20). Ayrıca gerek “Yeni Üyeler” de, gerek “Kayıtlı “Üyeler” de gerekse “Onay Bekleyen Eğitim İstekleri”nde kullanılan tablolar belli bir yükseklik değerini aştığında hemen tablo bir kaydırma çubukları ile donatılmaktadır.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Onay Bekleyen Üyeler

Ana Sayfa

Yeni Üyeler (3)

Kayıtlı Üyeler

Arama

Eğitimler

Onay Bekleyen Eğitim İstekleri

Üye Eğitim Durumları

Sınavlar

Sınav Gelen Üyeler

Sınav Geliş İzni

Çıkış

ONAY BEKLEYEN EĞİTİMLER		
Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Üye Sayısı
BDC101	Bilgisayar Destekli Çözüm Eğitim Programı	1
BIL101	Bilgisayara Giriş	2
MIS0101	İleri Office Uygulamaları	3
LUX101	Linux Sistem Yönetimi (Temel)	2
BIL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	3
WEB104	Web Programlama Eğitimi	3
WEB101	Web Tasarımı	4
WEB102	Web Tasarımı 2	2

WEB101 Web Tasarımı Eğitimini İsteyen Üyeler			
TCKN	Adı Soyadı	Cep Telefonu	Elektronik Posta
8332133223	Aktaşın Ceren	(0533) 456 87 99	tanuys1@gmail.com
58974213641	Aykut DEMİR	(0533) 456 87 99	tanuys1@gmail.com
2022133073	Fatih Yıldırım	(0533) 456 87 99	tanuys1@gmail.com
2222222222	Reşat Tercü	(0533) 333 31 33	tanuys1@gmail.com

Hepsini Seç : Hepsini İptal Et : Seçimi Tersine Çevir :

Faaliyet No: 12092007110001 Sınav URL: EgWEB101/WebTasarim/Snav01.php

Başlama Tarihi: 12/09/2007 Sınav Başlama Zamanı: 14/10/2007 09:30

Bitiş Tarihi: 12/10/2007 Sınav Bitiş Zamanı: 14/10/2007 12:30

Eğitim Süresi: 31 gün

Çınav Anahtarı: ACBADDBCCDABCBAADDBCCACDBBAACABDDCBACDAABCCDDDBACDABCDADACDBCCBACBDCACB

Sınav Yeri: Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi

Açıklama: Belirtilen tarihler arasında eğitiminizi tamamlayıp sınav tarihinde sınav başlamadan en az yarım saat önce sınav yerinde bulunmalısınız. İstediğiniz eğitimin (WEB101) Eğitime Başlama Tarihi: 12/09/2007 Eğitim Bitiş Tarihi: 12/10/2007 Sınav Başlama Zamanı: 14/10/2007 09:30 Sınav Bitiş Tarihi: 14/10/2007 12:30 Sınav Yeri: Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi

Şekil 4.19. Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Onaylama

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Onay Bekleyen Üyeler

ONAY BEKLEYEN EĞİTİMLER			
Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Üye Sayısı	
BDC101	Bilgisayar Donatıları Çözüm Eğitim Programı	1	
BL101	Bilgisayara Giriş	2	
MISO101	İleri Office Uygulamaları	3	
LNX101	Linux Sistemi Yönetimi (Temel)	2	
BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	3	
WEB104	Web Programlama Eğitimi	3	
WEB101	Web Tasarımı	1	
WEB102	Web Tasarımı 2	2	

WEB101 Web Tasarımı Eğitimini İsteyen Üyeler			
TCKN	Adı Soyadı	Cep Telefonu	Elektronik Posta
58974213641	Aykut DEMİR	(0533) 456 87 99	farukyild@gmail.com

Hepsini Seç Hepsini İptal Et Seçimi Tersine Çevir

Faaliyet No: 12092007110001 Sınav URL: EgWEB101/WebTasarimSnav01.php

Başlama Tarihi: 12/09/2007 Sınav Başlama Zamanı: 14/10/2007 09:30

Bitiş Tarihi: 12/10/2007 Sınav Bitiş Zamanı: 14/10/2007 12:30

Cevap Anahtarı: ACBADDCCDABCBAADDBACACDBBAACABDDCBACDAABCCDDACDABCDADACDDBACBDCACB

Sınav Yeri: Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi

Açıklama:

Şekil 4.20. Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Onayları Sonrası

Üyeliği reddedilecek üyenin sadece ret nedenin yazılması yeterlidir. Reddedilen üyenin ret nedeni boş bırakılamaz. Boş bırakılmışsa “Ret Nedenini boş bırakmayınız!” uyarısı ile kullanıcı uyarılarak açıklama satırına ret nedenini yazması sağlanır (Şekil 4.21). Böylece üyeye reddedilme nedeni e-posta aracılığıyla gönderilmiş olur (Şekil 4.22). Reddedilen üye de onay bekleyen eğitimler listesinden silinir.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Onay Bekleyen Üyeler

ONAY BEKLEYEN EĞİTİMLER			
Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Üye Sayısı	
BDC101	Bilgisayar Donatıları Çözüm Eğitim Programı	1	
BL101	Bilgisayara Giriş	2	
MISO101	İleri Office Uygulamaları	3	
LNX101	Linux Sistem Yönetimi (Temel)	2	
BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	3	
WEB104	Web Programlama Eğitimi	3	
WEB101	Web Tasarımı	1	
WEB102	Web Tasarımı 2	2	

MISO101 İleri Office Uygulamaları Eğitimini İsteyen Üyeler			
TCKN	Adı Soyadı	Cep Telefonu	Elektronik Posta
33333333333	Alaattin Çeren	(0505) 856 56 56	farukyild@gmail.com
11111111111	İsmail Karagöz	(0505) 555 55 55	farukyild@gmail.com
12345678912	Murat Fırtakhoşlu	(0555) 454 54 55	farukyild54@hotmail.com

Hepsini Seç Hepsini İptal Et Seçimi Tersine Çevir

Faaliyet No: Sınav URL: Zamanı: Zamanı:

Cevap Anahtarı: Sınav Yeri: Açıklama:

Microsoft Internet Explorer
Red Nedenini boş bırakılamazsınız

Şekil 4.21. Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Reddi Uyarısı

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Onay Bekleyen Üyeler

ONAY BEKLEYEN EĞİTİMLER		
Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Üye Sayısı
BDC101	Bilgisayar Destekli Çırum Eğitim Programı	1
BL101	Bilgisayara Giriş	2
MSC101	İleri Office Uygulamaları	3
LNX101	Linux Sistem Yönetimi (Temel)	2
BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	3
WEB104	Web Programlama Eğitimi	3
WEB101	Web Tasarımı	1
WEB102	Web Tasarımı 2	2

MSO101 İleri Office Uygulamaları Eğitimini İsteyen Üyeler			
TCKN	Adı Soyadı	Çep Telefonu	Elektronik Posta
3333333333	Alaattin Cerem	(0505) 656 56 56	farukyild@gmail.com
1111111111	İsmail Karagöz	(0505) 555 55 55	farukyild@gmail.com
12345678912	Murat Fırtınacı	(0355) 454 54 55	farukyild@gmail.com

Hepsini Seç : Hepsini İptal Et : Seçimi Tersine Çevir

Faaliyet No: Sınav URL:

Başlama Tarihi: Sınav Başlama Zamanı:

Bitiş Tarihi: Sınav Bitiş Zamanı:

Cevap Anahtarı:

Sınav Yeri:

Açıklama: İleri Office Uygulamaları Eğitimi temel düzeyde bilgisayar ve ms access bilgisi gerekmektedir. Gerektiği özelliklere sahip olmadığınız için eğitim isteğinizi reddetmişiz.

Şekil 4.22. Onay Bekleyen Üyeler Sayfası Üye Reddi

4.2.7. Üye eğitim durumları sayfası

Eğitimlerine başlayan üyelerin eğitim süreçleri “Üye Eğitim Durumları” sayfasından gözlemlenir. Almış oldukları eğitimler, bitirme yüzdeleri, eğitim ve sınav tarihlerinin bitmesine ne kadar süre kaldığı, sınava girmişlerse aldıkları puan, sınava girip cevap göndermemişlerse cevap alınamadı durumları ya da sınava girip girmedikleri bu sayfada görüntülenir (Şekil 4.23).

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Kayıtlı Üyeler

ÜYE EĞİTİM DURUMLARI									
TCKN	Adı Soyadı	Faaliyet No	Eğitim Kodu	Eğitim Adı	Bitirme	Eğitim	Sınav	Puan	
1111111111	İsmail Karagöz	10092007110011	WEB101	Web Tasarımı	%100	Bitti	6 gün var	71	
2922111111	matthew lanell	10092007110011	WEB101	Web Tasarımı	%100	Bitti	Bitti	Sınav Girmed	
29222332072	Faruk Yıldırım	100920070000001	WEB101	Web Tasarımı	%100	Bitti	Bitti	Sınav Girmed	
29222332072	Faruk Yıldırım	110920071001011	BL101	Bilgisayara Giriş	%25	Bitti	25 gün var	Cevap Alınmadı	

Şekil 4.23. Üye Eğitim Durumları Sayfası

4.2.8. Sınavlar sayfası

Yapılmış ya da yapılacak olan bütün sınavlar “Sınavlar” sayfasında yer alır. Hangi eğitiminden kaç kişinin sınava gireceği eğitime başlama ve eğitim bitiş tarihleri, sınava başlama ve sınav bitiş tarihleri, sınav yeri bilgileri bu sayfada görüntülenir. İstenen eğitime ait sınav seçilerek o sınava ait bütün bilgiler “Onay Bekleyen Eğitim İstekleri”nde girilmiş olduğu şekliyle gerekli alanlara otomatik olarak doldurulur (Şekil 4.24).

Bu sayfada istenen eğitim faaliyetinin sınav başlama ve bitiş zamanı, sınavın gerçekleştirileceği sayfanın ilk URL’si, cevap anahtarı ve sınavın yapılacağı yer güncellenebilmektedir.

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Sınavlar

Ana Sayfa	SINAVLAR							
	Faaliyet No	Üye Sayısı	Eğitim Kodu, Adı	Eğ. Baş. Tarihi	Eğ. Bit. Tarihi	Sınav Baş. Tarihi	Sınav Bit. Tarihi	Sınav Yeri
Yeni Üyeler (3)	1009200710000001	1	WEB101, Web Tasarım	07/09/2007	08/09/2007	09/09/2007 09:00:00	09/09/2007 12:00:00	Esentepe Kampüsü
Kayıtlı Üyeler	100920071100011	1	WEB101, Web Tasarım	08/09/2007	12/09/2007	13/09/2007 09:00:00	14/09/2007 17:00:00	Esentepe Kampüsü
Arama	80920071000101	1	WEB101, Web Tasarım	08/09/2007	10/09/2007	11/09/2007 09:00:00	21/09/2007 12:00:00	Esentepe Kampüsü
Eğitimler	100920071101111	1	WEB101, Web Tasarım	08/09/2007	10/09/2007	11/09/2007 07:00:00	21/09/2007 17:00:00	Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
Onay Bekleyen Eğitim İstekleri	110920071001011	1	BL101, Bilgisayara Giriş	08/09/2007	09/09/2007	10/09/2007 08:00:00	10/10/2007 17:00:00	Esentepe Kampüsü
Üye Eğitim Durumları	120920071110011	1	MSO101, İleri Office Uygulamaları	12/09/2007	12/10/2007	13/10/2007 09:30:00	13/10/2007 12:30:00	Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
Sınavlar	12092007110001	3	WEB101, Web Tasarım	12/09/2007	13/10/2007	14/10/2007 09:30:00	14/10/2007 12:30:00	Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi
Sınav Gelen Üyeler	130920071100101	1	BL103, Temel Bilgisayar Eğitimi	13/09/2007	13/10/2007	21/10/2007 09:30:00	21/10/2007 12:30:00	Esentepe Kampüsü
Sınav Göz İzni								
Çıkış								

Faaliyet No: Sınav URL:

Başlama Tarihi: Sınav Başlama Zamanı:

Bitiş Tarihi: Sınav Bitiş Zamanı:

Cevap Anahtarı:

Sınav Yeri:

Şekil 4.24. Sınavlar Sayfası

4.2.9. Sınava gelen üyeler sayfası

Üyeler eğitime başlama tarihlerinden itibaren sınava gelen üyeler sayfasında listelenirler. Sınav günü sınava gelen üyeler bu sayfadan sınav salon başkanınca seçilip yöneticiden izin istenir. Böylece sadece salonda olup izin alan üyelerin sınava girmesi sağlanmaktadır (Şekil 4.25).

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Yeni Üyeler

SINAVA GELEN ÜYELER							
Faaliyet No	Eğitim	Sınav Başlama	Sınav Bitiş	TCKN	Adı Soyadı	Branş	
12092007110001	WEB101: Web Tasarım	2007-10-14 09:30:00	2007-10-14 12:30:00	333333333333	Azade Çelen	Sınıf Öğretmeni	
12092007119001	WEB101: Web Tasarım	2007-10-14 09:30:00	2007-10-14 12:30:00	29222332073	Faruk Yıldırım	Elektronik/Telekomünikasyon	
12092007110001	WEB101: Web Tasarım	2007-10-14 09:30:00	2007-10-14 12:30:00	222222222222	İbrahim Tezci	Sınıf Öğretmeni	
80920071000101	WEB101: Web Tasarım	2007-09-11 09:00:00	2007-09-21 12:00:00	12312312312	çiğdem öztürk	Bilgisayar	

Hepini Seç - Hepini İptal Et - Seçimi Tersine Çevir

Şekil 4.25. Sınava Gelen Üyeler Sayfası

4.2.10. Sınav giriş izni sayfası

Salon başkanlarınca izin istenen üyeler bu sayfada görüntülenir. Sınava girmek isteyen üyeler aldıkları eğitimlere göre “Sınava Girmek İsteyen Üyeler” tablosunda listelenirler. Tablodan istenen eğitim seçilerek sınava girmek isteyen üyeler sayfa yenilenecek sağ taraftaki tabloda görüntülenir. Yönetici tarafında sınava girmesi uygun görülen üyeler seçilip üyelerin aynı anda sınava giriş izinleri verilir (Şekil 4.26).

YÖNETİCİ MODÜLÜ - Sınav Giriş İzni

SINAVA GİRMEK İSTEYEN ÜYELER				WEB101 Web Tasarım Sınavına Girmek İsteyen Üyeler			
Faaliyet No	Eğitim	Üye Sayısı	TCKN	Adı Soyadı	Çep Telefonu	Elektronik Posta	
12092007100001	WEB101: Web Tasarım	1	29222332073	Faruk Yıldırım	(0332) 333 33 33	faruk.yildirim@gmail.com	

Hepini Seç - Hepini İptal Et - Seçimi Tersine Çevir

Şekil 4.26. Sınav Giriş İzni Sayfası

4.3. Yeni Üye Sayfası

Uzaktan eğitim modülüne kayıt olacak kişilerin "Yeni Üye" sayfasındaki formu doldurmaları gerekmektedir (Şekil 4.27). Burada üye tarafından belirlenecek olan kullanıcı adı ve şifre en az 6 karakterden oluşmalıdır. Doğum tarihi sistem tarafından otomatik olarak "/" işareti konularak tamamlanmaktadır. Bu formdaki bütün alanların doldurulması zorunludur. Ayrıca güvenlik kodu alanına tıklanmasıyla güvenlik kodu alanının hemen altında üye olacak kişi bu alanı nasıl doldurması gerektiği ile ilgili bilgilendirilir (Şekil 4.28).Güvenlik kodunun yanlış girilmesi durumunda tarayıcının belleğindeki resmi tekrar gösterme olasılığına karşı kayıt olacak kişi sayfayı yenilemesi konusunda uyarılır (Şekil 4.29).

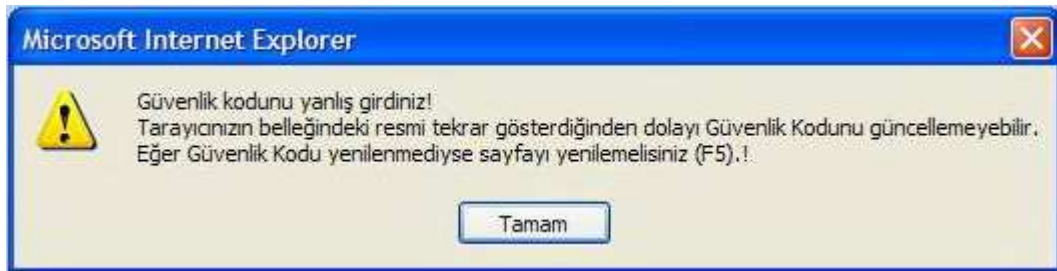
Şekil 4.27. Yeni Üye Formu

The image shows a registration form on a light blue background. At the top, there is a security code box containing the characters '2 h 6 7 8 R'. Below this, the form fields are as follows:

- Güvenlik Kodu: [Empty text box]
- TCKN: [Empty text box]
- Adı: [Empty text box]
- Soyadı: [Empty text box]
- Kullanıcı Adı: [Empty text box]
- Şifre: [Empty text box]
- Tekrar Şifre: [Empty text box]
- Elektronik Posta: [Empty text box]
- Tekrar Elektronik Posta: [Empty text box]
- Doğum Tarihi: [Empty text box]
- Cep Telefonu: [Empty text box]
- Cinsiyet: Bay Bayan
- Branş: Branş Seçiniz [Dropdown menu]

Below the form fields is a 'Kaydet' button. A warning message is displayed above the 'Güvenlik Kodu' field: 'Yukarıdaki diğerlerinden görece koyu renkli 6 karakteri sırası ile yazınız!'.

Şekil 4.28. Yeni Üye Formu Güvenlik Kodu Uyarısı

Şekil 4.29. Yeni Üye Formu Yanlış Güvenlik Kodu Uyarısı

Yeni üye formu doldurulup kaydet butonuna tıklanarak eğer formda bir hata ya da eksik yoksa üye kaydı işlemi tamamlanır (Şekil 4.30). Eğer herhangi bir hata ya da eksik varsa üye olacak kişi hatalı ya da eksik alanların düzeltilmesi konusunda uyarılır. Üye kaydı işlemi başarıyla tamamlanan üyelere Şekil 4.31'deki ekran ile

üyeliklerinin kaydedildiği ve kendilerine gönderilen e-postayı 7 gün içerisinde etkinleştirmeleri gerektiği uyarısında bulunulur.

Güvenlik Kodu: 2h678R

TCKN: 29222332073

Adı: Faruk

Soyadı: Yıldırım

Kullanıcı Adı: fyildirim

Şifre: ●●●●●●

Tekrar Şifre: ●●●●●●

Elektronik Posta: farukyild54@hotmail.com

Tekrar Elektronik Posta: farukyild54@hotmail.com

Doğum Tarihi: 10/01/1981

Cep Telefonu: 05336299095

Cinsiyet: Bay Bayan

Branş: Elektronik/ Telekomünikasyon

Kaydet

Şekil 4.30. Yeni Üye Formu Doldurulmuş Hali

Merhaba Faruk Yıldırım,
 Üyeliğiniz kaydedildi.
 Üyeliğinizi 7 gün içerisinde size gönderilecek mektupla etkinleştirmezseniz iptal edilecektir!
 Daha sonra sisteme kabul ediliğinizde size tekrar bir onay mektubu gönderilecektir.
 Mektubunuz Gönderildi!

Şekil 4.31. Başarılı Yeni Üye Kaydı

Kendilerine gönderilen e-postadaki (Şekil 4.32) aktivasyon linkini tıklayarak üyeliklerini etkinleştiren üyelere, üyeliklerinin başarıyla etkinleştirilip etkinleştirilemediğini belirten bir uyarı mesajı verilir (Şekil 4.33). Başarıyla üyelikleri etkinleştirilen yeni üyeler otomatik olarak üye girişi sayfasına

yönlendirilirler. Üyelikleri başarısız olan üyelerin yöneticiyle temasa geçmesi gerekmektedir.

Şekil 4.32. Üyelik Aktivasyonu

Üyelikleri etkinleştirilen yeni üyeler üye girişi sayfasından sisteme giriş yapabilir (Şekil 4.34). Giriş yapan yeni üyelerin sisteme girişleri kabul edilir (Şekil 4.35). Ancak üyelikleri yönetici tarafından henüz onaylanmamış üyeler kendilerine yönetici tarafından “Eğitim İsteği Kabul Onayı” gönderilmeden eğitim isteğinde bulunamayacağından dolayı Şekil 4.36’daki uyarı mesajı ile sistemden çıkarılırlar.

Şekil 4.33. Etkinleştirilmiş Üyelik

ÜYE GİRİŞİ

Güvenlik Kodu: YsEvCl

Kodu: YsEvCl

TCKN: 29222332073

Kullanıcı Adı: fyıldırım

Şifre: ●●●●●●

Giriş

Şekil 4.34. Yeni Üye İlk Giriş

Şekil 4.35. Yeni Üye Girişi Kabulü

ÜYE MODÜLÜ - 29222332073, Faruk Yıldırım

Kişisel Bilgilerim

Eğitim İsteği Bildirimi İptali

İstatistik

Eğitimlerim

Güvenli Çıkış

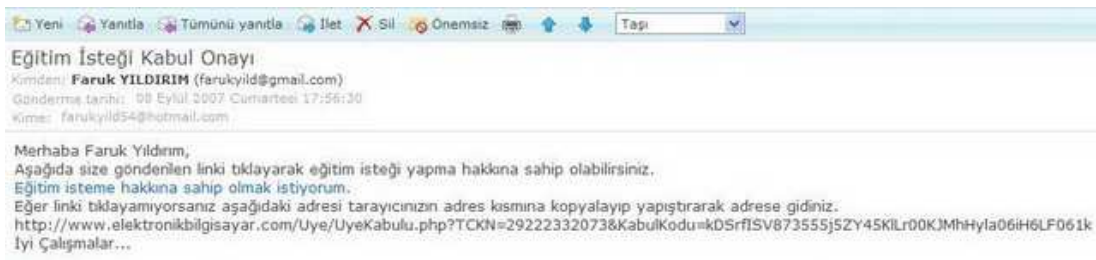
Microsoft Internet Explorer

Yönetici tarafından size gönderilecek ya da gönderilmiş olan "Eğitim İsteği Kabul Onayı" iletisini onaylamadınız! Size gelen ya da gelecek olan iletiyi onaylayınız! Üyeliliğiniz değerlendirildiğinde size ileti gönderilecektir!

Tamam

Şekil 4.36. Yeni Üye Girişi Eğitim İsteği Kabul Onayı Uyarısı

Üyelikleri yönetici tarafından uygun görülen yeni üyelere “Eğitim İsteği Kabul Onayı” e-postası gönderilir (Şekil 4.37). Eğitim almak isteyen üyeler kendilerine gönderilmiş olan e-postadaki “Eğitim isteme hakkına sahip olmak istiyorum” linkine 7 gün içerisinde tıklayarak sisteme kayıtlarını tamamlamaları gerekir. Üyelikleri başarıyla tamamlanan üyeler yine otomatik olarak üye giriş sayfasına yönlendirilirler (Şekil 4.38).

Şekil 4.37. Eğitim İsteği Kabul Onayı

Şekil 4.38. Üye Tarafından Eğitim İsteği Kabul Onayı Linkine Tıklanması

4.4. Üye Sayfası

Üye sayfasının giriş ekranında üyeye verilmek istenen bilgiler verilebilir (Şekil 4.39).

Şekil 4.39. Üye Sayfası

4.4.1. Kişisel bilgilerim sayfası

Üyeye ait bilgiler bağımsız bir pencerede görüntülenir (Şekil 4.40). Üye kendine ait olan bu bilgileri izin verilenler ölçüsünde değiştirebilmektedir. Üye kullanıcı adı ve şifresini, e-posta adresini, telefon numarasını ve branşını bu ekrandan değiştirebilirken TC kimlik numarasının, adı ve soyadının, doğum tarihinin ve de cinsiyetinin değiştirilmesine izin verilmemektedir. Üye değiştirmek istediği bilgileri girdikten sonra “Kaydet” butonuna tıklayarak üye bilgilerini güncelleyebilirken “Çık” butonuna tıklayarak herhangi bir işlem yapılmadan da “Üye Bilgileri” penceresi kapatılabilir.

ÜYE BİLGİLERİ

TCKN :

Adı :

Soyadı :

Kullanıcı Adı :

Şifre :

Tekrar Şifre :

Elektronik Posta :

Doğum Tarihi :

Cep Telefonu :

Cinsiyet : Bay

Branş :

Şekil 4.40. Üye Bilgileri Sayfası

4.4.2. Eğitim isteği bildirim sayfası

Açılmış olan ve daha önce üye tarafından alınmamış olan bütün eğitimler “Eğitim İsteği Bildirimi” sayfasındaki tabloda listelenir. Eğitimlerin içerikleri hakkındaki bilgiler de tablodaki özet bölümünde yer almaktadır. Üye almak istediği eğitimleri bu ekrandan seçer. Aynı anda birden fazla eğitim isteği bildiriminde bulunulabilmektedir. Üye almak istediği eğitimleri seçtikten sonra “Kaydet” butonuna tıklayarak eğitim isteğinde bulunur ve yönetici tarafından kendisine gönderilecek olan eğitim isteğinin kabul edilip edilmediğini dair e-postayı bekler (Şekil 4.41). Üye tarafında seçilen eğitimler eğitim isteği bildirim işlemi tamamlandıktan sonra bu sayfadaki “Eğitimler” tablosundan silinirler (Şekil 4.42).

EĞİTİM İSTEĞİ BİLDİRİMİ		
Eğitimler		
Kodu	Adı	Özet
BDC101	Bilgisayar Destekli Çizim Eğitim Programı	Autocad & 3D Max - Bilgisayar Destekli Çizim Eğitim Programı
BL101	Bilgisayara Giriş	Bilgisayara Giriş eğitiminde bilgisayarla ilgili temel konular giriş düzeyinde anlatılmaktadır.
MSO101	İleri Office Uygulamaları	Amaç: Bilgisayar bilgisi daha üst seviyelere yükseltmeyi düşünen katılımcılarımız için hazırlanmıştır. Ayrıca katılımcılarımız bu eğitimle MS Office programını en ince detaylarına kadar öğrenebileceklerdir.
LNK101	Linux Sistem Yönetimi (Temel)	LINUX SİSTEM YÖNETİMİ EĞİTİM PROGRAMI (FARDAUS)
BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	Katılımcıların Bilgisayar hakkında bir ön bilgiye sahip olmaları ve bilgisayar parçalarını tanımlarını sağlar. Windows XP Professional işletim sistemi tanıtılması. Office XP'ye giriş.
WEB104	Web Programlama Eğitimi	Amaç: Aktif çalışan web sayfaları düzenlemek, çeşitli kodlar yardımı ile internet üzerinden sorgulamalar gerçekleştirmek. Gereksinimler: Temel bilgisayar bilgisi ve programlama mantığı gerekmektedir.
WEB101	Web Tasarımı	Bu eğitimde web tasarımında kullanılan Dreamweaver CS3, Flash CS3 ve Photoshop CS3 programları temel düzeyde anlatılmaktadır.
WEB102	Web Tasarımı 2	Dreamweaver İleri Seviye, Flash ActionScript, Css

Şekil 4.41. Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği Bildirimi

EĞİTİM İSTEĞİ BİLDİRİMİ		
Eğitimler		
Kodu	Adı	Özet
BDC101	Bilgisayar Destekli Çizim Eğitim Programı	Autocad & 3D Max - Bilgisayar Destekli Çizim Eğitim Programı
BL101	Bilgisayara Giriş	Bilgisayara Giriş eğitiminde bilgisayarla ilgili temel konular giriş düzeyinde anlatılmaktadır.
MSO101	İleri Office Uygulamaları	Amaç: Bilgisayar bilgisi daha üst seviyelere yükseltmeyi düşünen katılımcılarımız için hazırlanmıştır. Ayrıca katılımcılarımız bu eğitimle MS Office programını en ince detaylarına kadar öğrenebileceklerdir.
BL103	Temel Bilgisayar Eğitimi	Katılımcıların Bilgisayar hakkında bir ön bilgiye sahip olmaları ve bilgisayar parçalarını tanımlarını sağlar. Windows XP Professional işletim sistemi tanıtılması. Office XP'ye giriş.
WEB104	Web Programlama Eğitimi	Amaç: Aktif çalışan web sayfaları düzenlemek, çeşitli kodlar yardımı ile internet üzerinden sorgulamalar gerçekleştirmek. Gereksinimler: Temel bilgisayar bilgisi ve programlama mantığı gerekmektedir.
WEB102	Web Tasarımı 2	Dreamweaver İleri Seviye, Flash ActionScript, Css

Şekil 4.42. Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği Bildirimi Sonrası

4.4.3. Eğitim isteği iptali sayfası

Üyenin seçmiş olduğu ve henüz yönetici tarafından onaylanmamış bütün eğitimler “Eğitim İsteği İptali” sayfasında yer alır (Şekil 4.43). Üyenin, herhangi bir şekilde yanlışlıkla seçtiği ya da almaktan vazgeçtiği eğitimler bu sayfadan, yönetici bu eğitimleri onaylamadan önce iptal edilebilir. Üyenin almak istemediği eğitim ya da eğitimleri buradaki tablodan seçip “Sil” butonuna tıklaması eğitim iptali için yeterlidir (Şekil 4.44).

Şekil 4.43. Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği İptali

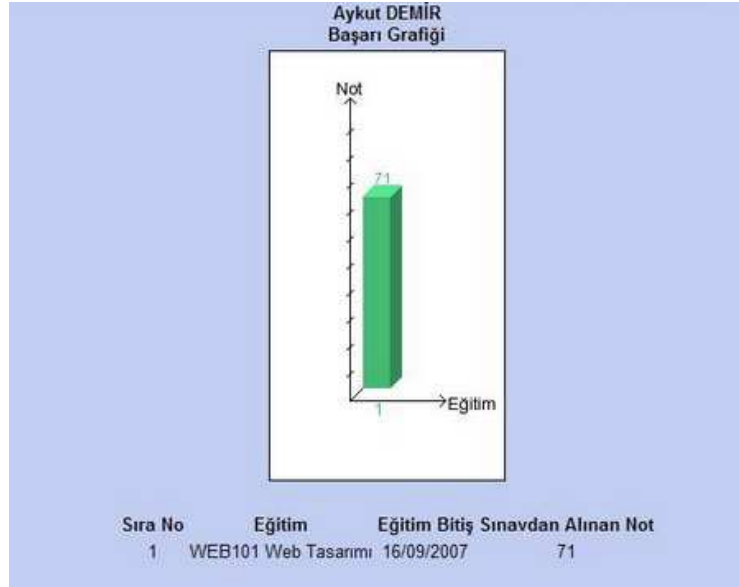
Şekil 4.44. Üye Bilgileri Sayfası Eğitim İsteği İptali Sonrası

4.4.4. İstatistik sayfası

Üye almış olduğu eğitimlerin sınavlarındaki başarı durumunu grafiksel olarak bu sayfada görüntüleyebilmektedir (Şekil 4.45). Üye sınav sonuçlarının grafiklerini ayrı ayrı görebildiği gibi seçmiş olduğu eğitimlerin ya da belirttiği herhangi bir tarih aralığında almış olduğu eğitimlerin sınavlarından aldığı sonuçların grafiklerini görebilmekte ve bu grafiklerin çıktılarını alabilmektedir (Şekil 4.46).

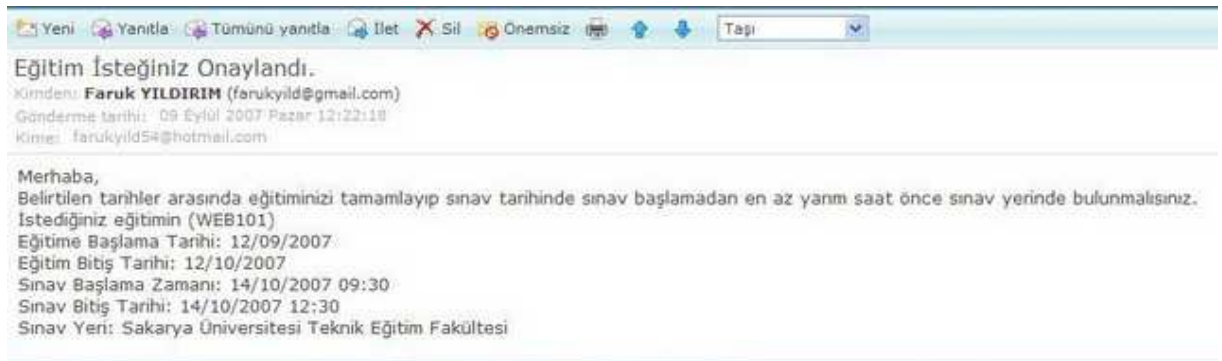
Şekil 4.45. Üye İstatistik Seçim Ekranı

Şekil 4.46. Üye İstatistik Ekranı

4.4.5. Eğitimlerim sayfası

Eğitim isteğinde bulunan üye e-posta adresine gönderilen “Eğitim İsteğiniz Onaylandı” e-postasında belirtilen tarihte eğitimine başlayabilir (Şekil 4.47). Üyenin belirtilen tarihler arasında eğitimini tamamlaması gerekmektedir. Eğitimin bitiş tarihinden sonra üye derslere giremez. Üyenin sınav günü sınav yerinde bulunması mecburidir. Aksi takdirde üyeye sınava giriş izni verilmez.

Şekil 4.47. Eğitim İsteği Kabulü

Eğitim istediği reddedilen üyelere de e-posta yoluyla eğitim isteklerinin reddedildiği sebebiyle birlikte üyeye bildirilir (Şekil 4.48).

Şekil 4.48. Eğitim İsteği Reddi

Eğitimlerim sayfasına giren üyenin kabul edilmiş olduğu ya da daha önce almış olduğu eğitimler sol taraftaki menüde yer alır. Menüde eğitim adı ve bitirme yüzdesi ile sınava giriş izni olup olmadığı belirtilir (Şekil 4.49). Üyenin herhangi bir eğitim üzerine gelerek beklemesi halinde eğitimin başlama ve bitiş tarihleri ile sınava başlama ve bitiş tarihleri görülebilir.

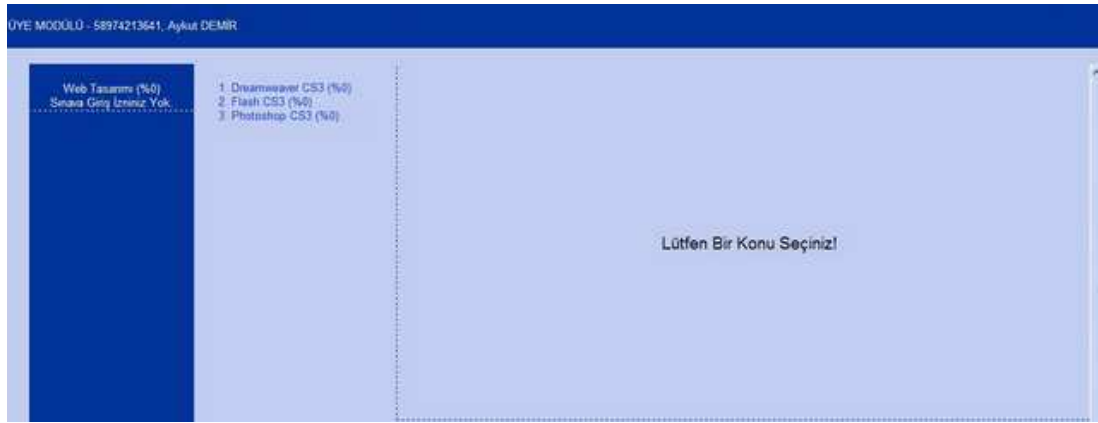
Şekil 4.49. Üye Eğitimlerim Sayfası

Üyenin girmek istediği eğitimi seçmesi ile o eğitime ait özet bilgilerin bulunduğu sayfaya yönlendirilir (Şekil 4.50). Buradaki "Eğitime girmek istiyorum." linkine tıklayarak üye eğitim konularının bulunduğu sayfaya gelir (Şekil 4.51). Üye istediği eğitim konusunda eğitimine başlayabilmektedir. Üyenin istediği konu linkine

tıklamasıyla o konuya ait alt konularla alt konunun ilk sayfası gelir (Şekil 4.52). Herhangi bir alt konuyu seçerek üye eğitime başlamış olur (Şekil 4.53).

Şekil 4.50. Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitime Giriş

Şekil 4.51. Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitim Konuları Seçimi

Şekil 4.52. Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitim Alt Konuları Seçimi

Eğitim sayfasında sayfalar arasındaki geçiş süreleri ayarlanabilmektedir. Bu üyelerin eğitim sayfalarını hızlı bir şekilde geçmelerini önlemek için yapılmıştır (Şekil 4.54). Verilen süre içerisinde aktif olmayan sayfa geçiş linki, sürenin bitmesi ile aktif hale gelerek üyenin diğer sayfaya geçmesi sağlanır. Üyenin eğitimi bitirdiği ise bir uyarı mesajı ile bildirilip diğer konuya geçmesi sağlanır (Şekil 4.55).

Henüz başlanmamış konular ve alt konular açık mavi, bitirilmemiş konular ve alt konular koyu mavi ve bitirilmiş konu ve alt konular siyah renkte gösterilmektedir. Eğitimlerin ve konuların bitirilme yüzdeleri linklerin yanında parantez içerisinde gösterilmektedir (Şekil 4.56).

Şekil 4.53. Örnek Eğitim Sayfası

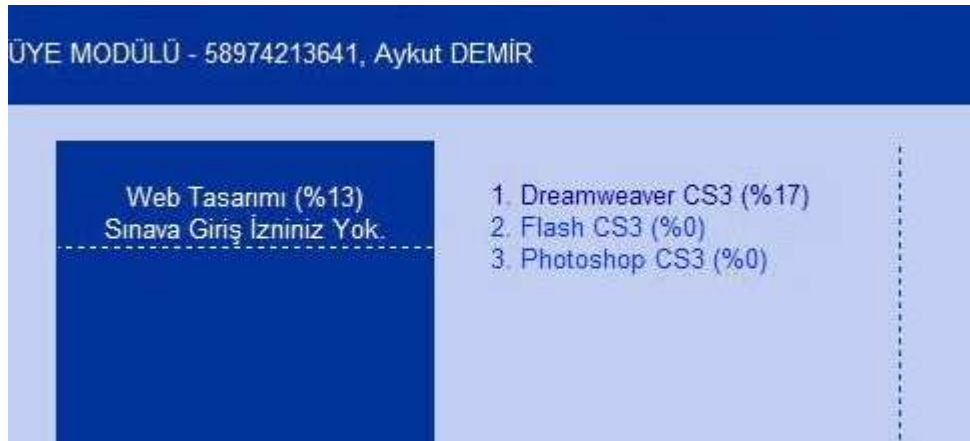
Önceki | Sonraki

Lütfen Bekleyiniz.

Şekil 4.54. Eğitim Sayfaları Arası Geçiş Süresi

Şekil 4.55. Üye Eğitimlerim Sayfası Eğitim Bitti Uyarısı

Şekil 4.56. Eğitimi Tamamlama Yüzdeleri

Eğitimini tamamlayan üyeye sınav zamanı sınava yerinde bulunması halinde sınava giriş izni verilir. Üyeye sınav izni verilse dahi belirtilen sınav zamanı gelmeden sınava giremez. Sınava giriş izni verilen üyelerin eğitim sayfasındaki "Sınava Giriş İziniz Yok" ifadesi eğer sınav vakti gelmediyse "Sınav Başlamadı" olarak değişmektedir (Şekil 4.57).

Şekil 4.57. Üye Sınav Başlamadı Ekranı

Sınav vakti geldiğinde üye eğitimlerim sayfasındaki “Sınav Başlamadı” ifadesi “Sınava Girmek İstiyorum” olarak değişir (Şekil 4.58) ve üye sınav giriş linkine tıklayarak sınav sayfasına gelir(Şekil 4.59).

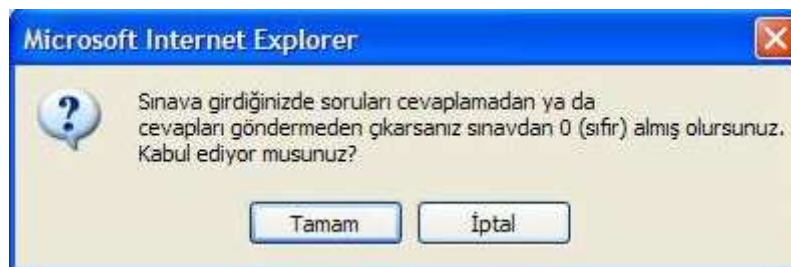

Şekil 4.58. Üye Sınav Giriş İzni

Şekil 4.59. Üye Sınava Giriş Ekranı

Sınava girmek isteyen üye Şekil 4.60’da gösterilen uyarıyla karşılaşır. Kabul eden üyeler sınava başlayabilirler. Sınav sayfası Şekil 4.61’deki gibidir. Sınav süresi bitiminde eğer üye tarafından verilen cevaplar gönderilmezse sistem otomatik olarak cevapları gönderir. Üye istatistikler bölümünden sınav sonucunu hemen öğrenebilmektedir (bkz. Şekil 4.46). Ayrıca üyeler girmiş oldukları bir sınava tekrar giremezler.(Şekil 4.62).

Şekil 4.60. Üye Sınava Giriş Uyarısı

TCKN: 58974213641 Eğitim: WEB101 Web Tasarımı
Adı Soyadı: Aykut DEMİR Sınav Süresi: 60 dakika Kalan Süre: 00:00:03

SORULAR

1. Soru: Aşağıdakilerden hangisi Common sekmesinde yer almaz?
 Cevap Yok
 A) Email Link
 B) Hyperlink
 C) Table
 D) Radio Button

2. Soru: Grid menüsüne aşağıdaki yollardan hangisi ile ulaşılır?
 Cevap Yok
 A) View > Grid
 B) Edit > Grid
 C) Insert > Grid
 D) Window > Grid

3. Soru: Aşağıdaki kısayollardan hangisi ile panelleri gizleyip açabiliriz?
 Cevap Yok
 A) F2
 B) F3
 C) F4
 D) F5

4. Soru: Yaptığımız bir işlemi aşağıdaki kısayollardan hangisi ile geri alabiliriz?
 Cevap Yok
 A) Ctrl+Y
 B) Ctrl+Z
 C) Ctrl+N
 D) Ctrl+V

5. Soru: Dreamweaver'da açık olan bütün sayfaları tek seferde nasıl kaydedebiliriz?
 Cevap Yok
 A) File > Save
 B) File > Save As
 C) File > Save All
 D) File > Save as Template

6. Soru: Aşağıda hem kod hem de dizayn görünümünü nasıl açabiliriz?
 Cevap Yok

[Cevapları Gönder](#)

Şekil 4.61. Üye Sınav Sayfası

ÜYE MODÜLÜ - 58974213641, Aykut DEMİR

Lütfen Bir Eğitim Seçiniz!

Web Tasarımı (%100)
Sınava Girdiniz.

Şekil 4.62. Üye Sınava Girdiniz Uyarısı

BÖLÜM 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Teknolojideki gelişmeler birçok alanı etkilemekte ve bu alanların çoğunda yeni yaklaşımların ortaya konulması gereksinimini doğurmaktadır. Bu alanlardan ve en önemlilerinden biri olan eğitimin çağımızın en gerekli teknolojik buluşlarından olup, kişilerin birçok bilgiye kolayca ulaşmasını sağlayan internetten yararlanması kaçınılmazdır.

Bu çalışmayla öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminde karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik bir uzaktan eğitim platformu geliştirilmeye çalışılmıştır.

Geliştirilen bu çalışmada, uzaktan eğitim modülüne üyeliği yönetici tarafından kabul edilen üyeler, eğitim isteğinde bulunup, eğitim isteği onaylandıktan sonra eğitim sürecine başlarlar. Üyeler belirtilen tarihler arasında eğitimlerini istedikleri zaman alabilirler. Üyeler eğitim süreleri boyunca almış oldukları eğitimleri tekrar etme olanağına sahiptirler. Eğitim sonunda üyeler daha önce belirtilmiş olan sınav tarihinde sınav yerinde hazır bulunurlar. Yönetici tarafından sınava girmesinde sakınca bulunmayan üyelere sınava giriş izni verilir. Üyeler sınavlarını online olarak olurlar. Belirtilen süre içerisinde eğer üye cevabını göndermemişse cevaplar sınav süresi bitiminde otomatik olarak sisteme gönderilir. Üyeler sınav sonuçlarını istatistikler bölümünden anında öğrenebilirler. Bunların dışında üye yanlışlıkla aldığı yada daha sonra almaktan vazgeçtiği eğitimleri yönetici bu eğitimleri onaylamadan önce iptal etme şansına sahiptir.

Yönetici ekranında yeni üyelerin sayısı yeni üyeler linkinin yanında gözükmekte böylece yöneticinin sürekli yeni üyeler sayfasına girip yeni üye olup olmadığını kontrol etmesine gerek kalmamaktadır. Üyeler tek tek yada toplu olarak onaylanabilmekte yada reddedilebilmektedir. Üyelerin eğitim durumları, hangi eğitimi aldıkları, eğitim istekleri ve sınav giriş izinleri yine yönetici sayfasından

kolaylıkla gözlenebilmekte ve gerekli izinler verilebilmektedir. Ayrıca arama sayfasıyla istenilen özelliklere sahip üyeler rahatlıkla aranabilmekte ve çıktıları alınabilmektedir.

Sınıf içi eğitimlerle kıyaslandığında e-öğrenme'nin öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminde sağlayacağı bir çok fayda bulunmaktadır:

- Öncelikle e-öğrenme süreci boyunca öğretmenler eğitim almak istediği zamana kendileri karar verirler ve öğrenme hızından öğrenilecek konunun yoğunluğuna kadar tüm inisiyatifler öğretmenlerin elindedir. Öğrenme sürecinde yaşanan bir problem olduğunda öğretmen her zaman erişim hakkına sahiptir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin eğitime katılmak için seyahat, barınma gibi masraflarının ödenmesine gerek kalmaz.

- Sınıf içi eğitim ile e-öğrenme kıyaslandığında klasik öğrenme son derece maliyetlidir. Klasik eğitim için gerekli ortamı oluşturulması, kaynak sağlanması hatta öğretmenlerin eğitimin yapılacağı yere ulaştırılması gibi bir çok alanda harcama yapılması gereklidir. E-öğrenmede ise maliyet ve sonuçlar her bir öğretmenin üzerinden ölçülebilir. Bundan daha önemlisi öğretmenlerin daha az zamanını alarak hem derslerini aksatması önlenmiş olacak hem de parasal açıdan büyük avantaj sağlayacaktır.

- Klasik bir öğrenmenin sağladığı gibi e-öğrenme, öğretilenlerin ölçülmesini sağlar.

- E-öğrenme ile isteyen herkese öğrenim şansı verilebilir. Fırsat eşitliği sorunu bu sayede bir ölçüde iyileştirilebilir.

- Sağlanan teknolojik imkanlar sayesinde zengin işitsel ve görsel tasarımlar eğitimi çekici hale getirir, öğrenmeyi artırır ve eğitime katılanları öğrenme sürecinde daha fazla aktif hale gelir.

Ayrıca e-öğrenme ile öğretmenlerin;

- Hizmetiçi eğitim alma zamanını kısaltılabilir.
- Eğitici performansından bağımsız tutarlı bir eğitim sağlanabilir.
- Öğrenilenlerin bellekte kalma düzeyini yükseltilebilir.
- Tekrarlamayı kolaylaştırır motivasyonu artırabilir.
- Kişiye özel, odaklanmış bir eğitim sağlanabilir.
- Kişilere kendi eğitimlerinde sorumluluk almaları sağlanabilir.
- Merkezi sınav sistemiyle kolay ve hızlı değerlendirmeler yapılabilir.
- Performans yönetim sistemi geliştirilebilir.

Hazırlanmış olan uzaktan eğitim sistemi modülünde uygulamalar sırasında işlevsel olarak eksiklik doğurmayan fakat eklenmesinin faydalı olacağı düşünülen bazı hususlar şunlardır:

- a. Teknik açıdan karmaşık bir sistem olan e-öğrenme sisteminin devamlılığı için iyi bir teknik destek ve danışmanlık sağlanabilir.
- b. Belirli kullanıcı grup ve hakları doğrultusunda sisteme giriş yetkisi verilmek istendiği durumlarda uzaktan eğitim sistemi modülüne kullanıcı tanımlayabilir ve yönetebilir bir yapıda olabilir.
- c. Ders içeriklerinin hazırlanması ya da hazırlanmış içeriklerin Web ortamına aktarılması sistem içerisinden yapılabilir bir şekilde tasarlanabilir.
- d. Üyelerin günün hangi saatinde sistemden ne ölçüde yararlandıkları, hangi ders içeriklerinde ne kadar vakit geçirdikleri gibi bilgilerin sistem üzerinden takip edilebilmesi sağlanabilir.
- e. Tartışma grupları, sohbet odaları, akışkan video ve ses aktarımı, Flash gibi kullanıcı etkileşimi sağlayabilecek ara yüz teknolojilerinden en üst düzeyde fayda sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- [1] İŞMAN, A. ve ESKİCUMALI, A. (2001). Eğitimde Planlama ve Değerlendirme. Değişim Yayınları.
- [2] KAYA, Z. (2005), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- [3] CİHANBİL, (2005), İnternet, <http://www.cihanbil.8k.com/internet.htm> (09/02/2007).
- [4] KAYA, Z. (2002), *Uzaktan Eğitim*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- [5] TURAN, M. M. ve GÜRKAN B. (1999). “Uzaktan eğitim sistemi,” Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 15-16 Kasım 1999 içinde (153-158). Ankara: Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı.
- [6] HIZAL, A. (1982), Programlı Öğretim Yönetimini Etkenliği, Ankara: A.Ü.E.B.F. Yayınları No:122
- [7] SENEMOĞLU, N. (2003), Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. Ankara: Gazi Kitabevi.
- [8] GÜROL, M. (2000), Eğitim Teknolojisinde Oluşturmacılık ve Öğretim Tasarımına Etkisi, Erzurum: IX. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi.
- [9] GÜROL, M. (2001), Nesnelci Öğretim Yaklaşımlarından Oluşturmacı Öğrenme Yaklaşımlarına Doğru İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Gelişimsel Bir Model Önerisi, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim. Bildiriler Kitabı, Ankara 2001.
- [10] ALKAN, C. ve diğerleri, (1995), Eğitim Teknolojisine Giriş, Disiplin, Süreç, Ürün, Ankara: Önder Matbaacılık.
- [11] ALKAN, C. (1997), 21. Yüzyılda Eğitimde Yeniden Yapılanma Gereksinimi ve Yapılanmanın Esasları, Teknik Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:6, s.13-18.
- [12] KAYA, Z. (2005), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- [13] ALKAN, C. (1997), 21. Yüzyılda Eğitimde Yeniden Yapılanma Gereksinimi ve Yapılanmanın Esasları, Teknik Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:6, s.13-18.
- [14] STROMEN, E. F. (1992), Constructivism, Technology and the Future of Classroom Learning, [www.ilt.colombia.edu/K-12 live text/docs/construct.html](http://www.ilt.colombia.edu/K-12_live_text/docs/construct.html) (21/01/2007).
- [15] KAYA, Z. (2005), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- [16] SOBY, M. (1992), Waiting for Electropolis, Collaborative Learning Through Computer Conferencing: The Najaden Papers, Berlin: Springer Verlag.
- [17] ÇİLENTİ, K. (1988), Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- [18] LIM-FERNANDES, M. A. (2000), Assessing the Effectiveness of Online Education, Ph. Thesis, San Francisco: Golden Gate University, USA.
- [19] GRAHAM, C., CAGILTAY, K., CRANER, J. LIM, B. ve DUFFY, T.M. (2000), Teaching in Web Based Distance Learning Environment: an Evaluation Summary Based on Four Courses, Center for Research on Learning and Technology Technical Report, No. 13-00, March 1, 2000, Indiana University Bloomington.
- [20] CHANG, C. (2001), A Study on the Evaluation and Effectiveness Analysis of Web-Based Learning Portfolio (WBLP), British Journal of Educational Technology, 32 (4), ss: 435-458.
- [21] KARASAR, Ş. (1999), Sanal Yükseköğretim: Yeni İletişim Teknolojilerinden İnternetin Kullanımı, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [22] ATICI, B. (2000a), Bilgisayar Destekli Asenkron İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Sınıf Yönetimi Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [23] KABAKÇI, I. (2001), İnternet'le Öğretim Etkinlikleri ve Anadolu Üniversitesi'nde Bir Uygulama, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [24] KARABATAK, M. (2002), Web'e Dayalı Uzaktan Eğitimde Otomasyon, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- [25] VERDUIN, J.R. ve CLARK, J. (1994), Uzaktan Eğitim: Etkin Uygulama Esasları (Çev: İ. Maviş), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basımevi.
- [26] KOLAT, A. (1993), E-öğrenme Kılavuzu, Ankara: Türkiye Bilişim Vakfı Yayınları.
- [27] CDLP. (2004). Adult learning activities: What is distance learning? 25.10.2006 tarihinde <http://www.cdlonline.org/index.cfm?fuseaction=whatis> adresinden erişildi.
- [28] USDLA. (2004). United States Distance Learning Association: Definition of distance learning. 25.10.2006 tarihinde <http://www.usdla.org> adresinden erişildi.
- [29] RUKSASUK, N. (1999). "Library and information science distance education in Thailand in the next decade," 65th IFLA Council and General Conference August 20-28 1999, Bangkok, [11 p.].
- [30] DORUK, Z. (2005), e - Öğrenme ve Kavramlar, <http://www.enocta.com> (07/01/2007).
- [31] KEEGAN, D. (1983), On defining distance education. Distance Education: International perspective, London: Croom Helm.
- [32] RUKSASUK, N. (1999). "Library and information science distance education in Thailand in the next decade," 65th IFLA Council and General Conference August 20-28 1999, Bangkok, [11 p.].
- [33] TÜRKOĞLU, R. (2001). "On-line eğitim," [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.teknoturk.org/docking/yazilar/tt000042-yazi.htm> [02.12.2006]
- [34] Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü. Milli Eğitim Bakanlığı. (2001). "Uzaktan eğitim." [Çevrimiçi] Elektronikadres: <http://egitek.meb.gov.tr/KapakLink/UzaktanEgitim/UzaktanEgitim.html> [15.12.2006]
- [35] RUKSASUK, N. (1999). "Library and information science distance education in Thailand in the next decade," 65th IFLA Council and General Conference August 20-28 1999, Bangkok, [11 p.].
- [36] The Graduate School of Library and Information Science. University of Illinois. "Distance education (LEEP)", [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://alexia.lis.uiuc.edu/gslis/degrees/leep.html> (17.12.2005)
- [37] School of Communication, Information and Library Studies. The State University of New Jersey Rutgers. "Professional development studies", [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://scils.rutgers.edu/programs/pds/> [09.08.2006]

- [38] School of Information Science. University of Pittsburgh. “Telecommunication program” [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.tele.pitt.edu> [09.08.2006]
- [39] School of Library Information Science. University of South Caroline. “Distance education on campus and distance students”, [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.libsci.sc.edu/de/index.htm> [09.08.2006]
- [40] TOPTAŞ, E. (2001). “Uzaktan eğitim ve kütüphanecilik bölümlerinde uygulanması: A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü için bir model.” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- [41] Milli Enformatik Komitesi. Yükseköğretim Kurulu. (2002) [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.ii.metu.edu.tr> [13.09.2006]
- [42] Yükseköğretim Kurulu. (2002). “Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yükseköğretim Yönetmeliği”, [Çevrimiçi] Elektronik Adres: <http://euclid.ii.metu.edu.tr> [27.02.2006]
- [43] ATICI, B. (2000a), Bilgisayar Destekli Asenkron İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Sınıf Yönetimi Dersinde Öğrenci Başarısına Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [44] MCLI, (2005), Maricopa Center For Learning And Instruction. Teaching and Learning on the Web, <http://www.mcli.dist.maricopa.edu/tl/index.html> (20/07/2005)
- [45] CU, (2005), Capella University Website, <http://www.capella.edu> (24/04/2005)
- [46] CVC, (2005), California Virtual Campus Website, <http://www.cvc.edu> (13/10/2005)
- [47] <http://www.ef.sakarya.edu.tr/dergi/efdergisayi3-1f.pdf> [17.04.2007]
- [48] Orta Doğu Teknik Üniversitesi. (30.10.2002). “Uzaktan eğitim programları”, [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.odtu.edu.tr/acadunits/onlineprogs.php> [21.11.2002]
- [49] İstanbul Bilgi Üniversitesi. (21.11.2002).“İşletme yönetimi yüksek lisans programı” [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.bilgi.edu.tr/graduate/execmba/index.htm> [21.11.2002]
- [50] İBÜ, (2005), İstanbul Bilgi Üniversitesi e-mba Web Sitesi, <http://www.bilgiemba.net> (24/09/2005)

- [51] VAROL, A. ve BİNGÖL, A. F., (2002), Fırat Üniversitesi'nin Uzaktan Öğretim Hedefleri, Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 23 – 25 Mayıs 2002, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir. Bildiriler CD'si.
- [52] KAYA, Z. (2005), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- [53] AÜ, (2005), Anadolu Üniversitesi, <http://www.bde.anadolu.edu.tr> (16/10/2005).
- [54] ODTÜ, (2005a), Enformatik Milli Komitesi, Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yüksek Öğretim Yönetmeliği, <http://www.ii.metu.edu.tr/EMK/> (16/10/2005).
- [56] SEVAND, H. (21–27 Ocak 2002). “E-learning alanındaki gelişmeler,” BT-Haber Gazetesi: Uzaktan Eğitim, (353) 3.
- [57] KAYA, Z. (2002), *Uzaktan Eğitim*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- [58] GRAHAM, C., CAGILTAY, K., CRANER, J. LIM, B. ve DUFFY, T.M. (2000), Teaching in Web Based Distance Learning Environment: an Evaluation Summary Based on Four Courses, Center for Research on Learning and Technology Technical Report, No. 13-00, March 1, 2000, Indiana University Bloomington.
- [59] ODTÜ, (2005a), Enformatik Milli Komitesi, Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Yüksek Öğretim Yönetmeliği, <http://www.ii.metu.edu.tr/EMK/> (16/10/2005)
- [60] DAVENPORT, D., ERARSLAN, E. (2005), Eğitimde İnternet Eğitime Destek Olarak İnternet, <http://www.cs.bilkent.edu.tr/~david/desymposium/VirtuallyThereTur.doc> (12/03/2005)
- [61] KAYA, Z. (2002), *Uzaktan Eğitim*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- [62] TAYMAZ, H. (1997) Hizmetiçi Eğitim, TAKAV Matbaası, Ankara (s. 1)
- [63] TAYMAZ, H. (1997) Hizmetiçi Eğitim, TAKAV Matbaası, Ankara (Türk Dil Kurumu, 1974, s. 86)
- [64] WELLING L., THOMSON L. (2004) Php ve MySQL, Alfa Yayınları
- [65] POWELL A. T. (2004) HTML ve XHTML, Alfa Yayınları
- [66] SCHILDT H. (2001) Java J2SE 5 Edition, Alfa Yayınları

ÖZGEÇMİŞ

Faruk YILDIRIM, 10.01.1981 de Sakarya'nın Geyve ilçesinde dünyaya geldi. İlkokulu Düzakçaşehir Köyü Yenimahalle İlköğretim okulunda, ortaokulu Pamukova Çok Programlı Lisesi'nde tamamladı. 1999-2000 eğitim öğretim yılında Sakarya Fatih Anadolu Teknik Lisesi, Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi'nin Anadolu Teknik Lisesi Elektronik bölümünden mezun oldu. 2001 yılında başladığı Sakarya Üniversitesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümünü 2005 yılında başarıyla bitirdi. Şu anda Bolu Dörtdivan Çok Programlı Lisesi'nde Elektronik Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.